

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépírodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Ujra kezdődik.

Budapest, június 17.

Holnap reggelre ismét kettős katonai kordon állja körül a törvényhozás épületét, hogy ne engedje bejutni a törvényhozókat. Az ellenzék ismét elmegy a katonai kordonig, hogy megkísérelje bejutni oda, ahova a nemzet küldötte. De a katonaság el fogja állani az utat a nemzet küldöttei előtt és a választott törvényhozók nem mehetnek be a törvényhozás termébe. De azért az a társaság, mely katonai és rendőri segítséggel rázza le nyakáról a nemzettől kiküldött ellenőrzést: törvényhozásnak nevezi magát tovább is. Magyarország törvényhozása katonasággal oltalmaztatja magát, hogy feltartóztatás nélkül szolgálhassa a bécsi gazdát.

A magyar tragédiának tehát új felvonása kezdődik. Az utolsó felvonás óta a kormány a maga embereiből összeállított főrendiházi többséggel bizonyítványt állított ki magának, hogy ami történt, heyesen történt s a magyar bíróság egyik vezető tagjával mondatta ki, hogy a jog forrása az erőszak. Nem szabad tehát azt remélni, hogy az erőszakban tobzódó többség megfontolta a dolgát s nem feszíti tovább azt a hurt, melylyel a korona és nemzet harmoniája együtt szakadhat el. Ha ez a többség tobzódott az erőszakban, mikor még tartania kellett a

főrendiháztól s a főrendiház vezető jogászainak ítéletétől, akkor csak természetes, hogy holnaptól kezdve határt sem fog ismerni bátorságában. Mert ne folytatná az erőszak munkáját, ha a főrendiház tulnyomó többsége igazat ad neki, ha akadt a főrendek közt egy megvadult rajongó, aki Magyarország legnagyobb fiának mondotta Tisza Istvánt s ha akadtak kuriai nagyságok, akik tudományosan is bizonyítani próbálták, hogy az a törvény, melynek forrása az erőszak, jó törvény és helyes törvény? Bizonyára, ez a többség holnaptól kezdve abban a meggyőződésben fogja az erőszakot, elkövetni, hogy minden eddigi többség bolond volt, ha tartózkodott az erőszaktól s hogy minden eddigi törvényünk rossz törvény volt, mert nem az erőszak forrásából származott.

De rá kell mutatnunk talán arra is, hogy a képviselőház szünete alatt nemcsak a főrendiház ülésezett. A tegnapi vasárnapon, minden egyébtől eltekintve, a ország husz vidéken tartottak népes, nagyon népes népgyűléseket. Ezek a népgyűléseken együtt volt legalább százezer magyar adófizető polgár. Nem olyan emberek, akiket a kormány kegye ültetett a főrendek közé s nem olyan tudósok, akik a pillanatnyi szükséghez alkalmazzák jogi teoriáikat, hanem független magyar polgárok, a kiknek lelke megtelt az utolsó esemé-

nyek nyomán keserűséggel s akiknek munkában törött kezei ökölbe gyűrődtek a magyar törvényhozás világraszóló szégyene miatt. Ez a százezer ember egyetlenegy napon állt a sarkára, ugyanabban az egy órában dörögte tiltakozását a parlament felé. És ennek a százezer elkeseredett embernek még erősebb uszálya van szerte az országban. Következő vasárnapokon más és más vidékeken, újabb százezrek fognak népgyűlésekből tiltakozni s az elbizakodott többség a főrendiház gyanus erkölcsi bizonyítványán túl kénytelen meghallani a polgárok százezreinek harsogó tiltakozását is. És ha a többség a polgárok ítéletét nem akarja meghallani, hát annál inkább meghallja az ellenzék. Hiszen neki szól ez a hatalmas ösztönzés, mert a százezrek szava, mikor pálcát tör az erőszak fölött, ösztönzést és bátorítást küld az erőszak ellen harcoló tábornak.

Ha tehát a többség hivalkodik a főrendiház bizonyítványával, a kisebbség méltán utal az egész országból feléje harsogó ösztönzésre. Ha a többség azt hiszi, hogy a főrendiház ítélete után bátran tehet akármit, a kisebbség viszont bizonyosan tudja, hogy az országban százezrek és százezrek követelik tőle a harc lankadatlan folytatását. S itt aztán már nem használ se Pavlik, se kettős katonai kordon. Itt kormánytól függő testületek kétes értékű erköl-

A művészvér.

Írta: Bobay László.

(Utánnomlás cílő.)

Tizenkétéves volt Ilus, mikor a Jézuska karácsonyra nagyon szép festékes dobozt csempészett a karácsonyfa alá. (Ő csak tudja, ki mire van predesztinálva!) Finom papír, meg ecset is mellékelve volt.

Nem csodálható tehát, ha a kis „művész” hamarosan különös érzéssel illesztette egymásra és egymás mellé a különböző foltokat; mert színerzéket a családi tanács elsőrendűnek osztályozta.

Rövid hetek múlva a család gyakori vendégének, Ilus tanítójának is feltűnt növendéke tehetsége. Elmutogatták úgy vasora után a tanító urnak a szépen haladó kisleány festményeit, — aki próbálta volna meg, hogy azokban a tehetséget meg ne lássa. Sőt az előrelátó tanítónak büszkeséggel töltötte be szívet az a tudat, hogy a szép reményekre jogosító tanítvány első tanítója a festészetben is ő lehet. Mert halálos vétek volna Ilust nem taníttatni. — mondja a tanító.

Ettől fogva szorgalmas tanítványa volt Ilus mesterének.

Még csak tizenhatéves volt, mikor hirtelen ünnepelté lett tehetséges képei révén. Természetesen, most már tulszárnyalta mesterét, tehát valami igazi művésztanárt kellett keresni.

Nem jött össze náluk zsúrtársaság anél-

kül, hogy annak minden tagja, egyenként és összesen elragadtatását ne fejezte volna ki a házikisasszony különös, isteni tehetsége fölött. Az udvarlói egyenesen magasztalták ügyes kezét, — főleg az oda való gimnázium fess, ifjú rajztanára, mint szakértő is.

Ez természetesen ezek után tovább fejlesztette a tehetséget Ilusban, mert mint aki igazán méltányolni tudta a művészi érzéket, festőórákat adott drága pénzen a kis ünnepeledek.

Ilus gazdag lány volt. Nem került megéröltetésébe atyjának, hogy időnként a fővárosból a kis vidéki városba meg-meghívja vendégül a Nemzeti Szalon egy-két „ismeretebb” művészt. Sőt összeköttetéseinél fogva kijárta, hogy a művészbarátai által a kis városban rendezett kiállításon azok számos képe el is kelt.

Most aztán már az irigyeknek is el kellett ismerni, hogy Kovács Ilonka művésznő, mert az első lépésben, a tűzpróbán átesett. A doroghi képkiállításon ugyanis a budapesti művészek képei közé azok az ő képei közül is felvettek egy-néhányat, és a doroghi intelligencia majdnem minden tagja fényes bizonyítékát adta elismerésének, mert megbeszülték a vendégszerető házat azzal is, hogy egy-két képet megvettek. (No hiszen csak ne vettek volna meg!)

A budapesti művészek kötettség rebegették a hálát Kovács doktor urnak, mert az éhes konkurrenzia miatt Budapesten már-már a eső előtt állottak. De hát Istennek, vannak még helyes érzékkel bíró műbarátok, akik az igaz tehetséget meglátják.

Egyben fogadalmat tettek, hogy Ilus képeit a tavaszi tárlatra bejuttatják, ha egyelőre a Mücsarnokba nem is, de a Nemzeti Szalonba okvetlen.

Ebbe aztán a boldog apa belemenyugodott, mert már maga sem bánta volna, ha némi kamatát láthatná az ezreseknek, amikbe Ilus kitaníttatása, meg a vendégeskedés belekerült.

Meg őszintén szólva, hébe-korba némi aggodalommal töltötte el az a gondolat is, hogy ha lányát, mint művésznőt ünnepelték is, de mint feleséget nem nagyon keresték. Pedig már huszonhárom éve felé zónázott Ilonka.

Az tagadhatatlan, hogy a művészet lelkét az átlagoson jóval felül finomította, és a kisvárosi fiatalemberek között nem is igen találhatott olyat, aki az ő művészlelkét megérthette volna.

Miután pedig az utóbbi években Kovács doktor számításai sem ütnek be úgy, mint ezelőtt, — egy merész, de nem szerencsés telekspekuláció után szomorú szívvel közölte Ilussal, hogy őt továbbképzés végett Budapestre nem küldheti.

Budapesten lakott ugyan egy távoli rokonuk, de ez meg főleg puritán ember volt, — nem szerette a művésznőket.

Némi csalódás után tehát leszűrődött Ilus lelkében, ha nem is az ideális, de praktikus életbölcselet, hogy mégis csak legnagyobb művészet, — a férjhezmenés. Igen, csakhogy a férfiak, főleg vidéki fiatalemberek irtóznak a művészfeleségtől, mert ez csak puccos, csak beképzelt, meg nem értett, ideges és ami

csi bizonyítványa áll szemben az ország független népének egyre erősödő, egyre viharosabb tiltakozásával. És szuro nyokkal vissza lehet szorítani képviselőket, de nem lehet visszaszorítani népitéletet. A többség győzhet a Dunaparton, de buknia kell az ország szabad nagy területén, ahol fergetegként száguld végig a nemzet szilaj haragja és elsőpri azokat, akik ebben a szűz országban az erőszakra akarják felépíteni a jogot, a törvényt.

Ujra kezdődik a harc. De most már a táborok segítséget kaptak. A munkapárt csak a kinevezett főrendek erkölcsi bizonyítványát, ellenben az ellenzék megkapta a nemzet független fiainak viharos ösztönzését és bátorítását. Majd elválik; Pavlik erősebb-e, vagy a nemzet.

Parlament ellenzék nélkül.

— Tiltakozik az ország. —

— Jutalmaznak Tiszáék. —

— Hírek a politikai közdötterről. —

Budapest, június 17.

Holnap összeül ismét a képviselőház. Az ellenzéki képviselőket ismét katonai kordon fogja visszatartani attól, hogy törvényhozói kötelességeiknek eleget tehessenek és így nehezen hihető, hogy a holnapi ülésen az ellenzék részéről bárki is részt vehessen.

Az ellenzék ugyan imndent el fog követni, hogy a képviselőház üléstermébe bejuthasson, de a katonai tulerővel szemben ez a szándék — épp úgy, mint az elmúlt napokban — csak szándék fog maradni. Így megtörténik holnap a magyar képviselőházban az a példátlan eset, hogy a többség az ellenzék teljes kizárásával nyitja meg az új ülészakot és választja meg a Ház funkcionáriusait és bizottságait. Ez pedig a mi viszonyaink között és az adott helyzetben azt jelenti, hogy a többség nyolczmillió

legnagyobb baj, a művészete egy vagyont is fölemeszt.

Ilus tehát még huszonnyolczéves korában is „meg nem értett”. Legalább a festéssel lehetne a pusztuló vagyont megmenteni, de a doroghiaknak sines érzékük a művészet iránt azóta, hogy nem a pecsenyészag mellett lelkesülhetnek. A budapesti művészbarátok pedig megbizhatatlanokká lettek. Persze, mint bohémemberek, elfelejtik ma, hogy mit ígértek tegnap.

Igy állott a dolog akkor, mikor már az egyetlen és legrégibb eseléd, Kati néni lelkesedve és kétségbeesve rohan a hölgyek szobájába, ahol alig tudják szavát venni.

— Irgalmas Istenem, nem élem tul. Én ringattam kicsi gyerekkorában, és nekem kellett ezt megélnem!

— Mi az hát, beszéljen Kati. — biztatják a hölgyek.

— Szegény, szegény, jó nagyságos ur! Holtan fekszik a szobájában, mellette még a füstölő revolver....

Össze-visszaszaladgálás, lőtás-futás halatszik az egész házban.

A rettenetes eset félőrrülttő teszi a boldogtalan feleséget és a leányát...

Néhány percz alatt elterjedt a hír az egész városban. Rohannak doktorért — de annak teendője már nem akad...

Dr. Kovács agyonlötöte magát: — de miért, — de miért? Voltak, akik a magyarázatát is tudták. Szerencsétlen spekuláció. Tönkrement...

A Kovács-házra mély gvász ült.

Az egyetlen és utolsó eselédet is el kel-

állampolgárt zár ki a parlamenti képviseltsébből, sőt, ami még súlyosabban esik a latba, nyolczmillió magyar állampolgárt, mert az ellenzéki képviselőket kevés kivétellel a magyar kerületek küldték a képviselőházba.

Amikor tehát a többség a magyar elemet a parlamenti tanácskozásokból kizárja, egyenesen rákényszeríti a magyarságot arra, hogy a parlamenten kívül tiltakozzék súlyos és soha meg nem bocsátható sérelmei ellen. És ez a parlamenten kívüli tiltakozás országszerte impozáns formában nyilatkozik meg. Az elmúlt vasárnap is több, mint husz helyen volt nagy-szabású népgyűlés, amelyen a kizárt ellenzék vezetői voltak a vezérszónokok. Makón és Aradon *Justh Gyula*, Miskolczon gróf *Károlyi Mihály* és *Tóth János*, a pestmegyei ellenzéki kerületek székhelyein *Désy Zoltán*, gróf *Károlyi József* szólottak a néphez, mely osztatlan lelkesedéssel csatlakozott programjukhoz — és az általános, titkos választói joghoz. Az erőszakot és gróf *Tisza István* szereplését a népgyűlések mindenike elítélte, sőt az aradi népgyűlés felszólította *Tiszát*, hogy tegye le aradi mandátumát.

Tisza azonban a magyar népnek ebből az állásfoglalásából nem olvassa ki azt az intő jelet, hogy már elég az erőszakosságokból és a magyar nép alkotmányos tradíciójának lábbaftiprásából. *Tisza* még most sem pihen, hanem még be akarja tetőzni szomorú művét azzal, hogy megjutalmazza azokat a legényeit, akik segédkeztek neki az alkotmány eltiprásában. *Beöthy Pált* és *Jankovich Bélát*, a képviselőház alelnökeit titkos tanácsosokká kívánja tenni, sőt ki fog jutni a titkos tanácsosság *Beöthy László* kereskedelemügyi miniszternek is, aki mint a bihari gárda egyik kombattánsa *Tiszáék* felfogása szerint ugyszintén rászolgált erre a kitüntetésre.

Ezekkel a jutalmazásokkal azután teljes lesz a mű, amelyet *Tisza István* a parlamentarizmus örök szégyenére megalkotott és amiért még számadással tartozik nemcsak a megforlást szomjazó nemzetnek, hanem a történelem ítélőszékének is.

lett bocsátani, mert maguknak is alig volt betevő falatjuk. Az emberek elkerülték a szomorú házat, mert a gvász, a szomorúság, a nélkülözés nem vonz.

Megélhetésről kellett gondoskodni. De hogyan? A lány csak festeni tud. — az anya sohasem tanult a főzésen kívül semmit.

Igy nem maradhat a dolog. Faluhelyen, vagy kisvárosban nincs tere az érvényesülésnek. Még csak kézimunkázni sem lehet, mert mindenki maga csinálja meg, amire szüksége van.

Fel. fel Pestre. Ott majd kereskedésekben tán majd fizetik a kézimunkát, amelyhez némiképp még értenek.

Eladják, ami kis ingójuk még van, hogy elhagyják a községet, ahol a szégyen miatt sem maradhattak volna már sokáig.

Elköltöztek...

Aztán nem tud róluk senki. Elveszték a főváros emberáradatában.

...Néhány év mulva említik a Kovács-családot Dorogon Komlóssyék zsúrján. Beszélnek régmúlt időről, amikor még Kovács-éknál is összejöttek a rendes zsúrnapokon.

— Várjatok csak, — szólott Hevesiné, a patikus felesége. — Mintha multkorában halottam volna Kovács Ilusról valami érdekes ujságot... Igen, a Böhmné járt fönn Pesten valami bevásárlás ügyében, és beszélt, hogy elegáns gammikerekében pillantotta meg a köruton Kovács Ilust, egy ismert fővárosi dandy oldalán. Ilus elkapta fejét és elfordult.

Általános kacagással fogadta a többi asszony az érdekes ujságot, és tovább szürcsölték teájukat...

A politika eseményeiről híreink egyébként a következők:

A két Ház ülése.

A képviselőház holnapi ülésében királyi kéziratral be fogják rekeszteni az ülészakot és a legközelebbi ülés szerdán lesz, amikor az új ülészak megnyitása és az alakulások kerülnek sorra. A képviselőház környékén ugyanazok a katonai és rendőri intézkedések lesznek holnap is érvényben, amelyek a legutolsó ülésen voltak, tehát katonai és rendőri kordon lesz felállítva, amelyen keresztül csak azok mehetnek, akiket a mentelmi bizottság ki nem zárt.

A főrendiház holnap, délután négy órakor szintén ülést tart, amelynek tárgya: Az országgyűlés első ülészakát berekesztő és második ülészakát megnyitó királyi leirat kihirdetése. Ennek megtörténte után a főrendek értekezletet tartanak az alakulásra vonatkozó jelölése tárgyában s a folytatólag tartandó ülésben történik meg a Háznak a második ülészakra való megalakulása.

Az ellenzék harci taktikája.

A szövetszertett ellenzéki pártok intézőbizottsága ma este félhét órakor a Kossuth-pártkörben értekezletet tartott, amelyen a további teendőkről tanácskoztak. Az intézőbizottság ülése után *Sághy Gyula* elnöklésével közös értekezletet tartottak, melyen *Sághy* bejelentette az intézőbizottság határozatait és felkérte a szövetszertett ellenzékhez tartozó képviselőket, hogy a megállapodás szerint holnap már reggel kilenc órakor lehetőleg teljes számban jelenjenek meg az Országház-kávéházban, ahonnan együttesen fognak felvonulni a képviselőházba.

Mint értesülünk, az ellenzéki pártok az új ülészakban a Ház megalakulásában részt nem vesz, illetve nem ejtik meg a szokásos jelöléseket a jegyzőségre, s a bizottsági tagságokra, miután *Tisza* elnöksége alatt semiféle állást elfogadni nem akarnak. Ha a munkapárt újra megválasztaná az eddigi ellenzéki funkcionáriusokat, úgy ezek nyomban lemondának. A holnapi ülésre vonatkozóan úgy határoztak, hogy minden eszközzel megkísérlik a képviselőházba való behatolást. Az esetre, ha a kizárt képviselőknek ismét rendőri és katonai kordon állná útját, akkor a többiek sem mennek be, mert nem kívánnak *Tisza*-féle privilégium alapján részt venni a tanácskozásokon és megint magára hagyják a munkapártot.

A munkapárt holnap este félnyolczkor értekezletet tart, hogy a képviselőházi jelöléseket megejtse. Ezen a konferencián fognak a felől is határozni, hogy mit tegyenek a passzivitásba lépett ellenzékkel szemben, — vajjon betöltsék-e az ellenzéki jegyzői és bizottsági helyeket a többség sorából, avagy egyelőre betöltetlenül hagyják-e ezeket?

A Reichsrath is megszavazza a véderőt.

Mint Bécsből jelentik, az uralkodó vasárnap külön kihallgatáson fogadta az osztrák kormány, ideiglenes vezetőjét, báró *Heinold* belügyminisztert. *Heinold* jelentést tett a felségnek arról, hogy most már Ausztriában is biztosítva van a véderőjavaslatok gyors parlamentáris elfogadása. A véderőbizottság szombaton este elfogadta a javaslatokat és kedden már a Reichsrath plénuma kezdi meg azok második olvasását. Minden pártból sok szónok jelentkezett, de a kormány kérésére csak nagyon rövid beszédek lesznek. A legtöbb időt a szocialista párt fogja igénybe venni, ez a párt mindazokat a módosítási javaslatokat, amelyeket a többi pártok a kormány kérésére visszavontak, ismét benyújtja. A kormányt támogató pártok ilyenformán kénytelenek lesznek saját javaslatukat is leszavazni. Báró *Heinold* jelentése szerint a Reichsrath e hó vége előtt elintézi a véderőjavaslatokat. A király a jelentést annál is inkább örömmel vette tudomásul, mert így a 14. szakaszt nem kell alkalmazni.

Az osztrák képviselőház véderő bizottsága mai ülésén elfogadta a landwehrről szóló javaslatot. A bizottság előadója, dr. *Sommer* még ma elkészíti jelentését, úgy hogy a képviselőház már holnapi

ülésén hozzáfoghat a véderőjavaslatok tárgyalásához. A véderőjavaslatok szakaszait katonai és szociális szempont szerint csoportosítva külön fogják tárgyalni s az egész anyagot e hó 25-éig elvégzik. Az urakháza valamennyi javaslatot egy külön ülésen intézi el.

Andrássy a rozsnyói levélről.

A főrendiház szombati ülésén Lukács László azt hangoztatta, hogy maga gróf Andrássy Gyula is helyeselte volna 1898-ban, rozsnyói nyílt levélben a többségi erőszakot. Gróf Andrássy ezzel szemben a következőket fejtette ki:

— Lukács reám is hivatkozott, de amit idézett, az nagyon gyenge mentsége a képviselőházban követett eljárásnak. Ez a nyilatkozatom tiltakozás akart lenni egy szintén tervbe vett erőszak ellen. 1898-ban vetődött fel először a többségi erőszak gondolata. E miatt léptem ki már akkor a kormánypartból és foglaltam állást az erőszak ellen, s nyilatkozatomban arra is reá mutattam, hogy lehetnek oly körülmények, amikor elkerülhetetlen az erőszak. Ezt ma is vallom. Az erőszak előföltételének azt tartottam, hogy az ellenzék nagyjelentőségű kérdésben a többség meggyőzésével és akaratával ellenkező politikáját akarja ráerőszakolni a többségre, s hogy továbbá minden kompromisszumot elutasítson magától. A jelen esetre pedig ezt nem alkalmazhatni, mert az ellenzék utolsó ajánlata kompromisszum volt, s a presszió alatt álló miniszterelnök dolgozott ultimátummal. Gyenge védelme a ma követett eljárásnak, ha valakinek, aki a multban elítélte az erőszakot és aki ma is elítéli, valamelyik nyilatkozatából, az összefüggés figyelembevételével, kiragadnak egy-egy mondatot, amely elméletileg megengedi, hogy bizonyos esetekben elkerülhetetlen az erőszak.

— Soha sem mondtam azt, hogy parlamenti erőszakot valamely kérdés végleges megoldásának, jogalkotó ténynek szabad és lehet elfogadni.

Gróf Csáky Albin lemondása.

A főrendiház folyosóján beszéltek ma, hogy Csáky Albin gróf lemond elnöki állásáról. A főrendiház szombati ülésén, amikor Csáky gróf hírtelen rosszul lett, úgy nyilatkozott a környezet előtt, hogy a szombati ülés megnyitása volt az ő utolsó politikai szereplése; nagy kora és betegsége egyaránt arra készíteti, hogy a közügyektől teljesen visszavonuljon.

Ezt a hírt félhivatalosan azonban megczáfolják. A kommuniké szerint a főrendiház elnöke beteg ugyan, baja azonban muló természetű és senki előtt nem fejezte ki azt a szándékát, hogy visszavonul a politikai élettől. Egyébként a mai nap fojyomán már javulás állott be állapotában.

A fővárosi gyűlés betiltása.

A képviselőházi események hatása alatt a budapesti függetlenségi szervezetek monsternépgyűlést akartak rendezni, hogy a főváros népe együttesen tiltakozzék a parlamenti erőszak ellen. A népgyűlést bejelentették Boda Dezső főkapitánynak, aki vasárnap közölte határozatát a bejelentéssel, Lányi Mórral és társaival. A főkapitány a bejelentést nem vette tudomásul és ezt a következő határozatban közölte a bejelentéssel:

Dr. Lányi Mór és társai budapesti lakosok bejelentik, hogy folyó év június hó 30-ikán, vasárnap, délután 4 órakor a főváros polgárságának részvételével Budapesten, a parlament és a magyar királyi földmívelésügyi minisztérium épületei között elterülő térségen népgyűlést tartanak. A népgyűlés napirendje: A parlamenti eseményekkel szemben és a választójog kérdésében való állásfoglalás. Gyülekezés a helyszínen, nagygyűlés után zárt nyolcas sorokban a következő utvonalakon: Alkotmány-utca, Váci-körút, Andrássy-ut, Városliget, itt a millenniumi emlékoszlop előtt néhány beszéd után szétoszlás.

Ezen bejelentésnek a tervezett nagygyűlés megtartására vonatkozó részét tudomásul nem veszem, a gyűlés megtartását betiltom. A tervezett felvonulásra pedig a rendőrhatalom engedélyt nem adom meg.

Indokok: A legutóbbi politikai események következtében tapasztalható állandó izgatás ugyanis olyan izzó hangulatot szült, hogy a közrend, a vagyon és személybiztonság megóvása érdekében ez idő szerint semmiféle olyan politikai népgyűlést vagy nyilvános összejövetelt, felvonulást, amely ezen izgalom fokozására vezetne, tudomásul nem vehetnek, nem engedélyezhetek.

Igy kellett határoznom főleg a legutóbb lefolyt utcai zavargások alkalmával szerzett szomorú tapasztalatok alapján. Beigazolást nyert ugyanis, hogy ily izgalmas időben rendezett gyűlések, nyilvános összejövetelek és felvonulások nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is utcai tüntetéseké és zavargásokká fajultak el, azért mert a szokásos rendezendő elemek, az utcai csécselék, közönséges büntetéseket vegyülnek a tisztességes közönség sorai közé, elkövetik a rombolást, fosztogatást és egyéb közönséges bűncselekményeket, amelyekért a bejelentőket — akik ezen cselekményektől teljesen távol állanak és azokat bizonyára maguk is elítélik — felelőssé tenni nem lehet.

Erről a bejelentők nevében dr. Lányi Mór (lakik: VII. kerület, Thköly-ut 68. szám) értesitem azzal, hogy ezen véghatározatom tizenöt napon belül a magyar királyi belügyminiszterhez föllebezhető meg.

Budapest, 1912. június 15.

Boda Dezső s. k. főkapitány.

A népgyűlés rendezői a legközelebbi napon értekezletre jönnek össze, amelyen el fogják határozni, hogy a főkapitány betiltó végzését megfölebezik.

A makói beszámoló.

Justh Gyula tegnap, vasárnap tartotta meg nagy érdeklődéssel várt beszámoló beszédét Makón. A beszámoló rendkívül fényesen sikerült. A város tele volt vidékiekkel. A megye valamennyi függetlenségi pártja képviseltette magát. Justh Gyulát kerületébe Bikády Antal, Justh János, Kun Béla országgy. képviselők, dr. Halász Lajos és dr. Nagy György volt orsz. képviselők kísérték le, a szociáldemokrata párt részéről Garbai Sándor, a választójog országos szövetsége részéről pedig Szende Pál jelent meg.

Reggel félkilencz órakor érkezett Justh Gyula Makóra Tornyáról. A vasutnál a makói függetlenségi párt nagy küldöttsége fogadta és üdvözölte. Ezután Justh Dózsa Sámuel vármegyei tiszti ügyész lakására hajtatott, ahonnan féltenegy órakor kíséretével a városházba ment és ennek erkélyéről tartotta beszámoló beszédét. A nagy hőség dacára mintegy huszezer főnyi tömeg hallgatta végig a beszédekét.

Justh Gyula a következőket mondotta:

— Megismétlődött a képviselőházban november tizennyolczadika. Rövid nyolcz esztendő alatt ma már a harmadik erőszak nyilatkozik meg. A legutóbbi kísérlet volt a koronája valamennyi merényletnek, erőszakos módon itt vitték keresztül a véderőtörvényt, amelylyel a magyar néptől újabb óriási áldozatot kívánnak, azt a véderőt, amely a nemzeti jogokat egyáltalában nem respektilja. Tisza a házszabályok keresztüljárásával mondta ki a határozatot. Nyilvánvaló Tiszának az a törekvése, hogy a hirhét november tizennyolczadikát akarta rehabilitálni. (Közbekialtások: Ide jöjjön szuronyfedezet nélkül!) Nem ő az, akit legjobban kárhoznati kell, Lukács miniszterelnök az — folytatta Justh. — Tiszáról utóvégre mindenki tudta ebben az országban, hogy agyveje nincs egészen rendben, hogy öneki csak az a célja, hogy a maga akaratát érvényesítse akár törvényes, akár törvénytelen eszközökkel, aki teljes életében mindig megbízhatatlan volt, aki teljes életében mindig kétszínű játékot űzött. Lukács eszalódott, ha azt hiszi, hogy ha vége lesz ezeknek az atrocitásoknak, kegyetlenkedéseknek, erőszaknak, akkor egyszerűen leköszönteti Tiszát, ő pedig az emberi kor legvégső határáig fog békésen a miniszterelnöki székben maradhatni. Ebben nagyon téved, mert addig nem lesz nyugalom az országban, míg olyan kétszínű ember ül a miniszterelnöki székben, mint Lukács László. A békének egyi elengedhetetlen föltétele az, hogy ugy Tisza István, mint Lukács László távozzék a helyéről. Justh ezután visszaverte Lukácsnak a főrendiházban mondott beszédét és kijelentette, hogy a parlamenti anarchia nem alulról jött, hanem felülről. Beszédét így fejezte be: A helyzet szomorú, rettenetes, alkotmányunk ott hever roncsaiban és ebben a szomorú helyzetben csak egy a vigaszunk, hogy mienk a jövő, hogy a választópolgároknak, a munkásoknak is milliói csoportosulnak mikorént s éppen olyan önzetlenséggel és éppen olyan kitartás-

sal, mint ahogy azt tettem én (Kitörő éljenzés) és teszik mindazok, kik velem tartanak. (Zajos éljenzés.) Bizom abban, hogy a lelkesedés tüze nem fog az önök kebelében lohadni. Ha a népek milliói továbbra is kitartóan velünk fognak küzdeni, akkor elmondhatjuk mi is, hogy lesz Magyarország és hogy nincs messze az az idő, amikor eltávolítjuk a politika szinteréről mindazokat a kétszínűeket, mindazokat az árulókat, akik szembekelnyezkednek mindenkor a demokratikus nemzeti haladás követelményeivel. El fognak pusztulni és ebben az országban mindannyian, fajra, származásra, foglalkozásra tekintet nélkül, két kezét fogva, egyesült erővel fognak küzdeni Magyarország jövő boldogságáért. (Hosszantartó zajos éljenzés.)

Justh Gyula után Szende Pál a választói liga, Garbai Sándor a szociáldemokrata párt képviselőjében beszéltek. Apponyi Albert hosszabb sürgönyben, betegségére hivatkozással kimentette magát. Bikády Antal és Justh János orsz. képviselők felszólalása után Nagy György beszélt a Tisza — Lukács erőszak ellen s a népgyűlés nagy lelkesedéssel elfogadta az Espersit János ügyvéd által előterjesztett határozati javaslatot. Justh féltizenkettőkor kíséretével Aradra utazott, ahol a függetlenségi párt tartott tiltakozó nagygyűlést.

Az aradi gyűlés.

Makóról tegnap délután félkét órakor Aradra utazott Justh Gyula kíséretével, utközben minden állomáson ovációkban részesítették. Aradon pedig a pályaudvaron óriási közönség élén László Zsárd üdvözölte.

A népgyűlés a Thköly-téren volt, Vizer Lajos ügyvéd nyitotta meg. Mülek Lajos közjegyző tüzes szavai után Justh Gyula mondta el hatalmas beszédét.

— Eljöttem Arad városába, — kezdte, — ahol Tisza Istvánt erőszakkal, pénzzel, fegyveres erővel választották meg, hogy miután a képviselőházban szavam nincs, itt Aradon, amely, ha nem is törvényes módon, de Tisza birtokában van, az ő kerületében vágjam a szemébe, hogy hitvány hasaárulás, amit tesz. Erős kritikát mondott Justh a miniszterelnökről is, akivel szemben a leggyalázóbb kifejezést is csak mennyei szolozmának tekintti. Azzal fejezte be szavait, hogy miután megindult egy forradalom felülről, ki állhat jót, mely pillanatban fog kitörni a forradalom alulról? Csak az általános, egyenlő és titkos választójog alapján összeült parlament válthatja meg Magyarországot.

A nagy tetszéssel és lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Bikády Antal, Kun Béla és Zboray Miklós beszéltek még, Mülek Lajos előterjesztette a határozati javaslatot, amelyet egyhangulag elfogadtak. A határozati javaslat felsorolja a képviselőházban történt erőszakosságokat és megállapítja azt, hogy a sérelmeket önkényüleg, minden jog és törvényre való tekintet nélkül, házelnöki hivatásának a megszegésével gróf Tisza István teremtve meg, a népgyűlés ennélfogva ő ellenében bizalmatlanságot nyilvánít és őt az országgyűlésen Arad város további képviselőjére méltatlannak nyilvánítja ki, miért is felhívja, hogy országgyűlési képviselői mandátumáról mondjon le. Erről a határozatról gróf Tisza István tértivevényesen posta útján értesítendő.

Kimondta a népgyűlés, hogy az általános, egyenlő és titkos választói jog mielőbbi sürgős törvénybeiktatását kívánja és ezért felirattal fordul az országgyűlés képviselőházához s a felirat benyújtására Justh Gyulát kérte fel.

Gróf Károlyi Mihály Miskolcra.

Miskolcz város hazafias polgársága a munkásság részvételével imponás népgyűlést tartott vasárnap délután a Korona-szálló tágas udvarán. Már a gyűlés megkezdése előtt több ezer főre menő tömeg tolongott a gyűlés színhelyén. Izzó hangulat uralkodott a közönség körében és hevesen tárgyalták a legutóbbi politikai eseményeket. A gyűlésnek amelyen Bizony Ákos orsz. képviselő elnököt, a szövetség ellenzék részéről Tóth János, gróf Károlyi Mihály és Hammersberg László országgyűlési képviselők voltak a szónokai, míg a Választójogi Liga nevében dr. Jászai Oszkár, a szociáldemokrata párt megbízásából pedig dr. Landler Jenő mondtak beszédet. Dr. Kurcz Jakab üdvözölő szavai után Bizony Ákos elnök lépett az emelvényre és percenkig tartó éljenzés és taps között üdvözölte a vendégeket. Ezután következtek a szónokok.

Tóth János a szövetség ellenzék nevében üdvözlö a nagygyűlést. Kéri a választókat, jusson eszükbe, hogy Magyarország alkotmányát a legdurvább eszközökkel megsértették és ha eljön a leszámolás órája a képviselőválasztásnál, a nemzet arcára mért durva csapást vágja vissza. (Taps.)

Gróf Károlyi Mihályt kitörő lelkes ovációkkal fogadták, mikor az emelvényre lépett. Beszédében visszapillantást vetett a közelmúlt politikai eseményekre és kijelentette, hogy Tisza István képviseli ma az egész munkapártot. Szólt a rezolúcióról, amelyre Tisza felesküdött s amelyet később cserbenhagyott. A békétárgyalásokról beszélve, emlékeztet arra, hogy nem az ellenzéken mult a békekisérletek meghiusulása, hanem a többség gyávaságán. (Felkiáltások: Hazaárulók!) Jellemezte Lukács miniszterelnököt, aki *avas, fondor politikus* és aki a béke olajágával jött, de azután teljesen Tisza karjaiba vetette magát. Amikor az ellenzék a béke érdekében közös tárgyalási alapon egyezett meg, akkor nem tetszett a menyasszony orra (Derültség.) és a békekisérletek rideg vizsautasításával hirtelen a rémuralomra tért át Tisza István. Itt nem egyszerű államcsínyről van szó, nem a véderő erőszakos megszavazásáról, hanem arról, hogy a magyar alkotmányt egyszer és mindenkorra el akarják kobozni. Nem az osztrák abszolutizmust akarják, hanem a bihari abszolutizmust. (Zajos éljenzés és taps.) És e szomorú viszonyok között a legszomorubb kép a főrendiház legutóbbi ülése. (Ugy van!) Ő is tagja a főrendiháznak, büszke az őseire, akik küzdöttek a nép jogaiért, de arra nem kapható, hogy szankcionáljon olyan merényleteket, amelyeket a törvény és az alkotmány ellen elkövettek. (Hosszas éljenzés és taps.)

Hammersberg László és dr. Jászi Oszkár felszólalásai után dr. Landler Jenő beszélt még s többek között ezeket mondotta:

— Tisza István június 4-én, tolonczkocsira tette a magyar alkotmányt és csedőrszuronyok között elkísértette Európa határáig. *Nem csoda, ha akadt egy Kovács Gyula.* (Éljenzés.)

A jelenvolt rendőrkapitány félbeszakította a szónokot és szólott az elnöknek, hogy figyelmeztesse őt. A népgyűlés résztvevői óriási zajjal tiltakoztak a rendőri beavatkozás ellen. A szónok hivatkozott rá, hogy csak történelmi tényt említett, majd így folytatta:

Károlyi Mihály gróf bizonyára többre becsüli azt az ideiglenes fegyverbarátságot, amelyet a néppel kötött, mint a Galiciából bevándorolt gróf Zselénski Róbert barátságát.

Gróf Károlyi Mihály (közbeszólt): *Sokkal többre!* (Lelkes éljenzés és taps.)

Landler felemlíti, hogy másfél évvel ezelőtt éppen Miskolcra mondotta, hogy Oroszország és Portugália után Magyarország következik. (Felkiáltások: *Éljen a köztársaság!*)

A rendőrkapitány ismét közbeszólt, de a nagy zaj elnémította. Ezután dr. Kovács Kálmán határozati javaslatot terjesztett elő, amelyet egyhangulag elfogadtak.

Giesswein nyilatkozata.

Győről jelentik: dr. Giesswein Sándor országgyűlési képviselővel a győri népgyűlés után egyik győri szerkesztő beszélgetést folytatott. A keresztényszocialista párt vezére a következő kijelentést tette:

— Az ellenzéknek a nemzethez intézett manifestumát nem irtam alá, mert benne Tisza házelnöké való irántaságát is már törvénytelennek bélyegzik. Én sem tartozom a helyeslők sorába, de itt az elméleti fejtegetések fölöslegesek, amikor ezeknek ellene mond az ellenzék gyakorlati eljárása. Az ellenzék egy héten át tárgyalt Tisza házelnök vezetésével, tehát őt elnöknek elismerte s így a törvénytelen utólagos megállapításának értéke nincs. Bizony kényes kérdés, hogy meddig fog ez menni, hogy a képviselőházban egymásra hoznak törvényeket és az ellenzék a rá rótt tisztét nem tölti be. Mert kérem, a katonai javaslatok után hozott törvények érvénytelensége nem áll tisztán. Az én álláspontom az volt, hogy ünnepies deklarációban állást kell foglalni a véderőjavaslatok elfogadásának érvénytelensége és annak reparációja mellett. *De az ellenzéknek a további törvényjavaslatok tárgyalásában részt kellett volna vennie*, mert ma hoznak törvényeket rólunk, nélkülünk, az ellenzék bírálata és ellenőrzése nélkül, amiért pedig minket a polgárság a parlamentbe küldött.

A főváros állásfoglalása.

A főváros törvényhatósági bizottságának munkapárti tagjai ma írásbeli indítványt adtak át Bácsy István dr. polgármesternek, a

melyben azt kérik, hogy a polgármester szerdára, e hónap 19-ikére rendkívüli közgyűlést hívjon össze. A közgyűlésen — mint már megírtuk — a munkapárt azt fogja indítványozni, hogy a törvényhatósági bizottság szavazzon bizalmat a kormánynak és a képviselőház elnökének. Az indítványt Glücksthal Samu dr. bizottsági tag fogja megokolni és minthogy az IV., VII. és VIII. kerületek csaknem mind egy szálíg az indítvány mellett fognak szavazni, körülbelül 150-re tehető az indítvány támogatóinak a száma. A munkapárti indítvánnyal ezekben Várkonyi Vilmos külön indítványt fog előterjeszteni, melyet tegnapi számunkban teljes egészében ismertettünk. Ezt az indítványt támogatja a VI. kerület és a budai kerületek legnagyobb része, az egész IV. kerület és a IX.—X. kerületek többsége. Várkonyi indítványa ezek szerint csaknem annyi szavazatra számíthat, mint a munkapárti indítvány. A közgyűlés függetlenségi párti tagjai — kik Várkonyi javaslatához csatlakoznak, — dacára ennek külön felszólalásában fogják a maguk álláspontját kifejteni. Erről a részről dr. Plattly György, Hock János és Benedek János felszólalását várják.

A sajtószabadságért.

A Budapesti Ujságírók Egyesületének választmánya ma délután dr. Bródy Lajos elnöke alatt tartott rendkívüli ülésében foglalkozott a lapok szabad terjesztése ellen tett kormányintézkedésekkel. Purjesz Lajos főtitkár, Szatmári Mór alnök, Sárkány Béla, Biró Lajos, Csergő Hugó, Mandovszky Richard, dr. Bethlen Oszkár, Bródy Miksa, Márkus Miksa és Bede Jób felszólalása után, akik valamennyien nagy megütközéssel tiltakoztak a sajtó sérelmes rendszabályozása ellen, egyhangulag elfogadták a következő határozati javaslatot:

„A Budapesti Ujságírók Egyesületének választmánya ma tartott rendkívüli ülésében foglalkozott azokkal az erőhatalmi rendszabályokkal, amelyekkel a kormány a napilapok szabad terjesztését akadályozza és ezzel a sajtószabadságot súlyosan sérti. A választmány úgy, mint mindig, az eddig felmerült sérelmes esetekben, felemelte tiltakozó szavát, most is megbotránkozással protestál a sajtószabadságot sértő intézkedés ellen és tárgyilagos ítélkezéssel megállapítja, hogy a kormányintézkedéseket politikai indokok vezetik, s ezek veszedelmes voltának elbírálását a közvélemény ítéletére bizza.“

Tiltakozó népgyűlések.

Rácskeve—Erzsébetfalva. Az ellenzéki képviselők egy része Décsy Zoltán és gróf Károlyi József vezetésével a pestmegyei választókerületet kereste föl. Délután tíz órakor Rácskeven volt népgyűlés. Kétezer főnyi közönség folytonos éljenzése közben vonultak a képviselők a község házára, ahol Palugyay Mór vezetésével beszédet mondott, megbélyegezte a parlamenti erőszakot. Décsy Zoltán hatalmas tiltakozó beszéde után gróf Károlyi József szólalt fel a szurony- és karduralom ellen, majd Zlinszky István, Förster Aurél beszéltek nagy hatással. Liptay Sándor határozati javaslatát, mely erősen elítéli gróf Tisza István cselekedeteit s a kormány vád alá helyezését sürgeti, egyhanguan elfogadták. Üdvözlő táviratot küldtek az ellenzék vezéreinek. Délután három órakor Erzsébetfalván a Kossuth Lajos-szobor előtt levő téren volt népgyűlés, a szervezett munkásság részvételével. Dr. Szűts István a függetlenségi párt, Orbán Fülöp a szocialdemokraták nevében üdvözölte az ellenzékot. Zlinszky István, a kerület képviselője, tartott ezután nagyhatású beszámolóbeszédet.

Mohács: A mohácsi ellenzék vasárnap délután ötezer ember jelenlétében sikerült népgyűlést tartott. Varga Zsigmond függetlenségi pártelnök megnyitó beszéde után dr. Prátkay Tamás, Csúcs Ilés, dr. Beck Lajos és Rátkay István beszéltek. Határozati javaslatot fogadtak el, amelyben elítélik a parlamenti erőszakot és felszólították Andriés Tivadart, a kerület képviselőjét, hogy lépjen ki a munkapártból.

Sopron: Vasárnap tartotta az egyesült ellenzék a soproni tornacsarnokban tiltakozó gyűlést. Az egyesült ellenzék részéről megjelentek: gróf Benyovszky Mór országgyűlési képviselő, Balla Aladár volt főispán, Haller István képviselő és a választójogi liga részéről dr. Rhédy. A közönség lelkesedéssel csatlakozott a szónokok fejtegetéséi-

hez, melyekben a parlamenti önkényt tették bírálat tárgyává. A gyűlés határozati javaslatot fogadott el a parlamenti erőszak és a véderőreform ellen és a választói jog érdekében.

Győr: Az itteni Kossuth-párt vasárnap tiltakozó gyűlést rendezett, mely kétezer ember előtt a Lloyd nagytermében folyt le. A gyűlésen dr. Giesswein Sándor, dr. Ormos Ede központi kiküldött, továbbá György Károly és Tauber Károly győri ügyvédek beszéltek, valamennyien tiltakoztak a parlamenti erőszak ellen.

Pécs: A városi tornacsarnok előtti téren vasárnap délelőtt nagy ellenzéki népgyűlés volt. A szónokok a parlamenti erőszakról szóltak beszédeikben. Beszéltek dr. Egrý Béla, a város képviselője, dr. Kelemen Mózes, dr. Hajdu Gyula, dr. Hoffmann Ottó, dr. Maléter László, a pécsi szocialisták részéről Szabó József, a központ megbízásából pedig Klárik Ferenc kiküldött beszélt. Határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint tiltakoznak a törvénytelen cselekedetek ellen.

Büdszentmihály: Pap Zoltán orsz. képviselő ma ezt a táviratot kapta: „Büdszentmihály polgárai mai gyűlésükön pártkülönbség nélkül legnagyobb felháborodással ítélték el Tisza István brutális törvénytelen cselekedetét. Az így hozott törvények ellen küzdő ellenzéknek kitartást kívánunk. A képviselőkhöz való ragaszkodásunknál csak a Tisza elleni dühünk és iránta való megvetésünk nagyobb. Homolay Szabó, elnök.“

Sárvár: A sárvári népgyűlésen hatezer ember vett részt. Kupay Károly vámoscsaládi esperes-plébános nyitotta meg a népgyűlést, Huszár Károly, a kerület képviselője, mondott beszámolót, utána felszólaltak Hegyi Árpád, Eitner Zsigmond és Pleszkács Imre. A népgyűlés tiltakozó határozati javaslatot fogadott el.

Rákospalota—Ujpest: Vasárnap délután nagy népgyűlést tartott az ellenzék Rákospalotán és Ujpesten. Hédekvári Lehel képviselő nagyszabású beszámolója után Décsy Zoltán, Förster Aurél, Palugyay Mór és Kovács Kálmán képviselők mondtak tüzes beszédeket. A szocialdemokrata párt részéről Vincze szólalt föl.

Vác: Prezly Elemér a kerület képviselője tegnap tartotta beszámolóját a polgárság ezrei előtt. Nagy figyelemmel hallgatott beszéde után gr. Károlyi József, Décsy Zoltán, Kállay Ubul, Förster Aurél és Kovács Kálmán beszéltek. A szocialdemokrata párt részéről Rózsa hangoztatta a választójogi szükségét.

Dunapataj: Háromezer választópolgár gyűlt össze tegnap Dunapatajra, hogy tiltakozzék a parlamenti erőszak ellen. Muzsa Gyulának, a kerület képviselőjének beszámolója után Várady Sándor pártelnök, Szatmári Jenő, a választójogi liga kiküldöttje és Weisz Gyula, a szocialdemokrata párt szónoka beszéltek nagy hatással.

Kispest: Förster Aurél, a monori kerület országgyűlési képviselője vasárnap délután beszámolót tartott Kispesten. A beszámolón megjelent Kispest egész intelligenciája, valamint a kerület számos küldöttsége. Förster Aurél beszámolója a választópolgárság nagy lelkesedéssel fogadta és neki egyhangulag bizalmat szavazva, felkérte őt a küzdelem további folytatására. Utána dr. Dobos László, a Justh-párt nevében üdvözölte a választókerület polgárságát és hatásos beszédben kitartásra buzdította a megindult küzdelemre. Végül határozati javaslatot fogadtak el, melyben elítélik a kormányt, Tisza István grófnak és a nemzeti munkapártnak alkotmányt és törvényt tipró hazafiatlan cselekedeteit, üdvözlö a szövetség ellenzékot és biztosítják tántoríthatatlan ragaszkodásukról.

Bagyószőlő: Pozsgay Miklós, a kerület országgyűlési képviselője, vasárnap délután tartotta beszámolóját. A beszámolón a kerület valamennyi községe képviselve volt. A népgyűlés Pozsgay beszédét nagy tetszéssel fogadta és egyhangú lelkesedéssel kimondotta, hogy amíg egyrészt tiltakozik a parlamentben elkövetett törvénytelen cselekedetek ellen, másrészt Pozsgay Miklósnak, valamint a küzdő ellenzéknek bizalmat szavaz és vezéreit táviratilag üdvözlö.

Czellőmölk: Vasárnap a szövetség ellenzék Czellőmölkön is tartott tiltakozó népgyűlést, amelyen Ostffy Lajos, a kerület képviselője, továbbá Bottlik István, Gedeon Aladár országgyűlési képviselők és Porkoláb Mihály dr. ügyvéd szavai után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben tiltakoznak a parlamentben elkövetett törvénytelen cselekedetek ellen.

Nagyenyed: A nagyenyedi gyűlést a hatóság meg akarta akadályozni. Azonban a lelkes polgárság a hatalmi fenyegetés, a csendőri és katonai kényszerítés dacára is megtartotta a gyűlést. A karhatalom fellépésére sehol szükség nem mutatkozott és a népgyűlés méltóságos nyugalommal folyt le. Megjelent ezen a kolozsvári egyetem professzora, Apáthy István is, aki hazaszeretettől izzó, gyűlölettel teli beszédet mondott. — A gyűlésen Fogarassy elnököt. Elnöki megnyitója után Székely Odön

szólt, kinek javaslatára határozatot hoztak, melyben megbélyegzik az alkotmányrombolókat, üdvözik az ellenzék vezereit és Kovács Gyula orsz. képviselőt. Végül Tatai, a szociáldemokrata párt szónokája beszélt.

Félegyháza: Holló Lajos a vasárnapi napot választói körében Félegyházán töltötte. A függetlenségi párt vezérférfiai felhasználta az alkalmat és délutánra értekezletet hívtak össze a Népker tágas helyiségeiben. Az értekezleten megjelent Holló Lajos is, akit meleg szeretettel fogadtak. Holló Lajos nagy figyelem közt szólott és ismertette a politikai helyzetet. Rámutatott évtizedes küzdelmeinkre és azokra az akadályokra, amelyek nemzeti fejlődésünknek úgy katonai, mint gazdasági téren útjában állnak. Felhívta a polgárságot a kitartásra és a további küzdelemre. Holló Lajos lelkes beszédét az értekezlet nagy tetszéssel fogadta.

Fiume: A parlamenti erőszak ellen Fiume városának hazafias közönsége nagy tiltakozó gyűlést rendezett. A gyűlés első szónokája Zanella Richard, volt országgyűlési képviselő, a „Voce del Popolo” napilap szerkesztője volt, aki olasz nyelven beszélt. Beszéde folyamán felolvasta gróf Apponyi Albertnek és gróf Batthyány Tivadarnak olasz nyelvű üdvözlő sürgönyeit, amelyeket a közönség óriási évvivázzal és tapsokkal fogadott. Ezután Eakonyi Samu beszélt, aki nagy sajnálatának adott kifejezést, hogy a június 4-iki eseményeket nem ismertetheti, mert olaszul nem tud. Tolmácsolja a Justh-párt és a szövetséges ellenzéki pártok intéző bizottságának üdvözlőit. Köszönetét nyilvánítja Fiume város népének, amiért nemzetiségi különbségekre való tekintet nélkül összegyűlt, hogy tiltakozzék a parlamenti merénylet ellen. „Abeczug a hóhérral!” kiáltották többen, midőn a szónok Tisza István botrányos eljárását ismertette. A gyilkos támadás ellen szövetséget az egész ország, az arisztokrácia és a proletáriátus egyaránt. Ez a szövetség meg fogja akadályozni a gyilkos támadást. A Lloyd-klubba átalakított országházban Tisza annak a brigantínak a szerepét játszotta, aki — mielőtt elindul gyilkolni — a Madonna áldását kéri gyilkos törére. Bizik Istenben, hogy ebből a támadásból Magyarország megújulva fog kikerülni és kéri a fiumei olaszokat, hogy mindenkor legyen a magyarok oldalán, amikor az anyaországot veszedelem fenyegeti.

Bakonyi után Corrosac Ferenc volt alpolgármester olaszul és Ráth Endre orsz. képviselő magyarul beszéltek. Végül Zanella Richard volt képviselő szólalt fel. Azt fejtette, hogy Fiumét nem fegyverrel hódították meg a magyarok, hanem ideális eszmének tekintették egykor Fiuménak az alkotmányos Magyarországhoz való csatolását. Ezért Fiume nem kér egyebet, mint csupán jogainak elismerését. A gyűlés végén lakoma volt.

Bárán: A báráni kerület három nagyobb községében: Bilarsárrét-Udvariban, Biharnagybajomban és Bakonszegben mondott beszámolót vasárnap Nadányi Gyula, a Kossuth-párt tagja. A szövetséges ellenzék részéről Benedek János orsz. képviselő kísérte le. Mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták a képviselőt, aki beszédében élesen ítélte el a képviselőház elnökének eljárását és sajnálkozásának adott kifejezést, hogy éppen bihari ember vállalkozott erre a diótelen szerepre. Benedek János gyűjtő hatású beszédét nagy tetszéssel hallgatták a választók.

Szilágyosmlyő: A szilágyosmlyői kerületben a függetlenségi párt Mony Gyula elnöklésével tartott gyűlést. Ajtay K. Pál indítványára határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint a legmélyebb megvetéssel viseltetnek a munkapárt azon ténykedése iránt, amelylyel a haza alkotmányát és fennálló törvényeit sárba tiporta és meggyalázta. Barabás Bélának a törvényhozás házából rendőrökkel való kivezetése ellen tiltakoznak és elhatározták, hogy Tisza István ellen e miatt büntető feljelentést tesznek.

Békéscsaba. A békéscsabai főszolgabíró engedélyt adott az ottani szociáldemokrata pártunk népgyűlés tartására. Tegnap azonban visszavonta az engedélyt azzal az indoklással, hogy nyílt helyen akarják megtartani a gyűlést, ami a felizgott hangulat folytán nem engedhető meg, mert vasárnapi nap lévén. „oda nem való elemek” is részt vehetnek a gyűlésen. A gyűlést pártértekezlet formájában mégis megtartották és ezen a szociáldemokrata párt részéről Orvos Pál és Kalmár Simon beszéltek. Kalmár mindenfélre hat csendőrt és két rendőrt kísért, amíg el nem hagyta a várost.

Ügyvédi kamarák mozgalma.

Több fővárosi ügyvéd indítványára a budapesti ügyvédi kamara e hó 22-én rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgya: Állásfoglalás a törvényhozó és végrehajtó hatalom által érintett jogbiztonság tárgyában. A védekezőjavaslatok tárgyalásával kapcsolatban felmerült parlamenti ese-

ményeket és a képviselőház elnökének eljárását élesen elítélő indítványával szemben dr. Csányi Gusztáv ellenindítványt nyújtott be.

Az ügyvédi ügyvédi kamara több tagja rendkívüli közgyűlés összehívását kérte, amelyen állást akarnak foglalni a parlamenti eseményekkel szemben. A választmány a kérdés elintézését az elnökségre bízta.

A székesfehérvári ügyvédi kamara választmánya Dietrich Szilárd elnöklésével értekezletet tartott. A választmány egyhangulag magáévá tette az elnök ama előterjesztését, amely szerint a kamarának nem tartozik hatáskörébe, hogy a szőnyegen lévő politikai eseményekkel foglalkozzék, ezért a választmány a tagok egy része által kérelmezett rendkívüli közgyűlés kitzését nem rendeli el.

Az ifjuság mozgalma.

Az egyetemi ifjuság országos mozgalma végrehajtó bizottsága fokozott erővel fogott most hozzá a vidéki akció szervezéséhez. E célból kerületekre osztják fel az országot, mely kerületek közönségeit és kisebb városait a központból dirigált kiküldöttek sora fel fogják keresni a nyári folyamán, hogy a nép legszélesebb körében fejteggessék az alkotmányeszméket, melyek megtorlásáért küzd az ellenzék és az ellenzék választójogi tervezetének szükséges megvalósítását. E célból ismételt felhívja az „Országos Diákbizottság” az ország egyetemi és főiskolai hallgatóit, hogy nyári lakászi-müket, kollégáik címét és azokat a közönségeket, egyesületeket, köröket, akik agitációt tudnak kifejteni, haladéktalanul közöljék a végrehajtó bizottsággal (Diákbizottság, Választójogi Liga, Budapest, Andrássy-ut 27.) Ez azért is szükséges, mert a bizottság tervszerű, egységes formában állapítja meg az agitáció módjait, részletesen kidolgozza mindazokat a kérdéseket, melyekre az agitációs beszédekben ki kell terjedni, úgy hogy a résztvevő diákságot minden fáradságtól és utánjárástól megkíméli, kezébe juttatván a kidolgozott anyagot. Hétfőn este hat órakor kezdődnek a VII. ker. függetlenségi és 48-as pártkörben (Wesselényi-utca 41.) azok a mintaelőadások, melyek az agitációs beszédek irányát meg fogják szabni. Ezek az előadásokon részt vesz az egyesült ellenzék egy-egy képviselő küldöttje is, de szükséges, hogy ezeket az összejöveteleket különösen a diákság keresse fel minél nagyobb számban.

Tisza Felsőőr diszpolgára.

Mint Szombathelyről jelentik: Felsőőrött ma közgyűlést tartott a képviselőtestület, amelyen egyhangú lelkesedéssel a város diszpolgárává választották Tisza István grófot és erről meleghangú táviratban értesítették, mint az alkotmány megmentőjét üdvözlötte Tiszát.

A kis dunántúli város, úgy látszik, megirigyelte a régi Pest dicsőségét, ahol az ötvenes években Haynaut is megválasztották diszpolgárrá, talán szintén azzal a megokolással, hogy ő az alkotmány megmentője.

Pecsovics törvényhatóságok.

Torontól vármegye törvényhatóságának közgyűlésében a kormánynak 150 szavazattal 4 ellenében bizalmat szavaztak.

Alsó-Fehér vármegye mai közgyűlésében 140 szavazattal 23 ellen bizalmat szavazott a kormánynak.

Pécs város ma tartott közgyűlésén 64 szavazattal 30 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

Kolozsvár üdvözli Lukácsot.

Kolozsvár városnak nagy küldöttsége jelent meg vasárnap délután a nemzeti munkapárt-kör helyiségében, hogy a rendkívüli politikai helyzetben üdvözölje a párt vezérét és a pártot és biztosítsa együttműködéséről és ragaszkodásáról. A küldöttséget tegnap este fogadta a munkapárti klub nagytermében Lukács László miniszterelnök, Dániel Gábor, a munkapárt elnöke és Kálmán Gusztáv államtitkár, Kolozsvár város országgyűlési képviselője. A küldöttséget tolmácsa Kiss Mór udvari tanácsos, egyetemi tanár volt. Az üdvözlő beszédre Lukács miniszterelnök válaszolt:

— Históriai momentum ez a mostani pillanat, amidőn — úgy mond — itt önök megjelentek. Az országos nemzeti munkapárt férfiasan és kötelességszerűen megvívta azt a küzdelmet, amely hivatásul várt rá és amely elől ki nem térhetett. Megvívta úgy a képviselőházban, mint a főrendiházban teljes győzelemmel. Vihar hullámai még nem üttek el, de azért reméljük, hogy az ország helyesen fogja megítélni a történelmet és az ellenzék tudatára fog jönni annak, hogy a kisebbség nem tevesztheti össze

a maga feladatát a többség hivatásával. Számot kell vetnünk tehát azzal, hogy még egy darabig igazgatottságban lesz az ország, számot kell vetni a vidéki agitációkkal. De én azért nem félek, ezektől nem félek, mert mi is ott lesünk és önök is ott lesznek és ott lesz az ország. Ennek az országnak népe és józan politikai közönsége már egyszer csatlódott az üres frázisokhoz és nem hiszem, hogy egy újabb koalíció birhatna azzal a varázsszal, amely az ország politikai közönségét megtévesztheti.

Postamunka.

— A főrendiház ülése. —

Budapest, június 17.

A főrendiház ma délelőtt ismét ülést tartott, teljesen megcsappant érdeklődés mellett, s főleg ellenzék nélkül. A kormány hatalmaskodása a kisebbségi ellenőrzést, úgy látszik, lehetetlenné teszi az országgyűlés mindkét házában. A méltóságos ház ma egyébként rövid négy óra alatt az összes „munkapárti” törvényeket, amelyeket a képviselőház június 4-ike óta hozott, elintézte. Gözölgő postamunka volt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Báró Jósika Samu tizenegy órakor nyitotta meg az ülést.

A főrendiház gazdasági bizottságának jelentését hozzászólás nélkül elfogadták, ugyszintén a szerzői jogról Amerikával kötött egyezmény becikkelyezéséről szóló javaslatot is.

A polgári perrendtartás

javaslatánál

Bernáth Géza szólalt fel. A javaslat — elismeri — nagy lépéssel viszi előre igazságszolgáltatásunkat. Nézete szerint azonban a törvényjavaslat berendezése nehézkes. Helyteleníti a javaslat ama szakaszát, mely a miniszternek két évre megengedi a bírák áthelyezését. Ez az intézkedés a bírói függetlenségről szóló 1868. évi törvénybe vetett hitet alapjában rendíti meg. Ezt a törvényt már annyiszor bolygatták meg, hogy valóban elméleti dolog lesz Magyarországon bírói függetlenségről és elmozdíthatatlanságról beszélni. A javaslatot elfogadja.

Székelly Ferenc igazságügyminiszter válaszolt Bernáth Géza kifogásaira. Kijelentette, hogy a zugfrászat ellenőrzéséről, ugyszintén a közszéki jegyzők által végzett munkákról az ügyvédi és a közjegyzői rendtartásban fog intézkedni. A kérdés nincs így elejtve, csak függőben van hagyva. A többi kifogásokra is szakszerű választ adott a miniszter. Beszéde után a Ház a törvényjavaslatot elfogadta.

A tengerészeti ügyekben való bíráskodásról és a találmányi szabadalmakról szóló törvény módosítására vonatkozó javaslatot hozzászólás nélkül elfogadták.

Következett a

a debreczeni és pozsonyi egyetemek

flállításáról szóló javaslat tárgyalása.

Beöthy Zsolt nem abban látja a két új egyetem felállításának főfontosságát, hogy a budapesti és kolozsvári egyetemen megszünteti a kulturföltés, hanem abban, hogy a magyar kultúrának újabb középpontot és a tudomány művelőinek új életpályát nyit. Ezzel a magyar tudomány nyereség- és veszteségszámlája száz perccent javulást mutat. Helyesli a két egyetem helyének megválasztását.

Glattfelder Gyula csanádi püspök szintén örömmel üdvözi a javaslatot. Sajnálattal látja, hogy a két egyetem felállítását után is egész országrészek lesznek még egyetem nélkül. Így Felsőmagyarország, a Délvidék és Dunántul. A pozsonyi katolikus jogakadémia fűntartását óhajtja. Örömmel üdvözlőné azt a gondolatot, amelyről hallott, hogy Szeged mezőgazdasági, Temesvár technikai és Arad kereskedelmi főiskolát kapjon. Az internátusi intézményt azért üdvözlö, mert ezen az uton rákényszeríthetjük az ifjúságot a tanulásra s így edzett, kitartó intelligenciát nevelhetünk az országnak, amivel sok bajunkat elháríthatjuk. (Helyeslés.)

Csernoch János szintén örömmel üdvözlö a javaslatot. Konstatálni kívánja, hogy a felekezeti önmaguktól nem állítanak egyetemet, ha az egyetemek olyan tanárokat kapnak, akik a keresztény világnézetnek nem ellenségei.

Báró Herzog Péter hangoztatja, hogy a gazdasági egyetem kérdését nem szabad levennie a napirendről. A pozsonyi egyetemmel kapcsolatban talán első lépésként jó volna közgazdasági tanácsokat felállítani.

Takács Menyhért jászóvári prépost a javaslatot örömmel elfogadja. Anélkül, hogy a két új egyetem helyének megválasztását bírálni akarná, rámutat arra, hogy Kassán megvolna a történelmi

millió arra, hogy ez a város a nemzettől visszakapja egyetemét, amelytől nem a nemzet akaratából fosztották meg. Reméli, hogy tíz év alatt a kassai egyetemet is vissza fogják állítani. (Helyeslés.)

Balogh Jenő államtitkár gróf Zichy János miniszter helyett, aki nem volt jelen az ülésen, reflektált a vita anyagára. Rámutat arra, hogy milyen nagy volt a versengés az egyetemért a városok között; az egyetemek szaporításának korlátot kellett szabni, hiszen az egyetemek nagy számát nem lehetett volna teljesen fölszerelni. Az igényeket, amelyeket több oldalról támasztottak, nem lehetett kielégíteni. A kormány foglalkozik azzal, hogy az ifjúságot a gyakorlati pályákra terelje. A közgazdasági egyetemre vonatkozó eszmék most még nagyon elágazók. A kormány értekezletet hívott össze ebben a kérdésben. A két új egyetem tantervének megvitatásánál a kormány figyelembe veszi a budapesti és kolozsvári egyetemnek szakembereinek véleményét. Kéri a javaslat elfogadását.

A javaslatot ezután általánosságban és részleteiben is elfogadták.

Következett a

családi pótlékról

szóló javaslat tárgyalása.

Csernoch János kalocsai érsek kifogásolja, hogy a javaslat a felekezeti tanítókat nem részesíti családi pótlékban, pedig ezek éppen olyan hűséges munkásai az államnak, mint az állami tanítók. A háromnál több gyermekes család segítéséről is gondoskodni kellene, továbbá arról is, hogy a súlyosan beteg hivatálnok valami segítséghez jusson. A javaslatot elfogadják.

Antal Gábor örömmel üdvözi a javaslatot. A protestáns lelkészeknek korpótlékban való részesítését kívánja.

Várady L. Árpád győri püspök a nem állami tanítóknak segítségben való részesítését sürgeti.

Teleszky János pénzügyminiszter hangoztatja, hogy a kormány a nem állami tanítók sorsán nem családi pótlékkal, hanem nagyobbárnyu illetményrel akar segíteni. Ugy rendezik a fizetésüket, hogy kezdő fizetésük 1200, végső fizetésük pedig 2800 korona lesz. Nagy lépés ez arra, hogy a kétféle tanítók illetményei egyenlővé tétessenek. A javaslatot az őszi ülészek legelején nyújtják be a képviselőházhoz. Ezenkívül a nem állami tanítók még az idén kétféle korona külön segítségben fognak részesülni. A lelkészek korpótlékot fognak kapni, úgy hogy 25 évi szolgálat után el fogják érni a 3000 koronát. A javaslatot szintén az őszi ülészek legelején terjesztik a képviselőház elé. A lelkészek az ötödikes pótlékot erre az évre visszamenőleg is megkapják. Kéri a javaslat elfogadását.

A javaslatot ezután elfogadják.

A bor-, hus-, cukor- és sörfogyasztás megadóztatásáról szóló törvényjavaslat módosítására vonatkozó javaslatot vita nélkül elfogadták.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés három órakor véget ért.

Budapest, június 17.

Új tanács a földművelésügyi minisztériumban. Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter az Ausztriával és a külföldi államokkal fennálló szerződéses lejáratainak idejére szükséges munkálatok előkészítése céljából a minisztérium egész ügykörét felöllelő állandó véleményező tanácsot szervezett. A tanács rendes tagjain kívül, akiket a minisztérium főosztályainak főnökei és ezek helyettesei közül a miniszter fog kijelölni, különleges megbízáttal kellő számu szakelőadó is fog a tanács munkálataiban résztvenni. A tanács üléseire, amelyek részint teljes ülések, részint albizottsági tanácskozások lesznek, a szükséghez képest meg fogják hívni a hazai gazdasági érdekképviseletek mindama tényezőit is, melyeknek meghallgatása a földművelésügyi és az ezzel kapcsolatos nagy gazdasági érdekek szempontjából kiáratosnak fog látszani. E külforgalmi tanács, amelynek elnöke a minisztérium illetékes államtitkára lesz, ez év őszén kezdi meg működését.

A budapesti német főkonzul. Berlinből jelentik: A *Nord. Allg. Ztg.* írja: Ugy halljuk, hogy a nemsokára megüresedő császári főkonzuli állásra Budapesten gróf Fürstenberg-Stammheim jelenleg müncheni követségi titkár van kizemelve.

AZ „EGYETERTÉS”
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

KÜLFÖLD.

A német császár a czárnál. Kölnből jelentik: Az idevaló orosz diplomáciai körökhöz érkezett *pétervári* jelentések szerint Vilmos császárt a finn vizekre való utjában *Kiderlen-Waechter* államtitkár fogja kísélni. Még nem bizonyos, vajjon a birodalmi kancellár is a császárral megy-e. Az orosz sajtó nagy politikai jelentőséget tulajdonít annak, hogy a császár a külügyi államtitkárt északi útjára magával viszi. — A *Nordd. Allg. Ztg.* írja: Mint közlik, a német császár július első napjaiban fog a finn vizeken az orosz császárral találkozni. A császárt ezután a birodalmi kancellár fogja kísélni.

Az osztrák költségvetési provizórium. Bécsből jelentik: A költségvetési bizottság mai ülésén elfogadták a költségvetési provizóriumot. *Glöckl* képviselő a Dunagőzhajózási társaság szubvenzionálása dolgában folyt tárgyalásokról kér felvilágosítást és azt ajánlja, hogy az alkotmányosan jóvá nem hagyott szerződésre való tekintettel a félévi szubvenziót még ne utlíják ki. A bizottság az indítványt elfogadja. Elfogadják *Mastalka* határozati javaslatát is, mely felszólítja a kormányt, hogy védje meg az osztrák sajtót a magyar hatóságok önkényes szállítási jog megvonásaitól, lépjen ez ügyben tárgyalásokba a magyar kormánnyal és szükség esetén alkalmazzon reterziós intézkedéseket.

A választói reform Angliában. Londonból jelentik: *Peace* közoktatásügyi miniszter a választójogi reformra vonatkozó indítványát az alsóház mai ülésén benyújtotta. A javaslat a miniszter szerint az egyetemek képviseletét és a pluralitást megszünteti és megszünteti a mai választójog összes animáliáit. A szavazás jogának egyetlen feltétele az, hogy a választó hat hónapon át a választókerületben lakjék vagy ott teljesítse hivatását. A kormánynak az a szándéka, hogy később a választókerületek újabb beosztására vonatkozó javaslatot terjeszt le. Előzőleg azonban szükséges, hogy a most beterjesztett javaslat törvényt váljék. Ezidőszent mintegy 4 millió férfinak csak egy szavazata van. Kiszámították, hogy az új törvény 2—3 millió új szavazatot teremt. Ha a nőknek is megadnák a szavazat jogát, mintegy 10 millió nő volna szavazatra jogosult. 1914 év július 1-e előtt a törvény nem lép hatályba, csak is egy általános választás esetén lehetne azt korábban alkalmazni. A pótválasztások a régi törvény alapján ejtendők meg.

Aggodalmak Kína jövője miatt. A „Daily Telegraph” pekingi levelezője közli lapjával, hogy Kínában mindjebben terjed az a meggyőződés, hogy a kínai nagy átalakulásnak eddig csak első felvonása játszódott le, míg a második felvonás legközelebb, talán már az idei nyáron Európában fog lefolyni. A czár ugyanis a kínai határ ügyében folytat tárgyalásokat és az összes többi hatalmak is megfelelő hasznót szeretnének kaparintani a kínai eseményektől. Félhivatalosan jelentik, hogy a német császár a czárral való júliusi találkozásánál keleti kérdéseket fog megbeszélni. A pekingi diplomáciai köröknek is feltűnt, hogy Mongólia függetlenné nyilvánítása óta Vilmos császár mindenféle információkat szerzett a kínai birodalomról és különösen a kínai Turkesztánról. Azonkívül Pekingbe egyre érkeznek jelentések Tokióból katonai előkészületekről, ahol jelenleg egy volt kínai miniszter is időzik, aki rendületlen híve a mandzudinasztiának. Sok szó esik arról is, hogy bár az anyacsászárné a téli palotában ugyszólván fogva tartják, a köztársaság és Kína területi épsége addig nem tekinthető biztosítottnak, míg a hatalmak mindkettőt minden részletében el nem ismerik.

A francia választói reform. Párisból jelentik: A kamara megkezdte a választói reform javaslatának részletes tárgyalását. *Augagneur* volt miniszter közvetítő ellenindítvány mellett foglalt állást és egyetértésre szólította fel a köztársaságiakat. *Poincaré* miniszterelnök ez indítvány ellen foglalt állást, mert nem vállalja a felelősséget azért, hogy azt keresztül is vihetik. Mint később jelentik Párisból, *Poincaré* miniszterelnök kész arra, hogy lemond, ha *Augagneur* javaslatát a republikánus többség nem veti el. A végleges határozathozatal a holnapi minisztertanácsban történik.

Az új portugáliai kormány. Lisszabonból jelentik: A kabinet végleg megalakult és a következő összetétele van: elnökség és belügy Duarte Seite, igazságügy Correia Lemso, külügy Augusto Vasconcellos, pénzügy Querioz, hadügy Correia Barreto, gyarmatügy Cerveire, tengerészet Fernandez Costa, közmunkaügy Augusto Barreto. Az új miniszterelnök nem tagja a parlamentnek.

A mexikói fölkelés alkonya. Newyorkból jelentik: Miután *Zapata* csapatait ugyszólván megsemmisítették, déli Mexikóban a fölkelés véget ért. Északi Mexikóban *Orozco* csapatait bekerítették és helyzete teljesen reménytelen.

A titokzatos hajó. Brüsszélből jelentik: A belga lapok egy titokzatos hajóról jelentenek részleteket, amely *Ziebrügge* hajóállomásnál vesztegel belga zászló alatt. A hajóra sűrű berakodás történt és a hatóság megvizsgálta a hajó raktárait, négyszáz láda fegyvert és lövészeret találtak. Erre megtiltották a hajónak, hogy a nyílt tengerre menjen. Azt hiszik, hogy portugál rojalista összeszekecsküvés céljaira volt szánva a hajó rakomány.

TÁVIRATOK.

Az olasz-török háború.

Róma, június 17. A Stefani-ügynökség jelentik: Mult éjjel a *Camerana* tábornok parancsnoksága alatt működő expedíciós hadtest *Boreca Bicci* tengernagy hadihajótól támogatva megjelent Misrata előtt. A „*Re Umberto*” hadihajó fedélzetéről ma reggel a tengernagytól dróttalan távirat érkezett, amely azt mondja, hogy *Fara* tábornok napkeltekor egy zászlóalj matrózzal és a hozzája küldött erősítő csapatokkal megszállotta a *Busheifátó* délre lévő magaslatokat. A „*Re Umberto*” hadihajó ágyui egyidejűleg megfutamították az arabok csapatait, melyek a partraszállással szemben ellenállást akartak kifejteni. Hat órakor *Marabut* és *Busheife* meg voltak szállva, míg a katonaság és hadianyag partraszállítása zavartalanul tovább folyt.

Athén, június 17. Az Athéni Távirati Iroda megbízható konstantinápolyi forrásból a következőkről értesült: *Anglia* az olaszok *Aegei-tengeri akciójának* továbbfolytatását nem fogja engedni és hajlandó Törökországot nagy költséggel támogatni, ha Törökország elhatározza magát, hogy összes európai provinciáiban a helyi autonómia terén hathatós reformokat vezet be a keresztények sorsának javítására.

Konstantinápoly, június 17. Rusztem basa altengernagy, a tengerészeti minisztérium államtitkára a flotta ideiglenes parancsnokává nevezte ki.

Konstantinápoly, január 17. A belügyminisztérium jelentése szerint tegnap délután Marmarisz kikötőjébe befutott egy olasz torpedónaszád. A kikötő rekognoszálása után az olasz hajó eltávozott. E hó 10-én Dernában felszállott egy olasz aeroplan, amely bombát vetett a török táborba. E bombák nem okoztak károkat. Az aeroplánt egy török shrapnell eltalálta és a dornai síkságra zuhant.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND: Naptár. Kedd, június 18. Róma: kath.: Márk. és Mare. — Prot.: Marcellán. — Görög-orosz: június 5. Tiri Dorót. — Zsidó: Thamus 3. — A nap két reggel 4 óra 2 perczkor, nyugszik este 7 óra 59 perczkor. — A hold két reggel 7 óra 18 perczkor, nyugszik este 11 óra 8 perczkor.

Némethy Károly belügyi államtitkár fogad délbén 12—2-ig.

A posta- és távirat vezérigazgatója fogad délbén 12—2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

A gyógyszerészkiállítás a régi képviselőházban. Nyitva 9—12-ig és 3-tól fél 7-ig. — Japánkiállítás a Török-körút 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régiség-tára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Könyvtári Múzeum 3—6-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum 10—12-ig. — Tanszermúzeum 3—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum

Könyvtára 9—2-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Vegyes kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj nincsen. — Szinyei-Merse Pál gyűjteményes kiállítása az Ernst-Muzeumban (Nagymező-utca 8.) Nyitva 9—6 óráig. Belépődíj 1 korona. — Kiállítás a Művészklubban (Kristóf-ter 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Történelmi Képesarnok. Nyitva 10—2-ig. — A Szép-művészeti Muzema régi képtára. Nyitva 10—2-ig.

Fokról-fokra.

* * *

Megint hír érkezett valakiről, akinek nevével egykor visszhangzott a kerek világ. Akkor (bizony annak már huzamos ideje) a trón szédítő magasságához közel állt s egy lépésre volt még szükebbé, hogy egy nagy ország uralkodójának felesége legyen, még a világ bizonyos részével viseltetett iránta. Szánták a szerencsétlent, mert elhitték, ami valószínű volt, hogy az udvari etikett rettenetes terhét nem bírta el s az a nehéz atmoszféra a lelkére ülve, inkább lemondott fényről, tündöklésről, dicsőségről, csak hogy szabaduljon.

Igaz, hogy szerelem is játszott szerepet a dologban s ez némiképpen gyanússá tette a fejedelmi nő elhatározását. De mégis kerestek és találtak pszichológiai momentumokat, ami enyhítő körülményeket jelent. Megmagyarázták: ime megjelent a szász trónörökös asszony szemhatárán egy daliás ifjú, aki a szívéhez férközött s vérét forrongásba hozta. A szív érzése s a vér zajgása erősebb az értelem szavánál, s ha valaki rabjává lesz érzéseinek, abból még nem következik, hogy a romlás útjára tért. Van még tiszta boldogság a trónokon alul is s a fejedelmi udvarokon kívül is. Ebből még nem következik, hogy valakit az erkölcsre nézve elveszítettnek jelentenek ki.

De azóta mi történt? Az utat, amelyen ez a fejedelmi vérből származó asszony végighaladt, nem tudjuk már végigkövetni. Bizonyos, hogy a játékarhangoktól a szállodaszobákig, a rosszhíri helyektől a gyalázat piaczáig mind meglátogatta. Szeretkezett ezzel is, azzal is. Férjhez ment kétszer is és férjeit éppen úgy szegyenbe ejtette, mint egykor a szász trónörökösöt. A botránykrónika sok-sok lapja tele van a szász trónörökös-né, Montignoso grófnő és Toselliné nevével. Viselt dolgairól nem győztek beszámolni az idők krónikásai.

Fokról-fokra súlyodván s mindig lejjebb kerülve, valahányszor a neve megjelent újra a lapok hasábjain, mindig tapasztalni kellett, hogy a világ részvéte egyre csökken s ezzel arányban növekedik a lenézés és bizonyos mértékben a megvetés. Legutóbb az a hír érkezett róla, hogy a férjének könyörgő levelet írt, irván: szánja-bánja bűneit, magába száll és bocsásson meg neki.

Hasonlatos volt a vásott gyermekhez, aki térdre borul, ha csinyt tett és könyörög, hogy bocsásson meg neki. Még ez is meghatározható lett volna, ha egykor ugyanezt a könyörgést nem hallotta volna a világ. Akkor azért eszedezt, hogy első férjének a gyermekeit láthassa, ha nem is mindig, csak néha-néha.

S akármit vétett is a fejedelmi presztizs ellen, de mégis megszánták odafönn s úgy gondolkodtak, hogy egy anyát mégsem lehet eltíltani gyermekeinek látásától. A szigorúság megenyhült, mikor az asszonynak és anyának könyvei omlottak.

Hamar kitudódott, hogy az anyai érzés hangoztatása ürügy volt csak és szeretne visszatérni a ragyogás és tündöklés birodalmába. Szimulálta az anya szenvedéseit, aki gyermekei után vágyódik. S közben kaczerkódott minden férfivel, aki szemhatárán megjelent s könnyen lobbanó gyönyörűségeinek megtetszett.

Most az idő is elvágatott fölötte. A fiatalosnak vége s ime, beérte volna az egyszerű muzikus-férj bocsánatával is. De a muzikus-férj éppen oly kevéssé tudott megbocsátani, mint egykor a trónörökös-férj. El fog válni Toselli is, amint elvált a szász trón

várományosa, aki azóta király lett. S Toselli éppen úgy örül megszabadulásának, mint a mostani szász király.

S most még csak az a hír róla, hogy elvált. De el lehetünk készülvé rá, hogy rosszabb hír is fog érkezni róla. Utja ki van jelölve. Aki a gyalázatnak jegyezte el magát, az meg nem áll, amíg a csatorna szélére nem érkezik, még akkor sem, ha kiinduló pontja egy trónszék volt. (t.)

A DIVAT SZALON ELŐFIZETÉSE. Értesítettük már olvasóinkat, hogy a Divat Szalonnal április elseje óta nincs előfizetési megállapodásunk s most ismételve kérjük, hogy a Divat Szalonra hozzánk ne küldjenek be előfizetési pénzeket. Azokat az előfizetőinket, akik ilyen előfizetéseket az Egyetertésre való előfizetéssel küldtek be hozzánk, tisztelettel kérjük, közöljék velünk egy levelező-lapon, hogy mennyi időre akartak a Divat Szalonra előfizetni, hogy ezt az összeget a kiadóhivatal vissza küldhesse.

— A munkácsi püspök a király előtt. Bécsi jelentés szerint a király ma délelőtt fogadta Schönbrunnban Pap Antal ujonnan kinevezett munkácsi püspököt, aki a püspöki esküjét is letette. Az ünnepies aktusnál gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter és gróf Eánffy György főajtónálló voltak jelen. Az eskümintát Révy miniszteri tanácsos olvasta föl.

— Gróf Szécsen nagykövet vendéglátása. A párisi nagykövetség gróf Szécsen és neje tegnap délelőtt ünnepet adtak a nagykövetségen. Cziganzene játszott és kétezer vendég volt jelen a nagykövetség fényes kerti ünnepén.

— A német trónörökös versenylovai. Vilmos trónörökös tudvalevőleg eddig Zobelitz hadnaggyal együtt tartott versenyistállót és már több futtatásban vett részt. Most Berlinből jelentik: Ezentul a trónörökös a saját színeivel fog megjelenni a versenyeken és a maga nevével fog futtatni. A danzigzopotti versenyen július 7-én és 10-én Moose nevű lovát benevezte a hölgyek díjára és a Császárdíjra, Harmonie nevű lova pedig az akadályversenyben fog futni.

— A Kuria gyásza. Vajdady Emil miniszteri osztálytanácsos, a Kuria titkára, szombaton meghalt. Vajdady negyvenkét év óta működött a felső bíróságoknál. Mint adminisztratív tehetség, rendkívül nagy szolgálatot tett a felső bíróságoknak. Vajdady egyúttal titkára volt a Magyar Nemzeti Zenedének, amely fentartotta magának, hogy nagy munkássága és kiváló tagjának temetéséről gondoskodni fog. A temetés ma délután négy órakor lesz a kerepesi-uti temető balottaházából.

— Az újságírók nyugdíjgyesületéből. A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének igazgatósága tegnap, vasárnap ülést tartott. A tanácskozást Heltai Ferencz dr. elnök vezette. Az igazgatóság közfelkiáltással újra megválasztotta titkárrá Lenkey Gusztávot, az igazgatóság tagját. A Magyar Lovaregylet alapítványa jogán Magyar László dr.-t, a Világ szerkesztője pedig Pásztor Mihályt küldte ki az igazgatóságba. Az igazgatóság Szilágyi Géza dr.-t (Az Újság) beiktatta a második nyugdíjosztályba.

— Aradi szoborleplezések. Vasárnap délelőtt Aradon Csiky Gergely színműírónak és Fábán Gábor műfordítónak szoboravatása. A város legforgalmasabb részén, a József főherceg-uton levő Kossuth-parkban emelt egy-egy mellszobrot az aradi Kölcsey-egyesület a város támogatásával. Megjelentek az ünnepen a város és a megye törvényhatóságának tagjai, az aradi hivatalok képviselői, a budapesti és vidéki irodalmi társaságok kiküldöttei, valamint a két elhunyt író családja és rokonsága. Dr. Márky Sándor kolozsvári egyetemi tanár mondotta az emlékbeszédet. Gál Gyula, a budapesti Nemzeti Színház tagja Csiky Gergelyről mondott beszédet Dr. Krenner Miklós, a Kölcsey-egyesület alelnöke ezután átadta a szobrokat Arad városának, amelynek nevében Varjassy Lajos polgármester vette át az emlékműveket.

— Egy svéd gyorsvonat katasztrófája. Stockholmi jelentés szerint tegnap reggel öt órakor Malmstaett állomáson rémes vasuti katasztrófa történt, amelynek sok halott áldozata van. A kontinentális gyorsvonat, amely Malmön át Stockholmba közeledik, hibás váltóállítást következtében belszaladt az állomáson veszteglő tehervonatba. A két elsőnek kapcsolt hálókocsi és a podgyászvagon pozdorjává zuzódott, a gáztartó felrobbant és az összetörött kocsi romjai kigyuladtak. A katasztrófa színhelyéhez közel van a katonai tábor, amelyben most két gyalogezred tartja nyári gyakorlatait. Szerencsére így hamar kéznél volt a segítség s egy egész gyalogezred vonult ki a malmstaetti állomásra. A mentés munkája nehéz volt. A szerencsétleneket szekercével kellett a vasgerendák alá kiszabadítani. Az utasok közül tizenhárman szörnyethaltak és délig tizenhat súlyosan sebesültet ástak ki. Mialatt a szerencsétleneket a városi kórházba szállították, hárman meghaltak, úgy hogy eddig a katasztrófnak huszonegy halott áldozata van. Ez a gyorsvonat Berlinből indul és Koppenhágát érintve, Malmön át közvetlen összeköttetésben van Stockholmmal. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a kontinentális gyorsvonat vezetője nem tudta, hogy a tehervonat Malmstaettben vesztegel, mert rendes körülmények között Linköping a kitérő állomás. Tegnap a gyorsvonatnak némi késése volt, tehát a tehervonat egy állomással tovább ment s ott akarta bevárni a gyorsvonatot. Az utasok még mély álomban voltak, mikor az összeütközés bekövetkezett. Az első hálókocsiban lévő köztul alig menekült meg valaki is. Philp ismert dán író, akinek felesége meghalt, csodásan szabadult meg. Ő maga beszéli, hogy az összeütközés pillanatában két vaságy közé került és ha egy börd nem esett volna a fejére, amitől elvesztette eszméletét, semmi baja sem történt volna. Mikor Philp megtudta, hogy neje meghalt, főbe akarta magát lőni, de a batonák kicsavarták kezéből a revolvert. Philp felesége Strindberg Ágostinnak leánya volt. A sebesültek maidnem kivétel nélkül dánok és angolok, akik az olimpiai játékokra utaztak Stockholmba. A halottak ugyszólván mind első és másodosztályú utasok voltak, mert a harmadik osztályú két kocsi sértetlen maradt. A fölsírt halottak közt van Berg Rudolf svéd petróleumgyári igazgató, Vallentin stockholmi főkapitány neje és leánya, Osborne newcastlei anglikán pap, Sannesioes stockholmi tökenézés és neje, Elyborn angol sportsman, Vallentin stockholmi rendőrfőkapitány csodával határos módon menekült meg. Ugyanez a kontinentális gyorsvonat a mostani szerencsétlenség színhelyéhez közel május 8-án is kitért, akkor két vagonja fölborult, de emberéletben nem esett kár. — Linköpingből jelentik: A mentési munkálatok az egész éjjel folytak. Már tegnap lassu menetben megindult a vasuti forgalom a baleset színhelye melletti vágányokon. A két mozdony mélyen a földbe furdott. A pálya hosszabb darabon megrongálódott. A hivatalos vizsgálat is megindult. A királynőt ma várják a katasztrófa színhelyén.

— Oláhva vedlett gyászmagyarok. A nagyváradi román kat. román szeminárium végzett növendékei — akik nemsokára a magyar államtól élveznek majd fizetésikiegészítést — egy csoportképen lefényképeztették magukat, amelyen a jóhangzású magyar nevű tanítók is románra fordítva írták alá neveiket, így például: „Alexandru Fekete, Ambrisiu Szabó, Georg Szántló, Julius Tár stb.” Az is érdekes, hogy a szemináriumot 15 növendék végezte és ezek közül a négy tiszta magyar is román nyelven írta alá a nevét, sőt még Nagyváradot is Oradea-Mane-nak írták alá a képre, amelyet aztán közszemlére kitétek egy kirkatba, még pedig a legforgalmasabb utcájában.

— A zágrábi merénylet sebesültjei. Zágrábi jelentés szerint Hervoics Leó báni tanácsos, aki a királyi biztos ellen elkövetett merénylet alkalmával megsebesült, a mai éjjel nyugtalanabbul töltötte, mint az előbbieket, de közérzete mégis javult valamivel. A táplálékfölvétel is kedvezőbb, mint eddig. Fucskar rendőrtisztviselő, aki a merényletnél szintén megsebesült, túl van a veszedelmen.

— Pusztító tüzvész. Kassáról táviratozzák: Nagy tüzvész dühöngött tegnap Alsónovaj községben, amelynek csaknem az egész község áldozatává lett. Tizenhárman ház, 28 melléképület és óriási értékű gazdasági felszerelés pusztult el. Horváth István hároméves fiu súlyos égési sebeket szenvedett.

— Gyilkos oláhok. Szatmárnémetiből jelentik: Szabó Jánost, Avasfelsőfalú egyik letékintélyesebb birtokosát, ma reggel a község utcáján meggyilkolva találták. Azt hiszik, hogy oláh parasztok ölték meg, mert a község házában gyakran kikelt a magyargyűlölő oláhok ellen.

— **Lipcséből kitolonczolt szász lantos.** Az erdélyi szászok annyira telekiabálták a német birodalmi világot a vad magyaroktól szenvedett sérelmeik rémmeisével, hogy ügyeik hathatós felkarolása céljából ma már nagy pénzösszegek felett rendelkező egyesület alakult. Erdélyi szászaink ezt jó fejőstehénként kezelik s kihasználásában sokan közülük nagy leleményességet fejtenek ki. Így Graeser Hugó is. Néhány német esztétikus elismeréssel emelte volt ki Graeser Hugónak *verselési ügyességét*. Ez itézetű piederstálra helyezve, Graeser Hugó felcsapott a magyaroktól mártíromságot szenvedő szászok nemzeti lantosának, ki rigmusokban zengte el az erdélyi szász lélek összes fájdalmait és kesergéseit. Ennyi dicsőség azonban megszárdította szászunkat. Csináltatott egy két fehér lótlót vont négy kereken mozgó, bizarr kinézésű lakkoesit a maga, neje és három kisebb gyermeke számára. Mind az ötön pedig nagyon fantasztikus öltönyökbe bujtak és ilyen felszerelésben nekimentek a német birodalomnak, hogy bolondos felvonulásukkal feltűnést kelte, terjeszszék, áruítsák a Graeser-családot ábrázoló képeket és magyargyalázó verseket. Így eljutottak Lipcsébe is, hol a piczulák valóságos záporcsője hullott rájuk. A lipcsei rendőrfőnökök ez nem volt inyére és tekintőria nélkül bekísértette igazolás céljából a lantost pereputtyostól; a bizarr laktakolmányban pedig alapos „házkuatást” is tartatott és megállapította, hogy az élelmes „költő” már annyi pénzt szedett össze, hogy Drezdában egyik pénzintézetnél *hatezer márkát*, Lipcsében pedig *ötezeret* helyezett el; azonfelül találtak nála *hat kosárral* beváltatlan piczulát. A rendőrfőnök, kinek száraz bürokrata lelkét hidegen hagyta az erdélyi szász lélek verses kesergései, *eltolonczolásra ítélte* a Graeser-családot azért is, mert fantasztikus öltözködésük szeméreméért. A nőnek alsó testét ugyanis elől és hátul rövid kötény fedi az oláh nők mintájára, az övből kiinduló hosszú rojtokkal, úgy, hogy *két oldalt a meztelenségét csik alakban csaknem a csipőig mutatja*. A szász nemzeti lantos meg a gyermekei is sok meztelenséget mutatnak. Graeser Hugó Lipcséből való kitolonczolatlása után azonnal érintkezésbe lépett az erdélyi szászok ügyeit istápoló egyesület vezető embereivel, hogy eszközöljék ki a kiutasító parancs visszavonását.

— **Árvizek.** Magyaróvári jelentés szerint péntekre virradó éjjel nagy vihar vonult keresztül Meson vármegyén, amely pénteken délelőtt kilenc órakor megismétlődött. A vihar legerősebben Nezsider községben pusztított, a Fertő-tó mellett. Itt a vasúti vonalat Pándorfalu és Nezsider közt az összefutó víz árja teljesen elmosta, úgy hogy a vasúti forgalom szünetel. A pinczék megteltek vízzel, több ház összedőléssel fenyeget. Az alsó-sor nevű utcában a hegyekről lefutó víz méter magasságban megtöltötte a kerteket, udvarokat hordalékkal, fával, iszappal és kövekkel, mely utóbbiak között több mázsás súlylyal bírók is vannak. A rendkívüli nagy vízmennyiséget a Fertő tava szedte magába és ennek köszönhető, hogy az egész vidéket árvíz nem pusztítja. A hatóságok minden intézkedést megtettek.

— **A nagy sztrájk.** Londonból az angol nagy sztrájk meghiusulását jelentik. Több kikötővárosban, mint Cariff, New-Port, Swensea, Barry és Salford elhatározták a kikötőmunkások, hogy megkezdik a munkát. Ezzel a sztrájk a londoni kikötőre van lokalizálva. A Trafalgar Squereu tegnap tartott gyűlésen Gosselin, a szállító-munkás-szövetség elnöke kijelentette, hogy a nemzeti sztrájk meghiusult és hogy a sztrájkolók nem rendelkeznek a hatalmi eszközökkel. Beszéli, hogy Gosselin szombaton a sztrájk befejezését indítványozta, de leszavazták. Valószínű, hogy Londonban is nemsokára véget ér a kikötői sztrájk.

— **Rendőr- és postás-sztrájk Békésen.** A békesi rendőrök csekély fizetésük miatt sztrájkba léptek, miután a havi 50 koronát a képviselőtestület nem akarta megszavazni. Az alispán a rendfentartására oszondöröket küldött ki, a rendőrök azonban, miután megígérték nekik, hogy kérésüket a hétfői ülésen kedvezően fogják elintézni, elfoglalták régi állásukat. Ennek hatása alatt a levélhordók, akik fizetésük fölemelését 40 koronáról 60 koronára kérték fölemelni, szintén sztrájkba léptek. A sztrájk, miután Sebök Sándor postamester a fizetést havi 50 koronában megállapította, ma megszűnt.

— **A komáromi mérnökök ünnepe.** Komáromban vasárnap a polgárság és a katonaság együttesen ünnepelte meg azt a napot, amelyen Komárom mérnökei egy osztályba tömörülve, a Magyar Mérnök és Építész-Egyletbe csatlakoztak, hogy ezzel a szervezkedéssel egy az osztály székhelyének és vidékének törekvéseit sikeresebben előmozdíthassák, mint általában a mérnökség tudásának a közéletben minél teljesebb érvényesülését kivívhatják utazott Komáromba. A vendégeknek a pályaudvaron történt fogadása után külön hajón vonultak az ünneplők a vármegyeháza felé, amelynek dísztermében folyt le az avató közgyűlés, az ünneplőbe öltözött város előkelőségeinek jelenlétében. A díszközgyűlést Faragó Ignác osztályelnök nyitotta meg rövid beszéddel és utána Kovács Sebestyén Aladár műegyetemi tanár, a Magyar Mérnök és Építész-Egylet elnöke, tartotta meg avatóbeszédét. A mérnökség feladatáról szólva, elismeréssel adózott a komáromi kartársak ügybuzgóságának s abban a meggyőződésben, hogy ez lankadni nem fog, az osztályt a Magyar Mérnök és Építész-Egylet komáromi osztályává avatta. A felzúgó tapsvihár elcsendesedése után Kenessey Béla Komárom város fejlődésének alapjairól, Schwartz István pedig a tabányai szénbányászat gazdasági jelentőségéről és művelésének történetéről nyújtott képet. Az elnök zárszavával ért véget a közgyűlés. Délben banket volt a tisztikaszinóban.

— **Toscelliek elváltak.** A berlini „Tagblatt” római értesülése szerint a firenzei bíróság Toscellinek férjétől való elválását kimondta. A házasságok egyetértően megjelentek a firenzei bíróság előtt, ahol mind a ketten kijelentették, hogy a válásba most már beleegyeznek. Toscellinó jegyzőkönyvbe kérte venni, hogy semmi ellenvetése az ellen, hogy gyermekei Toselli szüleinek adassék vissza, kikötötte azonban, hogy bármikor meglátogathassa, amikor akarja. A bíróság ez alapon mondotta ki azután a válást. Miután a bíróság döntését felolvasták, Toscellinó a közönség nagy ámulatára a legszívesebben elbucszott volt férjétől és elhagyta a tárgyalótermet.

— **Országos kulturálnepély az Iparecsarnokban.** A városligeti Iparecsarnok hatalmas területe vasárnap szűknek bizonyult azoknak a befoglalására, akik a Dunántúli Közművelődési Egyesület által rendezett országos kulturálnepélyt felkerekítették. Az ünnepélyt a Budapesti Lyra Dalkör nagy hangversenye vezette be. Roubal Venczel, az Operaház művésze dirigálta az alkalmi szimfonikus zenekart. Nagy sikere volt Rákosi Szidi színésziskolájának. Maga Rákosi Szidi asszony vezette be iskolájának előadását egy szellemes prologussal és konferálta az egyes számokat. Az ünnepséget nyilvános sorsolás rekesztette be. A főnyereményt, mely egy briliáns női nyakak, fülbevaló, gyűrű és karcassos órából áll, a 14668. szám nyerte. — 500 korona értéket nyertek a 148., 18507. és 23101. számok, 200 koronát a 21592., 41208. és 45349. számok és 100 koronát az 1915., 6531., 14700., 15650., 15793., 18500., 20984., 27083., 41159. és 48861. számok. A többi nyereményekre vonatkozó húzási jegyzéket bárkinek megküldi portomentesen a DKE. (Stáhy-utca 15. Telefon 82—82.) itt hat héten át délutánonként szolgáltatnak ki a nyereménytárgyak.

— **Hetven gyári munkás halála.** Az oroszországi Pokrovskban egy spódiumgyárban egy fal bedőlt és számos munkást temetett romjai alá. A katasztrófa hetven munkás életét oltotta ki.

— **Sztrájk a velencei lagúnákon.** A velencei lagúnákon a községi gőzbarkákon, amelyek már majdnem egészen kiszorították az evezős barkákat, sztrájk tört ki. A fűtők keveslik a bért, de azt is kifogásolják, hogy állásuk bizonytalan s máról holnapra föl lehet nekik mondani. Tegnap, vasárnap, mikor ezrével mentek a kirándulók, alig közlekedett néhány kis gőzös, azután azok is fölmondták a szolgálatot. Hamarosan előkerültek a csónakok és az evezősbarkák, de nem voltak képesek lebonyolítani a forgalmat. A sztrájk remélhetőleg rövidéletű lesz.

— **Trialsztikus térképek.** Dáváról jelentik: Nagy megdöbbenéssel tapasztalták Dáván, hogy egy bécsi cég zárt borítékban „Neue Karte der Habsburger Monarchie” című trialsztikus térképpel árasztja el a várost. A térképhez magyarul is van füzve; ingyen küldik és főképpen az oláh lakosság között terjesztik. A térkép szerzője Heinrich Hanom.

— **Késelés a korcsmában.** Aradról jelentik: Gyorokon mulatozás közben a gazdák összeszólalkoztak. Bojtovics András gazda bicskával Zászló Józsefet úgy megszurta, hogy az azonnal meghalt és még négy gazdát halálosan megsebesített. A késelőt letartóztatták.

— **Távírdászok kongresszusa Londonban.** Az összes nemzetek pósta és távírdáinak kiküldöttéi összegyűltek Londonban, hogy a rádió-telegráf szabályozását, a nemzetközi forgalomban a rádió-telegrammok kezelését és tarifáját megállapítsák. A kongresszust M. Herbert L. Samuel angol postamester nyitotta meg, akinek indítványára a konferencia elnökévé Sir H. Babingtont választották meg. A kongresszuson a magyar posta is képviselve van és Londonban időzik Follért Károly vezérigazgató is, akit a tarifabizottság elnökévé választottak meg. Tegnap a kongresszus tagjait az angol király és királyné a Buckingham-Palace remek kertjében fogadták, ahol az első delegátusokat és azok nejeit a post master general mutatta be a felségeknél. A bemutatás után cserle volt, amelynek során Follért Károlyt a király külön is kitüntette hosszabb beszélgetéssel.

— **Egy francia történettudós halála.** Leroy-Beaulieu Anatol francia hírlapíró és történettudós hetvenéves korában Párisban meghalt. Az elhunyt kezdetben művészettörténelemmel foglalkozott, majd több ízben beutazta Oroszországot, melynek társadalmi intézményeit és szokásait tanulmányozta. Negyedik utazásából visszatérve, 1881-ben a történelem tanára lett a párisi *Sciences politiques* szabad liceumban s az maradt haláláig. Számos történelmi művet írt, melyek közül *A czár birodalma és Oroszország* című háromkötetes munkája, mely 1881—1889-ig jelent meg Párisban, az orosz történelemre és politikára vonatkozó legjelentősebb francia nyelvű forrás. Ismertek még: *Franciaország, Oroszország és Európa. A forradalom és a liberalizmus, A zsidók és az antiszemizmus és A pápaság* című művei.

— **Pokolgép egy postacsomagban.** Newyorkban Siedenbergs selyemgyáros neje Németországból postacsomagot kapott, amelyben lidittel töltött pokolgép volt és szakértők állítják, hogy ha az asszony felbontotta volna a csomagot, a robbanás az egész házat szétvetette volna. Szerencsére a gyáros neje nálát látogatásban volt éppen Rosalszki törvényszéki bíró neje, aki óvatosságra intette barátját és így fedezték fel a merényletet. A rendőrség azt hiszi, hogy a pokolgépet amerikai betörők küldték czinkosaik utján Németországból Siedenbergnének. Történt ugyanis nemrég, hogy a selyemgyáros vidéki nyaralójába banditák akartak betörni és Siedenbergs a betörők egyikét agyonlőtte. Siedenbergsnek Németországból is több selyemgyára van. Rosalszkiné, akinek óvatossága vette eljéjt a katasztrófának, rokona Siedenbergsnek, az ő férje ellen két hónap előtt ugyanilyen módon akartak merényletet elkövetni olyanok, akik érezték bírói szigorúságát. Rosalszki akkor a postacsomagot a rendőrségre küldte, a pokolgép felrobbant és egy rendőrtisztviselőt súlyosan megsebesített.

— **Házasság.** Bruck Andor fővárosi kereskedő eljegyezte Blaufeld Lottykát Gederlakról.

Better Ignác eljegyezte Breslauer Rezsint, özv. Breslauer Vilmosné leányát Budapesten.

Rác Enát feleségül vette Dienzl Oszkár Budapesten.

Lengyel Jenő segédmérnök f. hó 16-án tartotta esküvőjét Temesváron Gollner Gusztáv telekkönyvvezető leányával, Lollikával.

Frenkel Bernát és Natonek Matild jegyesek. (Mind a két külön értesítés helyett.)

Trakostyáni gróf Draskovich Iván, orsz. képviselő, folyó hó 12-én eljegyezte szentmiklósi és óvári Pongrácz Carola grófnőt Vág-Révfaluban.

Vidals István malomigazgató ma délen házasságot kötött Altmann Malvinnal a VII. kerületi anyakönyvvezető előtt.

— **Meg akarta ölni a testvérét.** Ma éjjel a Conti-utca 9. számú házában Tamási Lajos 19 éves napszámos összeveszett Sándor nevű öccsével. Veszekedés hevében kést ragadott fel és a testvérét *meztelenszerűen*, Tamási Sándort súlyos sérüléssel vitték a Rókus-kórházba, Lajos ellen megindították az eljárást.

— **Közvetlen új gyorsvonat a Magas-Tátrába.** A cs. kir. szab. kassa—oderbergi vasút vezérigazgatója közli, hogy folyó évi június hó 15-től kezdve bezárólag szeptember hó 15-ig Budapest—Tátralomnicz között egy új közvetlen nappali gyorsvonat fog közlekedni, mely Budapest keleti pályaudvarról délelőtt 9 óra 35 perczkor indul és Tátralomniczra délután 6 óra 20 perczkor érkezik. Az ellenkező irányban Tátralomniczról délelőtt 9 óra 45 perczkor indul és Budapest keleti pályaudvarra délután 6 óra 25 perczkor érkezik. Ezeknél a vonatknál közvetlen I. és II. oszt. kocsik, étkező- és kilitásos kocsik közlekednek. A két új gyorsvonat a rendes gyorsvonatu menetilletek fizetése ellenében használható.

— Egy főhadnagy szerencsétlensége. Debrecenből jelentik: Szénássy László budapesti államasuti főellenőr hasonló nevű honvédfőhadnagy fia revolvértisztogatás közben — állítólag véletlenségből — föbelőtte magát. A szerencsétlen főhadnagy haldoklik.

— A törvényes munkásvédelem magyarországi egyesülete a hó 20-án, csütörtökön délután öt órakor a Társadalmi Múzeum helyiségében (V., Mária Valéria-utca 12. sz. II. em.) folytatja a gyermekmunka szabályozásának kérdéséről a múlt hó folyamán megkezdett értekezletét. A vitában való részvételre máris sokan jelentkeztek és így a tárgyalás nagyon élénkebben igérkezik. A tárgyalás közérdekű voltára való tekintettel az egyesület vendégeket szívesen lát.

— A veszttség áldozata. Nagykanizsán pénteken borzalmas eset történt. Fischu János postamester 74 éves feleségét ezelőtt mintegy két héttel megmarta kezén a kedvenc ölebecskéje és a kutya néhány nappal később elpusztult. A postamester nem nagy gondot fordított a sebre, amely rövid időn be is hegedt. Néhány nap előtt azonban a seb kiújult és Fischuné pénteken már nagyon rosszul érezte magát. A beteg matróna mellett éppen egy látogatóban levő barátja, továbbá Bonomi János apácza gyógyszerész fia és a postahivatal egyik 18 éves kezelője volt, amikor a szegény asszonyon kitört a veszttség. Sikoltozott, hadonászott, harapta a saját kezét, majd a vendégeinek rohant és azokat is megharapdálta. Ezek súlyos sebeikkel a szomszéd szobába menekültek. Fischuné utánuk rohant, de a küszöbön elbukott és holtan rogyott a földre. A megharapott vendégeket felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe.

— A magyarországi tanítók VII. egyetemes gyűlése. A július 2-án kezdődő VII. egyetemes tanítógyűlés iránt az ország minden részéből nagy érdeklődés mutatkozik. A pénztáros jelentése szerint az ország mindennemű iskoláiban szolgáló tanítók tömegesen váltják meg részvételi jegyeiket. A központi bizottság ez uton is figyelmezteti a tanítókat, hogy a gyűlésen való részvételüket idejekorán bejelentik, mert a felhalmozódott adminisztrációs munka mellett csak úgy lesz képes a vezetőség az igazolványokat kellő időben elküldeni. A központi bizottság állandó permanenciájában van, irodája: VIII., Mária Terézia-téri iskola.

— Grafikai kiállítás. Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat az év őszén üzleti grafikai kiállítást rendez, amelyen be akarja mutatni, hogyan kell a mindennapi irodai és kereskedelmi nyomtatványokat, reklámzsebkönyveket, csomagolókat és mindenféle az üzleti életben szükséges grafikai termékeket művésziessé előállítani. A kiállítás ügyében a napokban Nádlér Róbert elnökségével tanácskozás volt a társulat irodájában. Az értekezlet Helbing Ferenc javaslatára alapján foglalkozott a kiállítás kérdésével és arra megállapodásra jutott, hogy a kiállítást az összes e téren érdekelte szakörök bevonásával az év november havában fogja rendezni.

— Titokzatos história. Schön János napszamos vasárnap éjjel izgatottan sietett a főkapitányságra, ahol a következő titokzatos históriát mesélte el: Az Ida-utczában a vakok intézetének építésénél mint éjjeli őr szolgál, ott egy kis szobában szokott aludni. Vasárnap virradó éjszaka betört oda egy 25 év körüli magas, nyulánk ember, revolvért tartott rá, majd torkon ragadta és pénzt követelt. Schön erre odaadta a pénztárcáját, amelyben harmincz korona volt. Az ismeretlen még elvitte az asztalon heverő egyfedelű fekete színű cezlórát, aztán elmenekült. A kalandos rablás ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

— Iskolai beiratás. A Deák-téri ág. hitv. evangélikus elemi fiú- és leány-, valamint a polgári leányiskolába már június 17-én és 18-án irják be a jövő tanévre a tanulókat. 17-én csak protestáns növendékeket, 18-án más vallásukat is irnak be.

— A stockholmi olimpiád magyar hivatalos megbízottja a Világjárás menetgyűjő r. t. (Füred-utca 1., Dorottya-utca sarkán) elfogad jelentkezéseket a versenyekkel egyidőben induló társasutazásaira és Stadion helyőjegyekre. Utazási- és hálókoosjegyeket ad ki a világ összes vasutaira és hajóira eredeti áron. Díjmentes felvilágosítással és költségvetéssel szolgál. Telefon 152-52.

— Tűzek. A Bástya-utca 4-ik számú házban Eichardt Lajos vésnök lakása kigyuladt. A lakásban aludt Eichardt 13 éves Irma és 11 éves Gyula nevű gyermekei. A tüzet a szomszédok idejében észrevették, a gyermekeket kimentették és a tüzet hamar eloltották. — Kassai Zsigmond Klenzál-tér 3. szám alatti festékereskedés kigyuladt és nagyrészt leégett. A tüzet a VII. kerületi tűzoltók oltották el.

— A Jardin de Paris új műsora. Vasárnap este fényes közönség előtt mutatta be a *Jardin de Paris cabaret*-ja új, ragyogó műsorát, amelynek stílusos összeválogatása, kiváló rendezése és beállítása Mérei Adolf mesteri hozzáértését dicséri. A külföldi számok közül a nevető-izmokat a legerősebben William Schüff, a hírneves zongora-humorista és improvizátor vette igénybe, akinek felesége alaposan segédkezett abban, hogy a hallgatóságot állandó derűtségben tartsa. E szám után a tapsnak vége se hossza nem volt. Hódító sikere volt Gerda Walde-nak is, az ünnepekt bécsi primadonnának, aki elragadó színpadi jelenség. Szánójait finoman cizellázva s hatásosan pointírozva adja elő. Az ékszerei külön pompás látványosság. A kiváló művésznőt meleg óvációkban részesítették. „A falusi esendő Pesten” című kedves pesti életkép, amelyben Sajó, Palásthy és Kókény Ilona játszanak kacagató közvetlenséggel, aktuális tréfáival megkapta a publikumot. Épp ily őszinte sikere volt a „Liebesthermometer” című német bohózatnak, amelyben az ötletes Richard Godai brillíroz s kisebb szerepében Henry Berg is javatehetségét veti latba. Sajó Géza nagyszerű kuplói, Kornai Berta, Maud Hawley Kora, Peters, Kókény Ilona szólói is őszintén tetszenek, épp így Fels Elly, a talentumos bájós és feltűnően szép német színésznő ügyesen előadott cadoret-dalait. A Tabarin attrakcióiban is zsúfolt ház gyönyörködik.

AZ EGYETÉRTÉS EMLÉKALBUMA.

A negyvennyolcadik évfolyamát élő „Egyetértés” nagy,

JUBILEUMI EMLÉKALBUMMAL

lép a magyar közönség elé.

Ez az emlékalbum tükre lesz a mai irodalomnak és művészetnek. Ami legjobbat most az irodalom teremt s ami legszebbet most a művészet létrehoz: szövegben és illusztrációkban gazdagítani fogja az Egyetértés jubilaris albumának tartalmát.

Olyan munka lesz ez, amely gazdagságban, művészi kivitelben páriját ritkító. Színes illusztrációk egész tömegével, műmellékletekkel gazdagítva fog megjelenni és aki csak irodalmi nagyság hazánkban van, az eredeti munkával fog résztvenni a műben. Ezzel az Egyetértés kárpótlást kíván nyújtani az „Egyetértés Vasárnapja” című melléklet elmaradásáért, olyan kárpótlást, amely az „Egyetértés” előfizetőit a legnagyobb mértékben fogja kielégíteni.

Az album bolti ára 60 korona.

A gyönyörű albumot összes éves előfizetőinknek teljesen ingyen küldjük.

Az album első lapján az illető előfizető neve lesz benyomtatva.

Az Egyetértés kiadóhivatala.

— Harminez jegyből álló menetjegyfűzetek szelvényeinek kötelező lebélyegzése minden utazás előtt. A magyar kir. államasutaktól nyert értesülés szerint folyó és szerinti folyó évi július hó 1-től fogva a 30 jegyből álló, mérsékelt áru összes menetjegyfűzetek azon menetjegyeit, amelyek az illető utazásra használnak, az indulási állomáson, a személypénztárnál vagy pedig a váróterem-őrnél (portásnál) minden egyes utazás előtt le kell bélyegezni. E lebélyegzés elmulasztása esetében a menetjegyfűzet az illető utazásnál érvénytelen.

— Öngyilkosság a temetőben. Kassáról jelentik: Kastély Gyula tanítóképzőintézeti tanár a feletti fájdalomában, hogy az a nő, akit szeretett, meghalt, agyonlőtte magát a köztemetőben. Állítólag amerikai párbaj áldozata Kastély, ez azonban eddig még nincs kiderítve.

— A kolumbácsi legyek. Resiczabányai jelentés szerint, dacára a folytonos esőzésnek, a kolumbácsi legyek, a Délvidék ezen átka, mérges csipésükkel embereknek, állatoknak egyaránt gyuladós kiütéseket okoznak. A gazdák úgy védekeznek ellenük, hogy állataik nyugton maradhasanak, hogy trágyát füstölnek el parazsra, de munkánál ember és állat védekezése hiábavaló. A tegnapi heves eső kissé megcsappantotta számukat, de azért még bőven van a kolumbácsi legyekből.

— Gyanus haláleset. Szatmárnémetiből jelentik: Napokkal ezelőtt hirtelen meghalt Krakko Zsigmond hodászi földbirtokos. Miután a közönségben azt suttogták, hogy a földbirtokos mérgezés áldozata lett, felboncolták. A boncolás azzal a meglepő eredménnyel járt, hogy a hullában tényleg találtak arzenikumot. A hatóság az orvosi jelentés alapján széleskörű nyomozást indított annak megállapítása végett, hogy bűntény történt-e.

— Lövöldöző emberek. Az éjszaka a Lujza-ut és Baross-utca sarkán Szabó László napszamos részegen összeveszett Zámón Rezső napszamosmal, majd revolvért rántott elő és többször Zámónra lött. A golyók nem találtak, a lövöldöző elmenekült, de az időközben odaérkez rendőr üldözőbe vette és sikerült elfogni. A főkapitányságon letartóztatták. — A nyugati pályaudvar raktárpületében Kaszala István munkás játékból ráfogta flóbertpuskáját Hockstein János munkásra. A fegyver közben elsült és a golyó Hocksteint jobb halántékra talált. A súlyosan sebesült munkást a Rókus-kórházba vitték. Kaszalát a rendőrség letartóztotta. — A Vörösvári-uti iskola mögötti játszótéren Nyerges Antal 15 éves iskolásfiú flóbert-puskával lövöldözött. Közben egy golyó Tóth János 11 éves iskolásfiút a lábán találta. A súlyosan sebesült gyermeket a Margit-kórházba vitték. — Az éjszaka az újpesti állomás mellett Wollár András magyar államasuti raktármunkás kétszer rálőtt Bereczk Vidor fuvarosra, akit a golyók a jobb oldalán és a jobbkezén találtak. A súlyosan sebesült embert a gróf Károlyi-kórházba vitték, a merénylő raktárost a rendőrség letartóztatta.

— Az Apolló-színház új féléti műsora újra a szenzációk egész sorozata. A zárókép nagyszabású kétfelvonásos amerikai dráma, a „Küzdelem az aranyért” című szenzációs újdonság. E dráma szereplői a legveszélyesebb helyeken lovagolnak, száguldo vonatokra ugranak fel és a vonatok tetjén vivnak élet-halál harcokat az aranyért, amely végül mindnyájukat elpusztítja. Az előadások folytatálagosak s este 7 órakor kezdődnek.

— Életuntak. A Hungária-fürdőben ma délen egy 23-25 év körüli fiatalember föbelőtte magát és nyomban meghalt. Nem tudták megállapítani hogy kiesoda. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Az éjszaka a Tisza Kálmán-téren, a Népopera mögött egy 19-20 év körüli iparoskülsőjű fiatalember mellbelőtte magát. Nyomban meghalt. Kiletét nem tudták megállapítani. Állítólag a Nagyfuvaros-utczában egy fodrászüzletben dolgozott. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Takács Vince 22 éves asztalosbéd Ujpesten az Attila-utca 1. szám alatt lévő vendéglőben mellbelőtte magát. Életveszélyes sebével a gróf Károlyi-kórházba vitték.

— Halálozás. Molnár Jakus volt gyógyszerész 53 éves korában Kunfélegyházán meghalt.

Stockholmból jelentik, hogy dr. Wirzen Károly Dávid, a svéd akadémia tagja, az irodalmi Nobel-díj állandó titkára — tegnap este életének 70-ik évében meghalt.

Dokus Ernőné, a Tiszán inneni református egyházkerület főgondnokának neje, Ragályi Ilona ma éjjel Tátrászeplakon elhunyt.

Németh Gábor ügyvéd életének 65. évében meghalt Budapesten.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Hangszerotthon. Fekete Mihály, kit szak-körökben előnyösen ismernek, önállósította magát és József-körut 9. szám alatt május hó 15-én „Hangszerotthon” ez. alatt nagyszabású hangszeráruházat nyitott Fekete Mihály ur arra törekszik, hogy a legjobb minőségű hangszereket a legolcsóbb árban juttassa a vásárló közönség rendelkezésére és így akar állandó vevőket biztosítani özégének.

Yes
Portellán
Powder

a világ legjobb pudere. Mindenütt kapható. 3 és 5 korona.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Uránia-színház.** A szezon utolsó premierje. Ma mutatták be Király Pálnak „A férfi és a nő” című darabját igen gyér számú közönség előtt. A hangzatos című darab, mely nem egyéb, mint Stratz, Fuchs és egyéb hasonló irányú ismert nagy munkának igen kevés tudományossággal, kapkodva készített, rövidlekketű kivonatolása, az ember természetrajzáról, a testi szépségről, női típusokról, a fajok szépségeiről és a vérkeringéséről szól és teljesen illogikus egymásutánban vetített vászonra vagy másfélszáz illusztrációt az említett könyvekből. Közben néhány mozgókép, a Pathé testvéreknek elhasznált műfilmjei, csak hogy éppen mozi is legyen a darabban. A téma kétségkívül érdekes és hozzátartozó tudással bíró, jó tollú ember bizonyára igen vonzó és népszerű darabot írhatott volna róla. Király Pálról csak annyit tudunk, amennyit a színlap elárul róla, hogy „természetudományi író és a Föld történetének szerzője.” Darabja meghallgatása után pedig megállapíthatjuk róla, hogy meglehetősen ügyetlen kompilátor, aki még ezt a fáradságot sem veszi magának, hogy az idegen szavak helyes kiejtését megtanulja. Hogy mást ne említsünk: *biológiát* mondott állandóan *biologia*, *fizológiát* *fiziologia* helyett, nem is szólva az idegen tulajdonnevek rettenetesen bangzó fonetikus kiejtéséről. Az Uránia hivatalos felolvasója a második felvonásban sokkal intelligensebb olvasást produkált. Azt, hogy vajjon a női aktok szemérmes derékbanelvágása a színház pruderitásából, vagy pedig a „szerző” iniciatívájából történt-e, nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy ez a pornografiától való ostoba félelem cseppet sem fér össze egy tudományos színház színvonalával. Vagy foglalkozik az Uránia a női test szépségeivel tudományosan és akkor az bármilyen nudítás is, nem lehet szemérmesítő, vagy pedig nem tartja közönségét elég értelmesnek ahhoz, hogy művészi meztelenségeket adjon elő, de akkor ne adjon elő ilyen darabokat, semminthogy úgy tegyen, mint a budapesti rendőrség a női aktokat ábrázoló plakátokkal. A kisszámú közönség csendben és minden emóció nélkül hallgatta és nézte végig az Uránia szezonzáró darabját. (cs.)

(*) **Növendékhangversenyek.** Vasárnap délután tartotta a Müller Eugénia vezetése alatt álló jó hírű zeneintézet vizsgálati hangversenyét a Royal-szállóban. A növendékek között, akik valamennyien szép haladásukról számoltak be különösen feltűntek *Beimel Rózi* és *Lili*, akik precíz négykezes játékot produkáltak, továbbá *Schwarz Tibor*, aki tanárának, Steiner Hugónak Tarantelláját játszotta bravúrral. Határozott tehetségű a fiatal Schwarz Tibor, akinek további szorgalmas tanulás mellett szép jövőre lehet kilátása. Precíz játéka, fejlett technikája, erős ritmusérzéke alapos tanulás és gondos tanítás jelei. A nagyszámú közönség lelkesen ünnepelte a fiatal közreműködőket, de kijutott az ovációkból a tanároknak is, különösen Müller Eugénia igazgatónőnek, aki helyes pedagógiai érzékkel és nagy buzgalommal vezeti szívet produkáló intézetét — Szép sikerrel fejezte le minap *Szerdahelyi Józsa* zongoraiskolájában a vizsgálati hangverseny. A hangverseny szép számú közönség jelent meg. A növendékek közül kitűntek többek közt: *Heller Boriska*, *Zuckermann Augustsa*, *Selmeczi Bandi*. Legnagyobb sikere *Matheser Boriskának* volt, aki bravúrral játszotta el Siposs Antal magyar rögtönzést.

(*) **A Művészház kiállítása.** Utoljára nyitlak meg vasárnap a Művészház Kristóf-téri helyiségeinek kiállítási termei a közönség előtt, amely mintegy négy évi fennállása alatt megtanulta szeretni és becsülni ezt a legfiatalabb, törekvő magyar művészeti egyesületet, amelynek jelentős érdemei vannak az utóbbi évek művészettörténeti értékeinek felszínrehozatalában. A Művészház ideai szezonja, mely olyan szenzációkat adott, mint a Rippl-Rónai, a Kernstok, a bécsi Neukunst kiállításai, a tavaszi zsürimentes kiállítás most megnyitott második sorozatával záródik. A jövő évi szezon már az új helyiségekben veszi kezdetét, a szegfű-utcai Zichy-palotában, amelyet tudvalevőleg a Művészház megvásárolt a fővárostól. Özre elkészül a palota belső átalakítása, melynek munkálatait már

a jövő hónapban megkezdik Vágó László műépítész tervei szerint és amelynek befejezése után hat nagyméretű, pompás, felsővilágítással bíró kiállítási terem és egy ritka szép márvány-oszloposarnok fog a Művészház kiállítási czelokra rendelkezésre állani. Lesz ezeken kívül egy hatalmas, majdnem háromszáz személy befogadására alkalmas diszterem, amelyet gyűlések, művészeti előadások és hangversenyek czéljára fognak használni. A palota földszinti helyiségeit a most alakulóban lévő új művészklub fogja bérbevenni. A Művészház szerencsés házvasárlása és agitálása folytán tehát a jövőben az eddigieknél még érdekesebb és szenzációsabb események várhatók ettől a közkedvelt művészi testülettől. Hogy a fiatal magyar festőgárda is milyen elszáttal keresi fel a Művészházat, bizonyítja az idei tavaszi zsürimentes kiállítás is, amelyre oly számszerűen jelentkeztek, hogy a vezetőség kénytelen volt a beérkezett anyagot két részletben kiállítani. Tegnap mutatták be ennek a kiállításnak második sorozatát, amelyen ismét módunkban van néhány friss és figyelemre méltó tehetséggel megismerkedni. Nagy általánosságban jóval gyöngébb a tárlat a megszokottak bármelyikénél, a higgadtan működő zsüri hiánya meglátszik az egész vonalon: nagyon sok kép van, amit rendes kiállításon a zsüri visszautasított volna, még több olyan, amelyet alkotója csakis a zsüri hiánya által felbátorítva mert beküldeni. Ez azonban nem tesz semmit. A Művészház intenciója azért teljesen érthető és méltányolható. Sok kép van, melynek láttán mosolygunk, vagy bosszankodunk, de azért itt ott akad valami, amiért érdemes volt a kiállítást megcsinálni, valami komolyabb, biztatóbb érték, amit éppen a zsürimentesség lökött a nyilvánosság elé. A párisi Salon des Indépendentes-en is csak így tüntek fel annak idején Picasso és társai. Igen, van sok rossz, gyatra kép. Hogy ezek közül is említsünk néhányat: *Deltár György* Leányarczképe, *Harlequin* (a nevét nem meri elárulni) „Oceáni mesesorozatból” című mázolás, *Szigethy István*, *Nemes Lampert József* és *Bohacsok Zoltán* képei ellen minden jobbízű embernek tiltakoznia kell. Egyébként, úgy látszik, az ilyen zsürimentes kiállításokon a zsüri elé bocsátott képek elbírálásánál is meglehetősen lanyhán járnak el. Erre vallanak *Török Gyula* siralmas, nivótlar és művészetellenes karrikatúrái, melyek az első terem falait éktelenítik. Kellőképpen rostált nézőlédés után akad azután néhány kép, amely előtt érdemes és bosszankodás nélkül lehet megállani. Ilyenek *Gombosné S. Lili* képei, melyek közt ezuttal a fekvő aktot tartjuk legsikerültebbnek. Podvinecz Böskének „Merengés” című női arczképe is kellemes, tehetségre valló alkotás. Három képével lép meg bennünket *Török György*, aki a Mücsarnok tavaszi kiállításán tünt ugyan is fel először. A kissé Segantinre emlékeztető „Havas” című festménye, valamint másik két, az előzőnél jóval eredetibb tájképe egy értékes festőtalentum sikeres kibontakozásait mutatják. Subtilis festőnőt ismerünk meg *Pünkösty Böskében*, aki francziás finomságu tájképein eredeti fel fogásban és erős technikai készséggel mondja meg látásait. A Párisból most hazatért *Karczag Zoltán* degasos színházi képe is értékes darab. *Kiss Kálmán*, *Scheiber Hugó*, *Vágó Sándor*, *Ladoméri Imre*, *Szemere János*, *Markovits István* képei említésre méltók még a tárlaton, mely a felsorolt értékeket tekintve, szép és harmonikus akkorddal zárja le az ideai művészeti szezont.

(*) **Vigszínház.** A Vigszínházban a „Gólya” és „Totó” tegnapi előadásán is teljesen zsufoli nézőtérrel mulatott a közönség, amely viharos derűltséggel fogadta mindkét bohózat vidám helyzetit és elmés tréfiát. Az újdonságok nagy sikerére való tekintettel a „Totó”-t és a „Gólya”-t szerdán és csütörtökön, azután pedig szombaton, vasárnap és hétfőn ismétlik. Kedden a „Csitri”-t játszzák, pénteken pedig a „Tolvaj”-t. Vasárnap délután a színészegyesületi iskola növendékei vizsgálódást tartanak, amelynek keretében színre kerül: 1. „Az én csillagom”, Scribe egy felvonásos vígjátéka; 2. „Két lábú históriája”, Farkas Imre egyfelvonásos énekes játéka; 3. „Pajkos grizettek”, Wilhelm Gyula egyfelvonásos operettje.

(*) **Matzenauer Margit** férjhez megy. Milánóból írják: Margarete Matzenauer, a nálunk is jól ismert hírneves szoprán énekesnő, legközelebb házasságot köt a milánói Scala Ferrari-Fontana nevű tenoristájával. Ezért értesítette már a hamburgi Stadttheatert, hogy nem tarthatja be a szerződést, amely szeptembertől három évre a színházhoz köti. A Stadttheater igazgatósága azonban azon az alapon, hogy a házasság csak kifogás és Matzenauer asszony elfogadta egy impresszárió meghívását egy délamerikai körútra, beadta a vinkulum erejéig a keresetet. Matzenauer asszony tudvalevőleg Preuse bajor udvari intendáns felesége volt régebben és a múlt ősszel vált el tőle.

(*) **Beregi Oszkár** a Budai Színházban. *Beregi Oszkár*, a Nemzeti Színház művésze hoinag, kedden kezdi meg a budai nyári színházban több estére terjedő vendégjátékait Schiller: *Ármány és szerelem* című szomorujátékában, amely darab körülbelül egy évtized óta nem került színre a fővárosban. *Beregi Oszkár* második vendégjátéka szerdán lesz a *Romeo és Julia* *Romeo* szerepében.

(*) **A Szépművészeti Múzeum régi képtárának ismertetése.** Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter támogatásával igen becses és az általános művészettörténetre nézve igen jelentős nagyszabású munka jelenik meg a közelben a Szépművészeti Múzeum régi képtáráról. A kétkötetes munkát dr. Térey Gábor udvari tanácsos, a régi képtár tudós igazgatója szerkeszti és abban szébbnél-szebb reprodukciókban együtt lesz a képtárban elhelyezett valamennyi festmény. A reprodukciók mellett ott lesz minden kép mellett a története, nevezetesen a származása, festésének technikája, a kép anyaga, méretei, szóval minden arra vonatkozó legcsekélyebb érdekű adat. A munka magyar és német nyelven jelenik meg s azt már a világ minden nagyobb muzeuma, könyvtára és képzőművészeti gyűjteménye előjegyezte.

(*) **Pályázat a Színészegyesület titkári állására.** Az Országos Színészegyesület központi irodájában Lángh Lajos titkár halálával megüresedett a titkári állás, amelynek betöltésére vonatkozólag a Színészegyesület tanácsa úgy határozott, hogy rövidesen kiírja a pályázatot és az állást még a nyári szünet előtt be fogják tölteni. A pályázati kérvények a magyar állampolgárságot bizonyító okmányokkal, egészségi és erkölcsi bizonyítvánnyal és a vagyoni rendezettséget bizonyító okmányokkal együtt június 20-ig beadandók a Színészegyesület igazgatóságához czimezve a színészpalotába (Baross-tér 9.).

(*) **Magyar dalosok kegyelele.** Az Országos Magyar Dalosszövetség június 28—30-ika közt tartja meg országos dalosversenyét a fővárosban. A magyar dalosok ez alkalommal lerójják kegyelelét adóját a Dalosszövetség néhai ügybuzgó titkáranak, *Göndöcs István* karnagynak emléke iránt. Vasárnap, június 29-én ugyanis ünnepesen leleplezik a kerepesi-temetőben *Göndöcs István* síremlékét, amelyen a megboldogult mellképe domborműben van megörökítve. Az ünnepi beszédet dr. Bärezy István polgármester, a Magyar Dalosszövetség elnöke fogja mondani.

(*) **Egy millió festmény sorsa.** A berlini művészeti körök most érdekes művészeti affér foglalkoztatja, amely Van der Goe „A három királyok imádása” című képe körül keletkezett, amelyet a berlini Frigyes császár muzeumi azelőtt két évvel egy millió frankért vásárolt meg Spanyolországban, de még mindeztől nem kapta meg. A kép kiszolgáltatása azért húzódik olyan sokáig, mert nyomban az eladás után, amely pedig a kormány hozzájárulásával történt, több oldalról szót emeltek az eladás ellen. Jelenleg különösen Julio Burell volt miniszter agítál a kép kiszolgáltatása ellen és mert Burellnek a miniszterek között több barátja van, könnyen lehetséges, hogy még visszavonják az eladást és a kép a madridi Prado muzeumba kerül.

(*) **Az esztergomi bazilika újjáalakítása.** Az esztergomi érseki bazilikán, mely az országnak egyik legnevezetesebb és legmonumentálisabb temploma, jelenleg nagyobb szerű újjáalakítási és tartarozási munkálatokat végeznek. A külső munkálatokat még ez év folyamán befejezik. A bazilika restaurálásával egyidejűleg megkezdtek a hercegprímási palota előtt a dunai kőpart feltöltését és kiépítését.

(*) **Pályanyertes kardsal.** Az Országos Magyar Dalosszövetség pályadíjat hirdetett volt egy nagyobb férfikarra, amelyet a június végén Budapesten tartandó dalosünnepélyen a Király-díjért versenyző dalárdák fognak előadni. A pályázatra huszonöt mű érkezett be s ezek közül a zsüri a *Lányi Ernő Rákos nimfája* című férfikarának ítélte a díjat. A kar vezérkönyveit mindjárt szét is küldték az aranyérmes dalárdáknak, amelyek a Királydíj verseny szabályzata értelmében két hét alatt kötelesek elkészülni a kórusal.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* A Magyar Tudományos Akadémia ma délután tartotta meg a nyári szünet előtt utolsó osztály- és összes ülését. A harmadik osztály felolvasó ülésén Entz Géza elnökölt. Elsőnek Horváth Géza rendez tag ismertette a Stefanits-nemzetség fiai című értekezését. Ezután Köves Ligethy Radó „A földrengési menetgörbe inflexióspontja és a Bertrand-féle probléma” című értekezését mutatta be. Utolsónak Entz Géza osztályelnök ismertette dr. Gorka Sándor egyetemi adjunktusnak „Anatómiai és élettani adatok a Malpigi-edények megítéléséhez” című dolgozatát. Utána az akadémia utolsó összes ülése folyt le a nyári szünet előtt. Berzeviczy Albert v. b. t. t., az Akadémia elnöke üdvözölte a megjelenteket és néhány előterjesztés után Heinrich Gusztáv főtitkár folyó ügyekről referált. Bejelentette, hogy a Kőczián színműpályázatra összesen 25 érkezett be. Bíráskodul az összes ülés Heinrich Gusztávot, Berzók Árpádot és Bleyer Jakabot küldötte ki. Az eredményt a novemberi összesülésen hirdetik ki. Az első osztály jelentése alapján Teza Emil hírneves olasz nyelvész az Akadémia külső tagja felett Asbóth Oszkár rendez tagot kérte fel emlékbeszéd tartására. Dr. Szentétery Imre kérte Oklevéltani naptárának kiadását. A történelmi bizottság javasolja a naptár kiadását. Az összesülés Heinrich Gusztáv főtitkár indítványára kimondta, hogy a szerzőt felhívja a költségvetés betérjesztésére, mert csak ezután dönthet ebben az ügyben. Az ülés végén Goldziher Ignác osztályelnök a távol Keleten (Pesavezen) működő szerző megbízásából átnyújtotta korszakos tudományos utazásairól híres hazánkfiát, Stein Aurél kitalált legújabb kétkötetes munkáját: Ruins of Desert Cathay-t, amelyben 1906—1908-ban Közép-Ázsiában és Kinában tett kutató utazásairól és nagy feltűnést keltett eredményeiről számolt be. Goldziher az ajándék átnyújtása alkalmával méltatta a munka uttörő jelentőségét Ázsia kultur-vallás és műtörténetére nézve. Az Akadémia hálafelelőleg fogadta az ajándékot.

* Nemzetközi kiadói kongresszus. A nemzetközi kiadói kongresszus állandó bizottsága a napokban Bernben ülést tartott, amelyben Anglia, Franciaország, Németország, Olszország, Dánia, Hollandia, Spanyolország, Svédország és Magyarország küldöttei vettek részt. A bizottság különösen a jövő évi kongresszus előkészítését tárgyalta, amely tudvalevőleg Budapesten fog megtartani. A budapesti kongresszus által tárgyalandó kérdések között a magyar kiküldött indítványára az erkölcsösen irodalom elleni küzdelem megvitatása és egyéb fontos szakkérdések mellett Magyarország csatlakozása a berni egyezményhez, fog szerepelni. A jövő évi kiadói kongresszus előkészítésére a magyar kiadók már szervezkedtek és várható, hogy ez a kongresszus, úgy mint az előbbiek is, a sok száz tagból álló nemzetközi gyülekezethez egy érdemi munkában, mint szórakozásokban is sokat fog nyújtani. Amint a Bernben lefolyt bizottsági ülés mutatja, a külföldi kiadók sorában igen nagy várakozással néznek a budapesti kongresszus elé.

* A Franklin Kézi Lexikona harmadik kötete is megjelent s ezzel teljessé vált ez a lexikális irodalmunkban páratlanul álló nagy mű, hogy most már valóban azzá legyen, aminek tervezték: a művelt magyar ember leghasznosabb és legmegbízhatóbb tanácsadójává a műveltség és a gyakorlati élet minden fölmerülő kérdésében. A három kötet, összeállítása rendszerében és feldolgozása módjában a gyakorlati életet szolgálja. Nem elméleti szempontokból indult ki, amelyek a lexikonokat túl szokták tömni tömördek fölösleges ballasztal, olyan dolgok halmazával, melyeket soha senki sem keres lexikonban, hanem a művelt ember szükségleteinek pontos szemponyjából, azt adja, amit az ember a lexikonban csakugyan keresni szokott és olyan szerkesztésben, amelybe belefér minden szükséges felvilágosítás, de nem fárasztja az olvasót fölösleges részletességgel. Éppen az ilyen céltalan teherrel való mentesség adja meg igazi értékét. Akinek ott van a könyves polczán, az hamar tapasztalni fogja, hogy minden felvilágosítást hamar, könnyen megtalál benne s ezért állandóan, mindennap használni is fogja, nem úgy, mint a túlterjedelmes nagy lexikonokat, melyeknek nehézségét és hosszadalmaságát hamar meg tudja mindenki, csakhamar nem lát bennük mást, mint merő szobadiszit, amely ott porosodik a polczán, anélkül, hogy valaki is hozzá nyúlna. A Franklin Kézi Lexikonának minden egyes czimszava gondos mérlegelés után jutott bele: odavaló-e, milyen terjedelemben tárgyalandó, mi az, amit az illető tárgyról a művelt ember tudni akar. A mai művelődés olyan széleskörű és nagy arányú, hogy a legműveltebb ember ismereteinek is csak a kézi lexikonok a kézi lexikonok, ezeket a kézi lexikonok tölti ki a Frank-

lin Kézi Lexikona s akinek ez a keze ügyében van, az elmondhatja, hogy műveltsége bármely pillanatban hézagtalanná tehető. Még egy másik nagy és megbecsülhetetlen előnye: nem fog olyan egyhamar elavulni, mert ha művelődésünk folytán fejlődik is, fővonalaiban hosszú ideig állandó marad és ezeket a fővonalaikat adja a Franklin Kézi Lexikona. Másik védekezése az elavulás ellen az, hogy az eseményeket ugyyszólván a mai napig követi: pl. olyan friss adatok is megvannak benne, mint Wilburgh Wright halála, gr. Tisza István házelnöksége stb. Az egyes cikkek tömör, világos és szabatos megfogalmazása határozott lépést jelent előre a magyar lexikon-stílus kifejlődésében. A most megjelent harmadik kötet terjedeleme egyforma az előbbi kettővel. Harminczhárom képes táblája — közülök számos színes tábla — rendkívül gazdag szemléltető anyagot ad az összeállításnak abban a rendszerében, mely a modern lexikonokra nézve tipikussá vált, melyet külföldi lexikonok, köztük a legnagyobb, az Encyclopaedia Britannica is követ. 11 táblára a szükséges statisztikai adatokat és ábramagyarázatokat adja nagyon világos összeállításban. A technikai ábrák valamennyie a tudomány és ipar legmodernebb haladását mutatja be. A lexikon kiállításának szolid, izléses díszje az előbbi kötetek révén már köztudattá vált; együtt a mű pompás három kötetet ad, amely díszere válik bármely könyves szekrénynek. A három kötetes nagy művet a Franklin-Társulat adja ki; ára 54 korona.

* A Nyugat, Ignóty, Fenyő Miksa és Osvát Ernő szerkesztésében megjelenő szépirodalmi folyóirat legutóbbi száma a következő igen érdekes tartalommal jelent meg: Ignóty: A Tisza István daimonionja. Babits Mihály: Mese a nagyvilágról. Füst Milán: Gyertyafény. (Vers.) Barta Lajos: Az állomás (Novella.) Szabó Dezső: Jegyzetek J. J. Rousseauhoz. Babits Mihály: A zsenő szobor dala. (Vers.) Szász Zoltán: Petőfi revíziója. Vörösmarty és Petőfi. Ady Endre: Nő-kergető, fényes Hazugság (Vers.) Móricz Zsigmond: A zördög. (Parasztréfa egy felvonásban.) Laczkó Géza: Az Amu-darja mellett (Novella.) Térey Sándor: Esti kávéház. (Vers.) Loades Elek: Cholnoky Viktor. Kéri Pál: Cholnoky Viktor. Rozványi Vilmos: Versek. Figyelő: Fekete Miklós: Az általános választójog. Irta: Kunfi Zsigmond. Fekete Miklós: Nemzeti jog és demokratikus fejlődés. Irta: Szende Pál. Fekete Miklós: Edmond Rostand. Irta: Haraszti Gyula. Kunec Aladár: Farkas Zoltán: Bajza József élete. Újhelyi Nándor: Anatole France. Bálint Aladár: Gara Arnold kerámiai. Karinty Frigyes: Mon ami Teddy. Disputa: Babits Mihály.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Az angersi repülőverseny. Párisi jelentés szerint az angersi repülőversenyen a szeles, rossz idő ellenére is nagyon szép eredményeket ért el az aviatikusok, de van sok malőr is. Négy aeroplan-gyáros le is mondott a versenyről, mert nem akarta kockára tenni pilótái életét. Elsőnek Garros szállt fel kilenc óra tíz perckor s az első két kört öt óra harminczhat percz, a harmadik kört két óra husz percz alatt tette meg. *Bedel* a felszállás után *lezuhant*, mert a csavarja eltörtött, de ő maga sértelem maradt. *Legagneux* is *lezuhant*, gépe teljesen összetört, de sem neki, sem utasának szerencsére semmi baja nem történt. *Brindejono des Moulinais* az első két kört hét óra huszonhat percz alatt tette meg, a harmadik kört is berepülte, de az ellenőrző állomásra csak négy perccel a záróra után érkezett meg. *Espanol* egy utassal monoplánján a százötven kilométeres első kört két óra hat percz negyven percz harmincznyolcz másodpercz alatt tette meg. A rossz idő miatt holnapra új versenyt tüztek a három kör berepüléseért. *Tygenkint két huszonöt ezer frankos díjat tüzve ki.*

© Lezuhanás a rákosi repülőtéren. A rossz motor okozott tegnap ismét balesetet a rákosi repülőtéren. *Tóth József*, a legvakmerőbb pilóták egyike, szállott fel tegnap a Rákoson, karsu aeroplanjával. A gépe zseniális szerkezet, hozott is már szép dícsőséget a gazdájának, de a motor olyan rossz, hogy istenkierítés vele repülni. Alig szállt föl a pilóta, megszűnt működni a motor. A vészalkos helyzetben siklórepüléssel próbált leszállni *Tóth*. Tizenöt méter magasságban lehetett, mikor hirtelen *fellillant a gép, lezuhant és Tóth József* balhántékán — szerencsére könnyebben — megsérült. A hátor pilóta, akinek sebet a mentők köztölték be, jobban van.

© Léghajó-posta. Frankfurti jelentés szerint *Hidessen* aviatikus hadnagy Mainzól tegnap elhozta repülőgéppén a léghajó darmstadti postáját. Éppen egy méterháza sulyu levelezőlap volt a postaszákban.

FŐVÁROS.

A közlekedési bizottság ülése.

— Megdrágitják a taxamétert. —

Budapest, június 17.

A közlekedési bizottság ma délután dr. Bódy Tivadar alpolgármester elnöklésével ülést tartott. Napirend előtt *Wolfner József* a budapesti sofförök garázdálkodása miatt szólalt fel, akik meg nem engedett gyorsasággal hajtanak és veszélyeztetik a járókelők testi épségét. Felpanaszolta még, hogy a főváros utcáin közlekedő teherautóautóbuszok túlságosan nagy zajt ütnek és végül intézkedést kért az autók által kipuffogatott benzinfüst ártalmait ellen. A rendőrség képviselőjében megjelent dr. *Schreiber* Emil rendőrtanácsos elismerte ezeknek a panaszoknak jogosultságát, de rámutatott arra, hogy a fővárosunkban a sofförök megbízhatatlansága minden bajnak az oka. A rendőrség különben minden lehetőséget elkövet, hogy a szabályrendelet ellen vétő sofföröket megbüntesse.

A napirend tárgyalása során a bizottság elfogadta a közigazgatási bejárás alapjául azokat a terveket, amelyeket a budapesti villamos városi vasut a Kőbányán és Kispesten át Erzsébetfalvára tervezett új villamosvonal ügyében és a Népszínház-utca és József-körut sarkán tervezett kerülő vágány ügyében előterjesztett. A közlekedési bizottság nemrégiben leárgyalta a villamos városi vasutnak azt a tervét, amelylyel az új szénpályaudvarokhoz vezető közlekedést kívánja megoldani. Két terv fektűdt a bizottság előtt, amely a Reitter Ferenc-túczán át vezetett vonalhoz járult hozzá. A közmunkák tanácsa most ártariatot intézett a fővároshoz, amelyben megfontolás tárgyává kéri tenni, nem volna-e helyesebb, ha a vonalat a Vágány-utczán és a Máv. ott elhuzódó területe mellett lévő és a Szegedi-utnál kezdődő uton vezetnék. Az ügyosztály az eredeti álláspont fentartását javasolta és ilyen értelemben szólott dr. Vázsonyi Vilmos is, aki rámutatott arra, hogy ebben a kérdésben nem a szénpályaudvarok közlekedéséről van szó, hanem arról, hogy a kültelek vasutat kapjon. A bizottság az ügyosztályi előterjesztést fogadta el.

Ezután rátért a bizottság az ügyosztálynak arra az előterjesztésére, amelylyel a kétfogatu bérkosokra és az autotaxikra megállapított viteldíjak módosítása ügyében tett. Az ügyosztály rámutatott arra, hogy a kétfogatu bérkosok a ma érvényben lévő tarifa mellett nem prosperálhatnak s ezért szükségessé vált, hogy az érvényben lévő tarifát bizonyos relációkban módosítsák. A módosításokat az ügyosztály egyes pontoknál az egyfogatu bérkosokra is ki akarta terjeszteni.

A bérkosokra vonatkozó viteldíj-szabás-módosítás a következő: a kocsinál elhelyezett podgyászért egyfogatu bérkosinál 20 fillér, kétfogatunál pedig 40 fillér pótdíj fizetendő. Temetési menetben résztvevő fuvarok, valamint löversenyre, sétatövezésre, továbbá a Várba és a vámvonalon belül eső budai hegyekre és dombokra vállalt fuvaroknál azok lejtőjétől, a vámvonalon túl fekvő helyekre pedig a vámvonaltól kezdődőleg az első és második díj-szabásnál az egygyel magasabb díj-szabás szerinti díjak és ezenfelül egyfogatu bérkosinál 60 fillér, kétfogatunál 1 korona 20 fillér pótdíj fizetendő. Ha pedig ezeknél a fuvaroknál már a kiindulási ponttól kezdve a harmadik díj-szabás érvényes, akkor egyfogatuaknál 1 korona 20 fillér, kétfogatunál pedig 2 korona 40 fillér pótdíj fizetendő. Előre megrendelt fuvarokért egyfogatu bérkosinál 60 fillér, kétfogatunál 1 korona pótdíj fizetendő. Hid, alagut vagy egyéb vámdíjakat a bérkocsi használója fizeti. (Ez az utóbbi rendelkezés már érvényben is van.) A gőpkocsinál az alapdíjat 1 korona 20 fillérről 1 koronára szállítják le, a taksamér pedig 500 méterenként 20 fillért ugrik. Várakozási idő öt perczenként ugyan-csak 30 fillér. A villamos géperejű bérkocsi díj-szabásánál az alapdíj 1 korona 60 fillér. Két személynél több, továbbá éjjeli és vámvonalon kívüli fuvaroknál a vámvonal átlépésétől kezdődőleg egygyel magasabb díj-szabásot kell fizetni. A kocsi belsejében elhelyezett kettőnél több, továbbá a gépveze-

Vigyázz!

Ne tévedj!

Márvány a neve
pillangó a jegye a habzó és illatos
Brázay márványszappannak,

tónél és a tetőn elhelyezett podgyász után dara bonkint 50 fillér pótdíjat kell fizetni. A pályaudvaroktól és hajóállomásoktól teljesített fuvarokért, továbbá a Várba, valamint a vámvonalon belül eső budai hegyekre és dombokra irányuló, végül az előre megrendelt fuvarokért 1 korona pótdíj, a Svábhegyre, Jánoshegyre, Zugligetbe és lóversenyekre vállalt, valamint a temetési menetben résztvevő fuvarokért pedig 2 korona pótdíj fizetendő. A benzines gépjármű bérkocsik a székesfővárossal szomszédos községek határain kívül, amelyeket taxatív sorolnak fel és a vámvonalon túl oly helyekre, ahol kiépített utak nincsenek, villamos bérkocsik pedig a vámvonalon túl, ugyiszintén a Várba, valamint a vámvonalon belül elő budai hegyekre és dombokra fuvar vállalni nem kötelesek. — Hid, alagut, vagy egyéb vámdíjakat a kocsis használója fizeti.

Az ügyosztályi előterjesztés tárgyalása előtt Pető Sándor dr. azt kérdezte az elnöktől, vajjon a tanács elvben állást foglalt-e az autómobil-rendszer adományozása tekintetében. Bódy Tivadar dr. elnöklő alpolgármester kijelentette, hogy a tanács állást nem foglalt, mert a tárgyalások folyamatban vannak. Pető Sándor dr. ezután kifogásolta, hogy nem állt elegendő idő rendelkezésre a javaslatok tanulmányozására és kijelentette, hogy a mag részéről semmiféle áremelést el nem fogad.

Vázsonyi Vilmos dr. rámutatott arra, hogy a két tarifa, t. i. a kétfogatu bérkocsiké és az autómobiloké, szoros összefüggésben van egymással és a löüzemi tarifának megváltoztatása logikailag maga után vonja az autotaxi tarifájának a megváltoztatását. Schreiber Emil dr. rendőrtanácsos megadta a szükséges felvilágosításokat s rámutatott arra, hogy a rendőrség már régen tisztában volt azzal, hogy a fiakkeresek soha a tarifával megelégedve nem lesznek. Megállapítást nyert, hogy a konfliktus átlag 22 korona 70 fillért, a kétfogatu bérkocsik pedig átlag 16 koronát keres naponta. A rendőrség belátja, hogy a kétfogatu bérkocsik tarifája bizonyos relációkban revizióra szorul, azonban a pótdíjak iránt aggályai vannak.

A részletes tárgyalás során a bizottság az egyfogatúakra nézve minden változtatást elvetett, kivéve azt, hogy lóversenyek alkalmával egygyel magasabb díjazást állíthatnak be. A kétfogatúakra nézve Vázsonyi Vilmos dr., Plath György dr., Hajdu Marcell dr., Simonovics Béla, Ziperovszky Károly, Löwy Lajos dr. és Schreiber Emil dr. hozzászólása után elfogadták a javasolt változtatásokat, kivéve a sétakocsizásra vonatkozó rendelkezést és az előre megrendelt fuvarok díjazását. Az autotaxi vonatkozó javaslatot szintén teljes egészében elfogadták, annak az egy rendelkezésnek kivételével, amely a megrendelt fuvarok díjazására vonatkozik. Hajdu Marcell dr. indítványára kimondták, hogy a pótdíjat csak akkor köteles az utas fizetni, ha azt a taxamérő jelzi.

(Rendkívüli közgyűlés. A főváros törvényhatósági bizottsága — mint azt lapunk más helyen is megírtuk — szerdán délután rendkívüli közgyűlést tart. A napirend egyetlen tárgya: *Indítvány a képviselőházi események ügyében.*

(Városi munkák és a kisiparok. A törvényhatósági bizottság egyik ülésén Gelléri Mór azt az indítványt tette, hogy a munkálatok kiadásánál a főváros a kisiparosok érdekeit lehetőleg óvja meg. Az indítványt a közgazdasági ügyosztálynak adták ki tárgyalás és javaslatétel céljából. Vila Emil dr. tanácsos mielőtt ebben a kérdésben megfelelő javaslatot tenne, ma délelőtt értekezletet hívott össze, amelyen a megjelentek kifejtették a vállalatok munkáinak kérdésénél nézetüket, amelyeket a tanácsos tudomásul vett azzal, hogy előterjesztésében az értekezleten hallott fejtegetéseket és észméket lehetőleg fel fogja használni.

(Bányavizsgálat. A badacsonyi bazaltkőbánya részvénytársaság tördemiei és tomai bányáinak megvizsgálása céljából, amelyből tudvalevőleg a főváros az utburkoláshoz szükséges bazaltkőanyag egy részét beszerzi, dr. Vasziljevits János és dr. Bódy Tivadar alpolgármesterek vezetésével egy bizottság járt el. A vizsgálat eredményéről a bizottság legközelebbi ülésén fog beszámolni.

(A hét statisztikája. A múlt héten a fővárosban a statisztikai hivatal kimutatása szerint élve született 424, halva született 14 gyermek. Meghalt 312 egyén. Esetek volt 178. Az év eleje óta élve született 10.379, halva született 380 gyermek. Meghalt 7729 egyén. Esetek volt 3976. A főváros tisztifőorvosi hivatalának kimutatása szerint a múlt héten a fővárosban a ragadós betegségek állása a következő volt: Megbetegedés: hasi hagymáz 9, kanyaró 89, skarlát 42, számarhurut 41, roncóló torok és gégeleob 19, bárányhimlő 42, járványos fültőmirigylob 19. Halálozás: hasi hagymáz 1, kanyaró 1, skarlát 3, roncóló torok- és gégeleob 1.

TANÜGY.

— **Megszüntetik a tanfelügyelői kirendeltségeket.** Gróf Apponyi Albert, mint kultuszminiszter, nem találta kielégítőnek a tanfelügyeletet, hogy az ellenőrzést még intenzívebbé tegye, a nagyobb vármegyékben tanfelügyelői kirendeltségeket szervezett. A kirendeltségnek különösen a nemzetiségi vidékeken nagy a szerepe. Igaz azonban, hogy az adminisztráció kezelését teljesen rendezetlenül hagyták, úgy, hogy emiatt a kirendeltségek és a központi tanfelügyelőiség között állandó volt a zűrtőlődés. Annnyira, hogy néha a két tanfelügyelő a közigazgatási bizottság ülésén teljesen ellentétes álláspontot foglalt el. A most készülő tanfelügyelői szervezet iskolafelügyelőknak tanítókat fog állítani s így a kirendeltségek fölöslegessé fognak válni. Éppen azért a kultuszminiszter már most kezdi megszüntetni azokat. Pár hét alatt három kirendeltség megszüntetéséről adott hírt a hivatalos lap.

— **Jogakadémiai tanárság.** A király dr. Friedmann Ernő kultuszminiszteri fogalmazót a kassai jogakadémián üresedésben levő római jogi tanszék nyilvános rendkívüli tanárává nevezte ki.

— **A tanító és a kertje.** Tudvalevően az iskolafelügyelő nagy része tanítóik közül egynek sem adja meg az egynegyed hold kertet, mit a törvény biztosít a tanító számára. Most aztán több fővárosi tanító bejelentette az egynegyed hold kert ellenértékére való igényét. Igaz ugyan, hogy a pályázatban nem volt benne a kert-járandóság (de hiszen a nyugdíj sem volt benne), hát némileg vitás a dolog. Apropóra jó most a minisztériumnak egy döntése, mely hasonló esetben egy iskolafelügyelőnek kedvezőtlen határozatát elutasítja és kötelezi az egynegyed hold kert illetményének fizetésére. Csinos dolog sülnie ki abból, ha a főváros mind a 2000 tanítójának is eszébe jutna követelni az öt megillető kertet.

— **Felsőkereskedelmi iskola Szolnokon.** Az 1911. évben szervezett Szolnoki Felső Kereskedelmi Iskola az 1912—3. iskolai évben alsó és középső osztályait és egyéves női kereskedelmi szaktanfolyamát nyitja meg. A felvétel a felső kereskedelmi iskolába június 30-án, július 1-én, 2-án és 3-án délelőtt, a női tanfolyamba ugyane napok délutánján történik. Érdeklődőknek az intézeti igazgatóság szolgál felvilágosítással.

EGYESÜLETEK.

(—) **Izgalmas nagygyűlés.** A Magyarországi Gyógyszerész Egyesület ma délelőtt tartotta nagygyűlését a régi országház dísztermében gyógyszerészi kiállítással kapcsolatban. Bayer Antal elnök nyitotta meg a közgyűlést rövid beszéddel. Zoltán Béla modort ezután beszélt, melynek kapcsán leplezték Paksy Béla arcképét. Paksy Béla meghatott szavakkal köszönte meg az öt ért kitüntetését. A nagygyűlés a központi igazgatóság 1911—1912. évi működéséről szóló jelentést, amely részletesen beszámol az elmúlt év tevékenységéről, egyhangulag elfogadta. Bayer Antal indítványt tett, hogy a belügyminisztert üdvözlöljék. Az indítvány nagy izgalmat keltett.

— **Abezug! Le vele!** Nem üdvözlöljük! kiáltással fogadták az elnök szavait.

A zaj lecsillapultával Kinessey Péter állott szólásra és hangsúlyozta, hogy olyan embert, amilyen Lukács László, ők nem üdvözlölhetnek. Muza Gyula azt indítványozta, hogy ha már üdvözlölni akarnak valakit, úgy Némethy Károly adminisztratív államtitkárt üdvözlöljék, ne pedig Lukács Lászlót. Zoltán Béla annak hangsúlyozásával, hogy nekik a belügyminisztert üdvözlölniük kell, névszerinti szavazást kért a kérdés eldöntésére. A szavait követő nagy zajban az elnök felfüggesztette az ülést, amelynek újból való megnyitása után Muza Gyula azt a közvetítő indítványt tette, hogy ha majd nyugodtabb politikai viszonyok következnek, vezessenek küldöttséget a belügyminiszterhez azzal a kéréssel, hogy óhajtsaikat vegye figyelembe. A nagygyűlés éljenzéssel tette magáévá az indítványt. Elfogadták azt az indítványt, amely a gyógyszerészi jogadományozásra vonatkozik. Kivánják azért az 1883. 22370. sz. belügyminiszteri szabályrendelet 3. pontjának olyatén módosítását, hogy az utóbbi esetben a jogszítvány adományozás feltételül a jobb minősítésű folyamodót érje. Jobb minősítésű folyamodónak az tekintendő, akinek hosszabb szerzett gyakorlata van. Egyenlő hosszú gyakorlat esetén jobb minősítést a magasabb tanulmányfokozat ad. Jobb minősítésűnek kell tekinteni azt a folyamodót, aki kevésbé vagyos és akinek ezülf nem gyógyszerésztartulajdonosok.

Rossberger József felvilágosító szavai és az előadó zárszava után a heves jelenetekben bővelkedő vita eredményeként a nagygyűlés névszerinti szavazás után Filó javaslatát tette magáévá és Varságh indítványát az igazgatóság elő utalta azzal, hogy mielőbb tegyen róla jelentést.

A délutáni ülésen leginkább a belső ügyeket és a járási indítványokat intézték el. Az indítványok tárgyalása során azt az indítványt, hogy sürgessék meg a belügyminisztériumban felállítandó gyógyszerészeti szakosztály létesítését és a gyógyszerész-szakelődői állás kreálását, a nagygyűlés elvetette. A nagygyűlés este hat órakor Muza Gyula elnöki zárszavával lelkes hangulatban ért véget.

(—) **A Budapest-Józsefvárosi Kör** vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését dr. Hainiss Géza udvari tanácsos elnök vezetésével, akinek javaslatára Jakabffy államtitkárt dísztaggá választották. Dr. Hajdu Marcell titkári jelentésének, Laborcz Béla és Éber József számvizsgálók jelentéseinek bemutatása után a közgyűlés a zárjámadásokat és költségelirányzatot elfogadta.

(—) **A budapesti VI. és VII. kerületi kisdévodák egyesülete** e napokban tartotta 75-ik rendes évi közgyűlését dr. Zsembery István elnökletével. Elnök az ülés megnyitása után üdvözölte az egyesület jelenlevő tiszteletbeli elnökét, Stieber Vincze preláts apátplébánost. Ezután Hindy Zoltán titkár terjesztette elő az egyesület működését ismertető évi jelentést, melynek során örömmel vették tudomásul az egyesületnek a Mohács-ütcében történt házvételek és ott egy új óvoda megnyitását. Batory József pénztáros bemutatta az elmúlt év zárjámadását, mit a közgyűlés a számvizsgáló-bizottság jelentése után jóváhagyott. Végül megállapították az 1912. évi költségvetést.

(—) **A magyar szent korona országainak békeegyesülete** e hó 25-én este hét órakor a margitszigeti felső vendéglőben tartja tízenkettedik évi rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozata a következő: Főtitkári, pénztárosi, könyvtárosi jelentések, a felügyelőbizottság jelentése. A jövő évi költségvetés megállapítása. Választások. A közgyűlést vacsora követi.

„Jó étvágya lesz
Ha **DIANA-SÓT** vesz.”

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Haragszik a sértett.** A bugaczi határban Weissenstein Mór bérlő kocsisa, Pattantyus Mihály, miközben éjjel a lovakat legeltette, elaludt, azok elbitangoltak s a szomszédos búzavetésben egész szérüket tapostak. Mezőrendőri kihágás címén érkező pénzbírságot róttak ki a bérlőre, aki a pénzt kocsisa béréből fogta ki. Az elkeseredett legény a korcsmában leitta magát. Az utcán találkozott gazdájával, aki, mikor megpillantotta a hetyke legény kezében a forgópisztolyt, elszaladt. A pestvidéki törvényszék annak idején szándékos emberölés kísérletének büntette miatt két esztendei fegyházra ítélte Pattantyus Mihályt s ezt a büntetést a királyi tábla is jóváhagyta. Az ítéletet ma hirdette ki Bánó elnök a vádlett előtt. Felolvasás után felállott Weissenstein Mór és kijelentette, hogy ő kevesli a Pattantyus Büntetését, ami nagy derűtséget keltett.

§ **Halálos pofonok.** Mogyorósi György kocsmos márczius 27-én este nyolcz óra tájban beállított Kankovszky Edéné korcsmájába, ahol azonban nem szolgálták ki, mert előzőleg a korcsmárosné brutális és durva magaviselete miatt kiltöltötte. Mogyorósi erre gorombáskodni kezdett, mire a korcsmárosné megparancsolta Eberhardt pinceszérnek, hogy távolítsa el a korcsmából. E közben bejött Wellisch Sándor bádogosmester, akibe Mogyorósi belekötött. A hatalmas természetű bádogos azonban alaposan helybenhagyta Mogyorósit, amennyiben két pofont adott neki. A kiröpített Mogyorósi oly szerencsétlenül esett ki a járdára, hogy nyomban meghalt. A királyi ügyesség hallat okozó sulyos testi sértés büntette miatt emelt vádat Wellisch Sándor ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék dr. Füzes-séry bíró elnöklésével. A bíróság a lefolytatott tárgyalás után a vádlettat a vádbeli cselekményért másfél hónap fegyházra ítélte, de ezt a büntetést kiltöltöttnek vette az elszénvedett vizsgálati fogsággal. Az ítélet jogerős.

§ Feltékonyságból gyilkolt. Gyurkin György pomázi ícsmester sokáig rossz szemmel nézte Miakity Miklós odaváló gazdát, aki egész nyíltan udvarolt az ő feleségének. Gyurkin boszút forralt és hogy ezt kitöltse, múlt évi december 29-én a pomázi Berger-féle korcsmában belekötött a felesége udvarlójába és rövid szóváltás után zsebkésével agyonszúrta. A pestvidéki kir. ügyészség szándékos emberölés miatt emelt vádat ellene és az ügyet ma tárgyalta a pestvidéki kir. törvényszék esküdtbírói Bánó táblabíró elnökelete alatt. Miután a vádlott beismerésben volt, az esküdtek büntetésnek mondták ki Gyurkint a szándékos emberölés büntetésében. A bíróság ennek folytán a vádlottat hat évi fegyházra ítélte. Az elítélt semmi ségi panaszszal élt az ítélet ellen.

SPORT

() Alagi versenyek. Remekszép nyáreleji napon és alagi méretekhez viszonyított igen nagy számú közönség jelenlétében folyt le az Urlovassói Szövetkezet által rendezett alagi nyári meeting utolsóelőtti versenynapja. Eltekintve attól a mindenestre nem csekély bajtól, hogy a futamokban általában csak igen kis mezőnyök állottak ki és ami különben együtt jár azzal, hogy tudniillik folytonosan ugyanannak a kevészámú istállóknak kevés lova futott, a versenyrendezés meg lehet elégedve eredményével, mert az egész idény folyamán a sok viharhoz szoktatott közönség meggyőződhetett arról a komoly törekvéstől, hogy a versenyek reális lefolyásuk legyenek és e törekvés sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint az az általános megelégedés, amelylyel a fogadóközönség az alagi versenyekről beszél. A reális papírforma győzelmének természetes eredménye ugyan, hogy kis pénzü emberek nem nyerhetnek sokat, de én istenem, ki akar sokat nyerni, ki akar egyáltalán nyerni lóversenyen, ahol boldog az, aki nem veszít. Az egyes futamokban egy verseny kivételével az első helyen fogadott lovak győztek. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Eladók verseny. Díj 1500 korona. Táv 1600 méter. 1. Vidós J. Palikán (Sibrik), 2. Gesztenye (Kacer), 3. Foglalo (Keresztes). Futottak még: Borbolya, Nefeletts, Galgócz, Fűttrös, Mortola, Tou-Tou. Könnyen egy és háromnegyed hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:18, 20:28, 36, 44.

II. Ligetelki díj. Díj 2000 korona. Táv 2400 méter. 1. Geist G. Gazdasszony (Zangen B.), 2. Csavargó (Kiss G.), 3. Szegény legény (Sibrik). Futottak még: A Sport, Patkó Pista, Mamaluk, Gun, Lencsi. Küzdelem után egy hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:31, 20:40, 111, 33.

III. Főthi akadályverseny. (Handicap.) Díj 2000 korona. Táv 3600 méter. 1. Geist G. Tihánér (Rybenski), 2. Papsajt (Kollár), 3. Gabi (Seidemann). Futott még: Miután. Könnyen nyolc hosszal nyerve, tizenöt hosszal harmadik. Tot.: 10:23, 20:28, 49.

IV. Rodostó-gátverseny. Díj 1800 korona. Táv 2800 méter. 1. Isekutz Gy. Nona Sahib (tul.), 2. Dalás (Keresztes), 3. Halpfenny (Neimans). Futott még: Thaya. Biztosan egy hosszal nyerve, tíz hosszal harmadik. Tot.: 10:18, 20:24, 25.

V. Urlovassói lovak handicapja. Díj 1200 korona. Táv 1600 méter. 1. Br. Neimans R. Wamba (Esterházy), 2. Fig (Nádaskay), 3. Cerale (Folis). Futottak még: Péter, Fajardo, Szemes (mint 2-ik diszkv.). Küzdelem után egy hosszal nyerve, fél hosszal harmadik. Tot.: 10:22, 20:35, 111.

VI. Kétévesek nyeretlene eladókverseny. Díj 1800 korona. Táv 1000 méter. 1. Jankovich-B. Gy. Irén (Játekos), 2. Anyus (Lipták). Könnyen hat hosszal nyerve. Tot.: 10:13.

A hofnapi utolsó versenynap programjában a népszerű Sorsolási handicap áll természetesen az érdeklődés középpontjában. E verseny győztesét tudniillik kíséreljük a versenylátogatók között. Az ezen futamra benevezett lovak közül főleg Türelemnek és Mindenemnek van győzelmi esélye. Az egyes versenyekre sápjaink a következők:

- I. Gesztenye — Fűttrös
- II. Poltronne — Arion
- III. Papsajt — Tengernagy
- IV. Tihánér — Casseroie
- V. Türelem — Mindenem
- VI. Jankovich-ist. — Pipiske.

() Bécsi lóversenyek. A freudenauai pályán tartott nyári meeting a tegnapi versenyekkel befejeződött. A nyári meeting tanulsága az, hogy a bécsi közönség kevésbé ül fel a verseny-rendezésre kissé talán már túlságba vitt frivól játéknak. Bizonyosága ennek az is, hogy a külöpnben is hosszúra nyújtott meeting utolsó versenynapjait csak igen gyér közönség látogatta. Még a vasárnapi utolsó versenynapon is csak aránylag kevés számú publikum volt jelen, az is leginkább azokból került ki, akik még egy utolsó próbálkozással akár csak egy kis valamicskét is vissza akartak szerezni abból a sok, szép pénzből, amit a versenyek alatt lassacskán elszedegettek tőlük a totalizátor. Szegényeknek most is balszerencsésük volt, mert az elhanyagolt lovak győzelmének jelében lefolyt idény egyik napján sem mutatkoztak oly fejtetőre állott formák, mint éppen ezen a vasárnapon. Tulajdonképpen csak is az utolsó futamban győzött fogadott ló, Zombory Bánk-bán-ja. A versenynap főszámában, a 20.000 koronával díjazott Háromévesek nagy nyári handicapjában a tíz ló közül talán éppen a három legkevesebb fogadott ló került helyre. A legnagyobb meglepetés volt az eddigi futásai alkalmával oly silány formát mutatott Csaba győzelme, ami bizony nagyon megrendíti az egyes istállók tisztességébe vetett hitet. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Nyeretlen kétévesek verseny. Díj 5000 korona. Táv 1000 méter. 1. Bamberger I. Nagykorú 56 kg (Winkfield), 2. Rabló 56 kg (Tausz), 3. Mamont 56 kg (Carlsake). Futott még: Inasa. Erős küzdelem után fejhosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:59, 20:48, 37.

II. Schütteli díj. (Kanczaverseny.) Díj 6000 korona. Táv 1300 méter. 1. Hg. Lubomirski Gy. Giddy Girl 52 kg (Baluska), 2. Livtau 63 és fél kg (Ferguson), 3. Fúrge 59 és fél kg (Korb). Futottak még: Sans Pardon, Csecsebaba, Batilde. Erős küzdelem után rövid fejhosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:45, 20:41, 60.

III. Matchboa-verseny. (Kétévesek.) Díj 8000 korona. Táv 1200 méter. 1. Br. Springer G. Elector 53 kg (Carlsake), 2. Hungaria 51 és fél kg (Dugan). Könnyen négy hosszal nyerve. Tot.: 10:12.

IV. Háromévesek nagy nyári handicapja. Díj 20.000 korona. Táv 1800 méter. 1. Geist G. Csaba 55 kg (Pretzner), 2. Outing 55 kg (Varga), 3. Visz 44 és fél kg (Guttman). Futottak még: Oiseau, Bony, Jan, Jago, Buzogány, Libuska, Magali. Igen könnyen négy hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:94, 20:71, 63, 119.

V. Kétévesek eladók-handicapja. Díj 3000 korona. Táv 900 méter. 1. Mr. Redgrey Diamantine 60 kg (Schusster), 2. Columba 53 és fél kg (Baluska), 3. Luli 50 kg (Gulyás). Futottak még: Wichern, Follia, Per, Midi, The Tird. Biztosan nyakhosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:70, 20:40, 23, 43.

VI. Munkás-gátverseny. (Handicap.) Díj 6000 kor. Táv 2300 méter. 1. Schindler L. Nimus 66 kg (Krouzil), 2. Gerbeaud 73 kg (Aylin), 3. A corto (Sinn). Futottak még: Orgazda, Alabárd, Carrière, Carbonadel. (mely mint 1-ső diszkv.), Gunther, Mirabeau. Egy hosszal nyerve. Tot.: 10:88, 20:33, 30, 33.

VII. Beaten-handicap. Díj 3000 korona. Táv 2000 méter. 1. Zombory E. urnó Bánk-bán 55 kg (Krouzil), 2. Lanzendorf 44 kg (Ungsorg), 3. Gounod 53 kg (Ferguson). Futottak még: Fast, Lubowla, Bursak, Poppy. Küzdelem után fejhosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:49, 20:39, 44, 39.

() A magyar válogatottak első mérkőzése. Vasárnap délben 12 óra 20 perczkor indult utra a nyugati pályaudvarról a magyar válogatott csapat Stockholmba, hogy ott az olimpiadon a magyar színeket képviselje. Előzőleg is matchelnek a válogatottak próbamerkőzés jelleggel. Csütörtökön lesz az első küzdelem Göteborgban a svéd válogatottak ellen, ahová szerdán érkezik meg a csapat és legerősebb összeállításban fog játszani.

() Magyar olimpiai próbaverseny. Ötezer főnyi közönség jelenlétében rendezte a Magyar Athletikai Szövetség vasárnap délután az üllői-úti pályán az 1912. évi atlétikai bajnokságokat, amelyek egyuttal olimpiai próbaverseny jellegűek voltak. A meetingnek kiemelkedő eredményei csak a sprintversenyekben voltak a 100 és 220 yardon Jankovich révén és a magasugrásban, ahol báró Wardener Iván könnyen vitte át a 184 cm-ért, míg a 188 centimétert, a léczet átugrotta ugyan, de a testével dobta. A 100 yardos síkfutást Jan-

kovich országos rekord alatt nyerte, míg a negyed angolnál Déván az 51.8 mp. rekordot beállította. A rudugrást és távolugrást Szatmári nagyon gyenge eredményekkel nyerte. A tizenhárom bajnokságban a MAC hatszor, a BEAC és az FTC kétszer, az MTK, Postás és a PTE egyszer-egyszer győzött. A részletes eredmények a következők voltak:

100 y. síkfutás. 1. Jankovich (MAC) 10 mp. (ország. rekord.) 2. Récz (BEAC.) 3. Szalai (MTK.) Magasugrás. 1. Báró Wardener (MTK) 184 cm. 2. Szabó (MAC) 181 cm. Negyed angol mfd. síkfutás. 1. Déván (MAC) 51.8 mp. (ország. rekord.) 2. Mezei (BEAC.) Súlydobás. 1. Mudin Imre (MAC) 1350 cm. 2. Pogány (Pozsonyi te.) 1282 centiméter. Távolugrás. 1. Szathmári (MAC) 661 cm. 2. Kósa (MAC) 660 cm. Fél ang. mfd. síkfutás. 1. Bodor (Postás) 2 p. 01.8 mp. 2. Savniky (Postás.) Diszkoszvetés. 1. Ligetfalvi (Pozsonyi te.) 4140 cm. 2. Kobulsky (Postás) 4016 cm. Rudugrás. 1. Szathmári (MAC) 320 cm. 2. Wagner (MAC) 305 cm. 120 y. gátfutás. 1. Solymár (FTC) 16.2 mp. 2. Horvay (MAC). 1 ang. mfd. síkfutás. 1. Forgács (BEAC) 4 p. 35 mp. 2. Thomka (BEAC.) 220 y. síkfutás. 1. Jankovich (MAC) 23 mp. 2. Ondrus (MTK.), 3. Szerlemhegyi (MAC.) Gerelyvetés. 1. Kovács (FTC) 5225 cm. 2. Szakáll. 3. ang. mfd. síkfutás. 1. Várady (BEAC) 16 p. 18.2 mp. 2. Gergely (BEAC.)

() Két új országos rekord. A Terézvárosi Torna Club vasárnap este tartotta meg a Császárudobában uszóversenyét, amelyen Las-Torres Béla az 500 m-es főversenyben és Demján Oskár a 200 m-es melluszásban országos rekordot javított. A részletes eredmények a következők:

100 m. junior oldalúszás. 1. Komjáti (MTK) 1 p. 31 mp. — 100 m. gyorsúszás. 1. Beleznai (MAFC) 1 p. 17.4 mp. 2. Koltai (MTK.) — 66 és fél m. hölgyek versenye. 1. Schnitzer Erzsike (MTK.) 100 m. hátúszás. 1. Szentgróti (MAFC) 1 p. 27.6 mp. — 200 m. melluszás. 1. Demján (BTC) 3 p. 0.2.2 mp ország. rekord. 4x33 és háromnegyed m. gyorsúszó staféta. 1. MAFC (Zsoldos, Szentgróti, Peterdi, Beleznai) 1 p. 17.4 mp. 100 m. junior melluszás. 1. Balico (TTC) 1 p. 42.2 mp. — 500 m. főverseny. 1. Las-Torres (MAC) 7 p. 04.4 mp. országos rekord.

() Nemzetközi kerékpárverseny. A legteljesebb siker jegyében folyt le a Magyar Testgyakorlók Köre nemzetközi kerékpár- és motorversenye a Millenáris pályán. A kitünően rendezett meetingen a 4000 főnyi közönségnek igen szép és érdekes versenyt nyújtott. A MTK nagy aranyérmét 1000 méteren Vass Antal (MTK) nyerte meg, míg a 10 km-es motorverseny győztese Deutsch (MTK) lett. Négy versenyt az osztrákok, három az MTK és egyet-egyet az FTC és BAK nyert. Részletes eredmények a következők voltak:

Megnyitó verseny 1000 m. 1. Zilker Wien, 1 p. 46 mp. 2. Silberbaum Wien.

Kezdők versenye 1000 m. 1. Banitzki BAK 1 p. 37.

2. Toth Condor. 3. Eger MTK.

Junior-pontverseny 3000 m. 1. Pirit FTC. 27 pont,

4 p. 51.6 mp. 2. Aukner MTK. 17 p.

MTK nagydíja 1000 m. 1. Vass Antal MTK 2 p.

13 mp. 2. Horváth Gyula FTC.

Motorverseny 10 km. 1. Deutsch MTK 5 p. 44.4

másodperc.

Vendégk versenye 1000 m. 1. Puhner Wien 1 p. 51

mp. Zilker, Wien. 3. Krammer, Wien.

Tandem-verseny 2000 m. 1. Puhner—Krammer 3 p.

1 mp. 2. Silberbauer—Zilker. 3. Lukács—Masur.

Páros-verseny 10 km. 1. Zilker—Silberbaum Wien.

2. Vias (MTK)—Szamek (FTC.) 3. Puhner—Krammer

Wien.

() A bécsi nagy regatta. Vasárnapi eredményei a bécsi nagy regattának a következők voltak:

Junior-négyes: 1. Pirat. 2. Donau. 3. Donauhört.

4. Nautilus.

Junior-nyolczas: 1. Sirály. 2. Brünner Ruder Verein. 3. Donauhört.

Bécs város díja: 1. Ister (Linz.) 2. Eintracht (Trieszt.) Pannonia és Hungaria nem indultak.

Junior-egyes: 1. Hans Kalinka.

Senior dobbló: 1. Nemzeti (dr. Leviczky—dr. Gráf),

a Neptun (Mészáros—Kooos) 1600 méter után feladta.

Silberer-díj (négyes): 1. Germania (Leitmeritz).

2. Donau. 3. Pannonia (Kirchnopf-négyes.) 4. Albatros.

Szenior-nyolczas: 1. Hungaria. 2. Donau. 3. Pirat.

1 és háromnegyed hosszal nyerve.

Nagy egyes: dr. Heinrich (Pirat), a magyarok óvását elutasították.

() Külföldi versenyek. A francia Derbyt tegnap egy nagy outsider, Friant nyerte meg Amoreux és Ukase ellen, a favoritok: De Viris, Zenith II., Houli helyzetlenül futottak. — Tot.: 10:327, helyre 10:65, 26. 50.

A nagy Hansa-díj tegnap Hamburgban Gulliver II. győzelmével végződött Cambonne és Kalchas ellen. A Janek által lovagolt Ferror helyzetlenül futott. — Tut.: 10:29, helyre 10:12, 12. 15.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Haeználata valódi áldás gyomorbaajosok-
nak és az ékezőorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 allér
Nagy üveg 60 allér

KÖZGAZDASÁG.

Kedvezőbb a jegybank helyzete. Két hét mult el a Német Birodalmi Bank kamatlábleszállítása óta s még sem kedvezőbb nálunk a pénzpiacz helyzete. Az angol jegybank rátaeszköztése után sem javult a nemzetközi pénzpiacz s a második kamatláb mérséklés után sem oly mérvű a javulás, mint amilyenre számítottak. Az Osztrák-Magyar Bank június 15-éről ma közzétett állása ugyan fokozott javulást mutat, azonban összehasonlítva a mult év megfelelő státusával, gyöngébb az állás, mint egy évvel ezelőtt. Az adómentes bankjegytartalék 102 millió korona, a mult évi 207 millió koronával szemben. Itt még tekintetbe kell venni azt a 200 millió korona kontingens-többletet is, amennyivel a két állás összehasonlításánál figyelemmel kell lenni arra is, hogy a forgalomban levő 160 millió korona összegű 10 koronás bankjegyhez sem szükséges teljes fedezet, hanem csak a rendes kétötöd ércfedezet. Így ma körülbelül 400 millió koronával rosszabb a status, mint a mult év hasonló időszakában. A két állás ugyanis a következő:

	1911. jun. 15.	1912. jun. 15.
Bankjegyforgalom	2.106.083	2.107.359
Érckészlet	1.714.049	1.610.328
Váltótárca	604.699	731.055
Lombard	55.794	119.867
Rövid lejáratú kötelezettségek	227.066	206.467
Adómentes bankjegytartalék	207.960	102.968

E két kimutatást így egymás mellé állítva, föltűnő, hogy az azonnal lejáró tartozások — melyben a zsróbetétek is szerepelnek — csak 20 millió koronával kisebb, mint a mult évben. Ez is azt mutatja, hogy a pénzintézetek kellő töke fölött rendelkeznek, azonban óvatosak, mert külföldi pénzájlat még mindig nem jelentkezik. Az érckészlet 104 millió koronával csökkent egy év alatt, ami a kedvezőtlen devizapiaczezal áll összefüggésben. A jegybanknak ismételt ki kellett egészítenie deviza tárcáját aranyexport útján. Az ércváltóban ugyanis állandóan olyan nagy kereslet mutatkozik, hogy a jegybank több ízben adott a pénzpiacznak devizát. A kereskedelmi mérleg folytonosan növekedő passzivitását kell kiegyenlíteni, s ezért mutatkozik a devizában állandó kereslet. Ma az összes külföldi váltóárfolyamok az ércparitás fölött állanak. A kurzusok ma és a mult évben a következőképen alakultak:

	1911. jun. 17.	1912. jun. 17.
Londoni váltó	240.07	241.27½
Párisi „	98.87	95.57½
Berlini „	117.47	118.—

Ilyen magas devizaárfolyamok mellett kamatlábleszállítás tehát nem valószínű s nem is érdemes az országnak.

Pénzintézetek gyűlése. Az egyik pénzintézeti szövetség, a Magyar Pénzintézetek Országos Egyesülete rendezésében vasárnap délelőtt tartotta idei kongresszusát a magyar pénzintézetek egyik csoportja a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara székházában Székely Ferencz udv. tanácsos elnökele alatt. A kongresszus első előadója dr. Hantos Elemér orsz. képviselő, az egyesülés alelnöke volt, aki a pénzintézetek állapotáról és az egyesülés működéséről tartott előadást. Beszélt a pénzügyi válságról s elmondja, hogy közel ötven intézet esett ezen válságnak áldozatul. A jegybankok mintegy felső utasításra nemcsak maguk tanúsítottak rendkívüli tartózkodást, hanem ugyanerre felszólították a központi magánbankokat is. Az utolsó év folyamán 211 pénzintézettel szaporodott az egyesülés tagjainak száma. Részletesen megemlékezik ezután azon sok eredményes akcióról, amelyet az egyesülés az elmúlt esztendőben kezdeményezett és sikeres megoldáshoz vezetett. Székely Ferencz és Havas Lázár (Koloszvár) indítványára dr. Hantos Elemér előadásáért a közgyűlés egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Ezután Székely Ferencz udvari tanácsos, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság vezérigazgatója a pénzintézetek országos kamarája tárgyában tartott előadást. Sürgeti egy törvényes szervezettel bíró „Országos Pénzintézet Kamarának” létesítését. A kongresszus Dassauer István (Turócszentmárton), Krno (Újvidék) felszólalása után egyhangulag elfogadta a javaslatot, Dr. Éber Antal határozati javaslatot nyújtott be, amelyben tiltakozik a pénzügyi

hatóságoknak azon eljárása ellen, hogy parcellázási megbízásokat és opciókat minden törvényes alap nélkül adásvételi szerződésnek minősítenek. Dr. Várady Zsigmond országgyűlési képviselő határozati javaslatában szükségesnek tartja a részvénytársulatokra vonatkozó törvényes rendelkezések revízió alá vételét. Végül dr. Hantos Elemér terjesztette elő határozati javaslatát, amely szerint a kongresszus szükségesnek látja, hogy a jövedelmi adó alól a tartalékoknak 3 és fél százaléka is kivétel-sék. A benyújtott határozati javaslatokat egyhangulag elfogadták, majd tudomásul vették az évi jelentést, a mérleg és a felügyelőbizottság jelentését, valamint megállapították az 1912. évi költség-előirányzatot. Ezután a választásokat ejtették meg és az üresedésben lévő harmadik alelnöki állásra egyhangulag Székely Ferenczot választották meg. Az igazgatóság tagjai lettek: Csársch Jenő vezérigazgató (Pécs), Ridelli Viktor vezérigazgató (Mohács), Radó Béla igazgató (Budapest), dr. Leopold Kornél vezérigazgató (Szekszárd), Poroszlav László vezérigazgató (Debreczen). A választmány üresedésben lévő tagjaira Bentzik Ferencz elnökigazgató ((Nagykanizsa), Farkas Lajos vezérigazgató (Miskolcz), Fekete Márton országgyűlési képviselő, udvari tanácsos (Szentés), Schmidt Imre vezérigazgató (Privigye) választották meg. A közgyűlés után a Continental-szálló külteremben bankett volt.

A Hungária biztosító új igazgatósága. Mint már ismételt megemlékeztünk róla, a Hungária Általános Biztosító Részvénytársaság erőteljes fejlődése szükségessé tette a társaság kereteinek és érdekeltiségeinek újabb kibővítését. A társaság összes üzletágai, különösen pedig újabban az életbiztosítási üzletág, igen nagy arányban fellendültek. A legelőkelőbb társadalmi körökből kerültek ki a társaság ügyfelei s ennek megfelelően szükségesnek mutatkozott az igazgatóság kiegészítése is. E célból ma délelőtt a társaság elnöke, gróf Károlyi Imre elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Székely Ferencz udv. tan., a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság vezérigazgatója, Ottenberg Tivadar, az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója, Altenburger Gyula, Koris Mihály és Krausz L. Pál, a Hungária ügyvezető igazgatói az igazgatóság új tagjaivá választották. Az igazgatóság alelnökévé báró Fejérváry Imre választották meg.

Vidéki pénzintézetek gyűlése. A szakadatlanul tartó pénzügyi feszültség és azok a hírek, amelyek a pénzintézetek reformjáról meg a Központi Hitelbank helyébe tervezett új pénzintézetéről keltek világra a vidéki pénzintézetek körében a bizonytalansággal járó aggodalmakat keltették fel. A Magyarországi Pénzintézetek Országos Szövetsége, hogy elejét vegye a mostanság különben is gondokkal küzdő vidéki takarékpénztárak elcsüggedésének, vidéki körzeteinek meghívására sorra látogatja azokat és vasárnap, folyó hó 16-án szorra vett Északkeleti Bizottságának Beregszászot tartott népes gyűlésében, amelyben Bereg, Máramaros, Ung- és Ugocsa vármegyék pénzintézetei, számszerint 72-en vettek részt. Az ülésen Jobszty Gyula nyug. főispán elnökölt. A központ képviselőiben jelen volt Máty Lajos elnök, dr. Berényi Pál igazgató, azonkívül György Endre nyug. földművelésügyi miniszter, Patay András főispán, dr. Gulácsy István alispán, Péchy Szabolcs főszolgabíró és még több. Jobszty Gyula elnöki megnyitója után Máty Lajos tartott a hallgatók nagy érdeklődése mellett előadást a pénzügyi helyzetről s főleg arról a következetes és kitartó munkáról, amely nélkül ezélt semmi irányban sem érhetünk el. A vidéki pénzintézetek erkölcsi és anyagi tökéje biztos záloga annak, hogy a mostani nehézségeket is le fogják győzni. Dr. Berényi Pál a pénzintézeti reformról tartott előadást, czélozva, hogy annak legmegbízhatóbb előmunkája a részvényjog kodifikálása lenne. Holeczer József, a Beregmezei Központi Takarékpénztár főkönyvelője az Északkeleti Bizottság titkára a körzet pénzügyi viszonyairól referált és kérte a szövetséget, hasson oda, miszerint a betegsegélyző pénztárról szóló törvény reformjánál a pénzintézeti tisztviselők vétessenek ki azok sorából, akik kötelezőleg tagjai a betegsegélyző pénztáraknak. A körzet tisztviselői karának újból való megválasztása alkalmával Jobszty Gyula elnök, Holeczer József és Kóródy Ferencz pedig a körzet titkáraivá választották.

Faipar-társulatok vesztesége. A Libán faipar részvénytársaság most tette köze az 1911-ik év mérlegét. A társulat a mult évben is veszteséggel dolgozott s a mérlegben kiüntetett veszteség 197.454 korona. A társulat, amely schogysem tud boldogulni, felszámol. A legközelebbi közgyűlés napirendjére ki is tűzték a felszámolást. — A

magyar-román faipar részvénytársaság 36,108 koronára veszteséggel zárta le a mérleget Az előző év vesztesége 71,477 korona volt.

Szterényi a szabószövetkezet elnöke. A Budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelőszövetkezet vasárnap délelőtt tizenegy órakor diszközgyűlést tartott, amelyen Szterényi József nyug. államtitkárt a szövetkezet elnökévé választották. A diszközgyűlést dr. Söllész Adolf, a szövetkezet igazgatóságának elnöke vezette, aki megnyitó beszédében üdvözölte a nagyszámu vendégeket. Előterjesztésére a diszközgyűlés Szterényi Józsefet viharos lelkesedéssel elnöknek kiáltotta ki és küldöttségét menesztett hozzá. Szterényi József v. b. t. t. elfogalva az elnöki széket, hosszabb beszédet mondott. Utalt arra, hogy az a tizenkét esztendő, amely a szabók termelő szövetkezetének alapítása óta eltelt, a kisipar egy nagy problémájának gyakorlati megoldását mutatja és fényes czáfolatát ama téves állításoknak, mintha a kisipar menthetlenül a pusztulásnak volna odadobva. Önök — egymand — megezáftolták ama tévtanokat, amelyeket egyesek hirdetni szeretnek, mert a nagytöke szolgáltatásban népszerű dolog hirdetni a százezernyi kisiparosostály pusztulását. Önök megmutatták gyönyörű eredményeikkel, hogy a pusztulás proceszusának nem kell bekövetkeznie. Évi jelentésük szerint önök 700,000 korona munkaforgalmat tudtak elérni és negyedmillió korona munkabért fizettek ki tagjaiknak, emellett tisztességes tartalékolást is tudtak elérni. Ez mutatja, hogy mily szilárd alapon áll szövetkezetük. Önmagam iránt tartozó köteleességet mulasztanék el teljesíteni, ha most, amikor hozzám fordulnak, nem állanék az önök élére. Jelezte ezután azt az irányt, amelyben a szövetkezetet vezetni akarja. A kisipar fentartásának leghathatósabb eszköze a kisipar tömegtermelésre utalt ágazataimál a szövetkezés. A szabók termelő szövetkezetének működését ki kell terjeszteni az ország városaira is és egy nagy országos szervezetet kell alakítani. Ezáltal kiküszöbölhető volna a több, mint félszáz milliónyi évi ruhabehozatal és egyuttal hatalmas iparágga fejlődhetne a gyapjuszövő ipar is, amely ma csak 10—12 százalékát tudja termelni a fogyasztásnak. A probléma megoldásához szükséges a kereskedelemnek a szövetkezeti mozgalomba való bevonása annál is inkább, mert a kereskedelem ma tulajdonképpen idegen áruk terjesztésével foglalkozik, ugy a fővárosban, mint a vidéken. A termelő szövetkezetnek arra is törekednie kell, hogy ne csak közszállítással foglalkozzék, hanem a piacz mindennapi szükségletét is ellássa. Szterényi beszédét nagy tö. széssel fogadták.

A Zivnostenka Banka magyar sörgyára. A cseh töke újabb ténhódítását jelenti az a hír, hogy az Országos Iparbank és Putnok Mórész képviselő Putnokon, Gömörmegyében egy új sörgyarat építenek 50.000 hl. termelésre 1 és fél millió korona költséggel. Az új gyár pilseni módra főzi a sört és teljesen a cseh sörkattal befolyása alatt fog dolgozni.

Az Ipartestületek Országos Szövetségének választmánya ma délelőtt Sziklai Zsigmond elnöklésével ülést tartott, amelyen dr. Sarkadi Lajos (Nagyvárad), Müller Károly (Budapest) és dr. Sugár Ignác (Miskolcz) hozzászólása után elhatározták, hogy a kisiparos osztálynak való humanitárius intézmények programmszerű szervezését napirendre tűzik s elsősorban a kisiparosok betegbiztosítását azután egy országos üdülőtelep létesítését készítik elő. A titkári jelentéssel kapcsolatban Ullmann Jákó (Budapest) indítványára kimondották, hogy a 2 százalékos munkásbiztosítási járulék fentartása érdekében újból lépéseket tesznek a kormánytól. Az ipartestületek községi segélyezése tárgyában tett intézkedéseket és az azok nyomán mutatkozó örvendetes sikereket tudomásul vették. A színleges tanonczszerződésekkel üzött visszaélések miatt a szövetség Melkó Bertalan javaslatára értelmében felterjesztést küld a miniszterhez.

Gépszijkartel. Az Országos Iparegyesület szakosztályaként megalakult már a gépszijkartel is, mely legközelebbi teendőjéül már a megalakulásnál az árak fölemelését tűzte ki, még pedig lehetőleg osztrák-magyar alapon. Szép program!

Aratómunkás-tartalék. Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter az idej aratás tartamára nagyobb számu munkástartalékok szervezését. E munkástartalékból azok a munkaadók kaphatnak munkásokat, akiknek szabályszerűen szerződött munkásai a munkaszerződés teljesítését a munkaadó hibáján kívül megtagadják, de csak az esetben, ha a munkahely közelében más munkások nem szerződhetők. A tartalék munkások átengedését az illetékes járási főszolgabírótól, rendezett tanácsu városokban a polgármestertől kell kérni. A földművelésügyi miniszter elrendelte azt is, hogy az aratás tartama alatt a munkásügyi osz-

tályban újjel-nappal folytonos szolgálat tartassék, ahol gazdasági munkásgyűlések bárki távirati vagy telefonkérdésre is azonnal megkaphatja a felvilágosítást; telefonszám 45-81., mellék-szám 25.

Egy gépgyár válsága. Aradról jelentik: A vál-ságba jutott aradi Benoid-gépgyár vonakodik köz-gyűlést összehívni, mert szomorú üzletéről kellene beszámolnia az igazgatóságának. Az aradi kir. tör-vényszék szigoruan utasította az igazgatóságot, hogy haladéktalanul hívja össze a közgyűlést.

A tanonczhiány és a tanonczképzés. A Buda-pesti Kereskedelmi és Iparkamara tanonczügyi bi-zottsága Thék Endre udv. tanácsos, kamarai alel-nök elnöksége alatt megalakult. A kereskedelem-ügyi miniszter Vig Albert kir. tanácsos, iparokta-tásügyi főigazgató, a székesfehérváros pedig dr. Déri Ferenc és dr. Wildner Ödön tanácsnokokat, vala-mint Ágotai Lajos főigazgatót küldte ki állandó képviselőül a bizottságba, mely munkaprogramján-ak főbb pontjait Gelléri Mór, Pauncz Sándor, Hol-czer Sándor, Ágotai Lajos és Thék Endre beható hozzászólásai után a következőkben állapította meg: Foglalkozni fog a tanonczotthonoknak az ipari de-centralizálás alapján való minél nagyobb számban való életre hívásával, különbséget téve a fővárosi és vidéki, a kis- és nagyipari, valamint a keres-kedőtanonczok között. Foglalkozni fog a propa-ganda és agitáció mindazon eszközeivel, amelyek egyrészt az alsóbb néposztályok megnyerésére, más-részt pedig annak az ellenszenvnek legyőzésére al-kalmasak, amelyekkel az intelligensebb szülők az ipari és kereskedelmi pályák iránt viselkednek. Nagy súlyt helyez a bizottság az iskolai propaga-dára egyrészt a tanítási szellemnek az ipari és ke-reskedelmi gondolatokhoz való simítása, másrészt a tankönyvek megfelelő revíziója, valamint a tanít-ők számára rendezendő szünidei szaktanfolyamok által. Foglalkozni fog a bizottság a tanonczközvetítés, a székely, horvát-szerb tanonczok rendszeres elhelyezésének és a magyar ipar és kereskedelem számára való megtartásának kérdésével, valamint a németajku tanonczok Ausztriába való kicsalogatás-ának megakadályozásával, Befolyást kíván gyakor-olni a bizottság az állami gyermekmenhelyek és a Gyermekvédő Liga tanonczkihelyezéseire, hogy a tanonczüzemek káros kiképzési módját megakadályozza. Minden eszközzel fokozni igyekszik a mes-terek tanoncztatási kedvét. A tanoncz- és segéd-munkakiállítások rendezése érdekében országos ak-ciót indít. Szorgalmazni fogja az ipari és keres-kedelmi tanoncziskolák szaporítását s az oktatás-gyakorlatiasabb irányba való terelését. (Szakirányu tanoncziskolák.) Tanulmányozni fogja az összes tanoncziskoláknak a kereskedelemügyi minisztérium fenntartása alatt való egyesítésének kérdését. Tár-gyalni fogja a mintaműhelyek és tanműhelyek (szakiskolai tanonczképzés) ügyét. A tanonczanyag értelmi színvonalának emelése érdekében a népis-kolai törvény teljes végrehajtása érdekében akció-t indít. Foglalkozni fog a tanonczstatisztika szerve-zésével. Általában minden, a tanonczkérdést illető gyakorlati eszmével. A bizottság végül megbíza-t az elnökséget, hogy a Belvárosban alapítandó és egyelőre ötven tanoncz befogadására alkalmas kis-ipari tanonczotthon érdekében készítsen konkrét javaslatot és hogy szólítsa fel az ipartestületeket a tanonczügyre vonatkozó konkrét javaslataik elő-terjesztésére.

A gazdasági egyesületek tisztviselőinek nyug-dija. A mezőgazdasággal és erdészettel foglalko-zók nyugdíjintézetbe és pedig új nyugdíjosztályba felvették a vármegyei gazdasági egyesületek hat-vanként titkárait, illetőleg tisztviselőjét. Gróf Se-rényi Béla földmivelségi miniszter a királyhoz intézett felterjesztése után nyert engedéllyel az új nyugdíjosztálynak a nyugdíjárulékmal nem fe-dezett szükséglet egybehozása érdekében 15 éven át 19.379 korona 41 fillér évi államségélyt utalvá-nyozott.

A vetés és a tőzsde. A földmivelségi mi-nisztérium szombati vetésjelentése ma rendkívül mértékben megéltette a gabonátőzsde forgalmát. A forgalom megéltetésével az irány is megszilárdult, amennyiben az októberi buza árat az üzlet kezdeténél 40 fillérrel nagyobb áron kötöt-ték, mint a szombati zárlatkor. A szilárdúságra és a spekuláció vásárló kedvének megéltetésére első sorban az adott okot, hogy a hivatalos jelen-lés szerint most már csak 43 vármegyében jó a buzavetés, de megéltette a hozsműveletek szá-mát az is, hogy tegnap óta ismét csapadékos az időjárás s így megint arról félnek, hogy a vetés a kalászára is átmehet és hogy a vetés még több helyen megdőlhét. A zab ára 30 fillérrel javult, mert a vetés most már csak 15 megyében jó. A tengerit szintén élénkebben vásárolták. Abban egybkként, hogy az irány általánosságban szilárd volt, része volt annak is, hogy a malmoknál is meg lehetőségek voltak a vásárlóknak. A rozst reg-

gel, amikor vidéki számlákra is nagyon sok üzle-tet kötöttek, szintén 40 fillérrel drágábban jegyez-ték, mint szombaton.

Az országos gazdagyűlés iránt széleskörű ér-deklődés mutatkozik nemcsak a gazdatársadalom, hanem az összes közgazdaság körökben. A bada-csonyi kirándulás résztvevőinek nagy része Sió-fokról nem hajón indul csütörtökön, hanem küllön-vonaton délelőtt 9 órakor, mely délelőtt 10 órára Fonyódra ér s az utasok ott szállnak fel a Bada-csonyba induló hajóra. Az óriási tömegekben törté-nt jelentkezésekre való tekintettel a házi gazda szerepét betöltő Balatoni Szövetség ismételtén figyelmezteti a magygyűlésre utazó gazdaközönséget, hogy jegy nélkül sem az ebédnél, sem a hajón nem foglalhat helyet senki sem.

Iskoláztatási ösztöndíjak gazdatisztek gyer-mekeinek. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete múlt évi közgyűlésén, a szövetkezet husz éves fen-állása emlékének megörökítésére elhatározta, hogy tagjai gazdatiszti karának fiu- és leánygyermekel között iskoláztatási ösztöndíjakat fog szétosztani. Az idén, e második alkalommal is, tizenöt egyen-kint 400 koronás ösztöndíj, összesen tehát 6000 ko-rona kerül pályázati kiírásra, a következő feltételek betartásával. Pályázó köteles a Magyar Mező-gazdák Szövetkezete igazgatóságához intézett bé-lyegmentes, sajátkezü folyamódványát az 1912-13. tanévre folyó évi augusztus hónap 15-ig benyújtani. A döntés 1912. év szeptember hónap elején fog meg-történni.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, június 17.

A készáru-piacon ma kifejezetten szilárd volt az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a mal-mok elég jó vételkedvet mutattak, jobb árak fi-ze-tése elől sem zárkóztak el, mindazonáltal nem fej-lődött ki élénk forgalom, mert az árubirtokosok túlkövetelők voltak. Mindössze mintegy 22.000 q buza kelt el, a szombati árnál 10-15 fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 12.35 korona volt 82 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pe-dig 11 korona 78 kilós kalocsai, úszkös buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 10 fillérrel drá-gább, a többi változatlan. Forgalomba került: 600 q rozs 10.65-10.80 koronás áron, 800 q zab 10.95-11.15 koronás áron és 100 q tengeri 9 koronás áron kocsira rakva. A határidőpiacon törtétekről közgazdasági rovatunkban számolunk be. Itt csak megemlítjük, hogy az októberi buza mindjárt megnyitáskor 13 fillérrel a szombati zárlat-on felül, 11.48 koronán indult, nyomban 11.56-ig még tovább emelkedett, aztán 11.45-ig csök- kent, majd ismét 11.51-ig javult és zárlatkor 11.49 koronán maradt. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 12 fillérrel, az áprilisi buza 10 fillérrel, az októ-beri rozs 10 fillérrel, az októberi zab 9 fillérrel, az új tengeri 10 fillérrel emelkedett, a júliusi ten-geri árfolyama teljesen változatlan maradt, az augusztusi tengeri pedig egy fillérrel gyengült.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ-kező volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	23.55-23.75	79	23.55-23.75
"	76	23.70-23.90	80	23.70-23.90
"	77	23.85-24.15	81	23.85-24.15
"	78	23.80-23.65	82	23.80-23.65
Fejérmegyei	75	23.35-23.55	79	23.35-23.55
"	76	23.50-23.75	80	23.50-23.75
"	77	23.65-23.95	81	23.65-23.95
"	78	23.20-23.45	82	23.20-23.45
Pestvidéki	75	23.35-23.55	79	23.35-23.55
"	76	23.50-5.75	80	23.50-5.75
"	77	23.70-23.95	81	23.70-23.95
"	78	23.20-23.45	82	23.20-23.45
Bánsági	75	23.50-23.70	79	23.50-23.70
"	76	23.60-23.85	80	23.60-23.85
"	77	23.80-23.95	81	23.80-23.95
"	78	23.30-23.55	82	23.30-23.55
Bácskai	75	23.50-23.75	79	23.50-23.75
"	76	23.60-23.90	80	23.60-23.90
"	77	23.80-23.95	81	23.80-23.95
"	78	23.30-23.65	82	23.30-23.65
Rozs	I. rendű új	21.55-21.65	II. rendű új	21.35-21.55
Árpa	takarmány I. rendű új	20.60-21.10	II. rendű új	17.70-18.-
Tengeri belöldi új				

Zab	I. rendű	22.10-22.60
	II.	21.50-21.70

Kötetett:
 Buza. Tiszavidéki: 200 q 82 k 24.70 K, 300 q 24.60 K, 1000 q 81 k 24.55 K.
 Fejérmegyei: 140 q 79.5 k 24.- K, 100 q 79 k 23.80 K, 200 q 78.8 k 23.90 K.
 Pestvidéki: 300 q 81 k 24.25 K, sárga, 400 q 80 k 24.48 K, 100 q 79 k 24.20 K.
 Hartai: 1400 q 79 k 24.10.
 Kalocsai: 2500 q 79 k 24.- K, 8000 q 78 k 22.- K, úszkös, 2690 q 77.3 k 23.40 K.
 Rozs: 500 q 21.60 K, 100 q 21.30 K ppar.
 Zab: 200 q 21.80 K, 100 q 22.30 K, 400 q 22.- K, 150 q 21.80 K, mind kp.
 Tengeri: 100 q 18.- K kocsira.

A határidőpiacon kötötett:
Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1912-re.	
Buza 1913 áprilisra	11.83-84-72-76-75-74-73-72-71-70-69-68-67-66-65-64-63-62-61-60-59-58-57-56-55-54-53-52-51-50-49-48-47-46-45-44-43-42-41-40-39-38-37-36-35-34-33-32-31-30-29-28-27-26-25-24-23-22-21-20-19-18-17-16-15-14-13-12-11-10-9-8-7-6-5-4-3-2-1
Buza októberre	11.-48-56-45-51-49-55-54-53-52-51-50-49-48-47-46-45-44-43-42-41-40-39-38-37-36-35-34-33-32-31-30-29-28-27-26-25-24-23-22-21-20-19-18-17-16-15-14-13-12-11-10-9-8-7-6-5-4-3-2-1
Rozs októberre	9.65-66-53-58-57-56-55-54-53-52-51-50-49-48-47-46-45-44-43-42-41-40-39-38-37-36-35-34-33-32-31-30-29-28-27-26-25-24-23-22-21-20-19-18-17-16-15-14-13-12-11-10-9-8-7-6-5-4-3-2-1
Zab októberre	9.22-21-26-19-20-19-18-17-16-15-14-13-12-11-10-9-8-7-6-5-4-3-2-1
Tengeri 1913 májusra	7.42-54-40-48-42-45-44-43-42-41-40-39-38-37-36-35-34-33-32-31-30-29-28-27-26-25-24-23-22-21-20-19-18-17-16-15-14-13-12-11-10-9-8-7-6-5-4-3-2-1
Tengeri júliusra	8.95-96-86-89-88-87-86-85-84-83-82-81-80-79-78-77-76-75-74-73-72-71-70-69-68-67-66-65-64-63-62-61-60-59-58-57-56-55-54-53-52-51-50-49-48-47-46-45-44-43-42-41-40-39-38-37-36-35-34-33-32-31-30-29-28-27-26-25-24-23-22-21-20-19-18-17-16-15-14-13-12-11-10-9-8-7-6-5-4-3-2-1
Tengeri augusztusra	8.98-94-9.00-8.91-92-91-90-89-88-87-86-85-84-83-82-81-80-79-78-77-76-75-74-73-72-71-70-69-68-67-66-65-64-63-62-61-60-59-58-57-56-55-54-53-52-51-50-49-48-47-46-45-44-43-42-41-40-39-38-37-36-35-34-33-32-31-30-29-28-27-26-25-24-23-22-21-20-19-18-17-16-15-14-13-12-11-10-9-8-7-6-5-4-3-2-1

1 óra 30 percetkor zárulnak:

Buza 1913. áprilisra	11.85-11.76
Buza októberre	11.49-11.50
Rozs októberre	9.57-9.58
Zab októberre	9.23-9.21
Tengeri 1913. májusra	7.45-7.46
Tengeri júliusra	8.88-8.89
Tengeri augusztusra	8.92-8.93

Budapesti gabonaforgalom.
 1912. június 14-16 1912. június 16-ig.

Érkezett	Elszállított	méter mássa
Buza	31246	1829
Rozs	491	1110
Árpa	—	—
Zab	2610	8158
Tengeri	4335	33609
Liszt	—	2707
Korpa	—	3593

Értéktőzsde.

A mai elötőzsdén a nemzetközi, ugyszintén a helyi piacon a forgalom teljesen pangott. Kötés csak elvétve fordult elő, a spekulánsokat apá-tiájukból nem rázza föl semmi. A készáru-piacon ellenben néhány speciális érték, nevezetesen a temesvári szeszrészvény, a fegyver- és gipszrész-vény rohamosan emelkedett és csaknem ezért leg-drágább áron zárult. A zárlat nyugodt. — A déli tőzsde helyzete sem különbözött az elötőzsdétől. A gabonátőzsde emelkedett ármozgalma nem tett nagyobb hatást, mint délelőtt a magyar politikai helyzet kedvezőbb megítélése. A vezetőpiacon alig volt kötés. A helyi piacot is teljesen elha-nyagolták. A készáru-piacon szilárd volt az irány.

Az elötőzsdén kötötett: Magyar hitel 835-835.50, Leszámitoló 541.25-541.50, Temesvári szesz 566-586, Rima 762, Városi villamos 410.75-411, Közuti vasút 760-760.50, Egy. izzó 366-370, Fegyver 355-366, Agrárbank 521, Phöbusz 234-237, Általános községi 1633-1035, Salgó 755.

A déli tőzsdén kötötett: Osztrák hitel 638.50, Ma-gyar hitel 834.75-835.25, Magyar korona 88.40, Jel-zálog 459, Rima 731, Déli vasút 99.50-100, Városi vil-lamos 411, Közuti vasút 760-760.75, Hazai bank 302-302.75, Magyar bank 650.75-651.75, Agrárbank 521.50-522, Kereskedelmi hitelbank 216, Fabank 231.50, Magyar jégbiztosító 391, Északszén 413-414, Általá-nos községi 1030, Salgó 755-756, Izzó 368.50-373, Te-mesvári szesz 576-586, Atlantica 289, Konvertált sors-jegy 172, Hazai sorsjegy 120-120.50, Fegyver 365-367.50, Phöbusz 237-238.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, június 17. (Magyar értékek zárlata), 4 száza
 léko arany-járadék 108.60 Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy — Magyar hitelbank részvény 833.50 Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rima murányi 760.50 Magyar cukoripar 9055, Adria hajó-zási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 88.20, 4 százalékos magyar földterem. kötvény — Magy. nyerem.-kölcs. sorsjegy 422.50 Kassa-Odorbergi Vasutrészv. — Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, június 17. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 száza
 lékos papír-járadék 88.25, 4 százalékos osztrák arany járadék —, 1860-as sorsjegy 1550, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 328.50 Bécsi Bankverein 535.25 Osztrák-magyar bank 2040. Déli vasút 100.— Dunagőzhajózási r.t. 1238, Dohány részv. 352.— Cs. k. arany (vort) 11.40. Német bankv. 118.08. Osztr. Lloyd 54 — 4.2 száz. ezüst jár. 88.25-91.20 Osztr. koronajáradék 88.35, 1864-es sorsj. — Osztrák hitelintézeti részvény 638.25 Union-Bank 607.75 Osztrák Ländlerbank 527.— Osztrák-magyar államvasút 729.75 Elbevelgyi vasút —, Alpési részvény 954.10 20 frankos 19.16, Londoni váltóár 241.42 Lipótkohó 745.— Török sorsjegy 241.25.

BELTARTALOM

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 17. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Sólyom Jenő budapesti büntetőtörvényszéki joggyakornokot dr. Vaisz-féle alapítványi joggyakornokká; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Kazinecy Borbála rétfalusi községi kisdövényőnt a rétfalusi állami kisdövényodához kisdövényőnné; a budapesti ítélőtábla elnöke Hercegfy Géza állam-tudományi doktor, budapesti lakost a budapesti ítélőtábla területére ideiglenes minőségben díjas joggyakornokká, dr. Nepkó Béla budapesti lakos, ügyvédjelöltet a budapesti ítélőtábla területére díjas joggyakornokká; a debreczeni ítélőtábla elnöke Barát Lajos komáromi lakos, végzett joghallgatót a debreczeni ítélőtábla területére díjas joggyakornokká; a nagyváradai ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló ítélőtábla-kerületébe Hitter Győző végzett joghallgatót, kassai főügyészé díjnokot díjas joggyakornokká; a sátoraljaújhegyi törvényszék dr. Grünwald Hugó sátoraljaújhegyi lakost héber tolmácsáé nevezte ki. Kirendelés. Az igazságügyminiszter a veszprémi törvényszék területére vizsgálóbíróvá Takács Lajos törvényszéki bírót, dr. Zeller Károly lugosi szolgabíró, tb. főszolgabíró, a lugosi ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá rendelte ki. Névmagyarosítás. A belügyminiszter Kollok József székesfehérvári lakos saját, valamint Kolok József nevű nagykorú, Kolok Terézia, Antal és Márton nevű kiskorú gyermekei Kutasira, Bienenstok Ede wieni lakos saját, valamint Ernő nevű kiskorú gyermeke Bartára, kiskorú Weisz Róza és Erzsébet budapesti lakosok Vágára, Krausz Alfréd budapesti lakos, valamint Valéria nevű kiskorú gyermeke Kertészre, Herzog Móni sebeskellmesi lakos, valamint kiskorú Béla fia Hevesire, Loschtz Alajos bezdáni lakos, valamint Erzsébet és Borbála nevű kiskorú gyermekei Bolgárra, kiskorú Weisz József gyöngyösi lakos Vasra, Szűsz Lajos aradi lakos, valamint Jozsefin nevű kiskorú gyermeke Szűszre, Matich Máttyás ipolyási lakos, valamint Veszolovszky Mihály nevű kiskorú mostoha gyermeke Mátraira, kiskorú Singer Gyula és Imre budapesti lakosok Elekre, Kopunecz József váci lakos, valamint Iván, Margit, László és Géza nevű kiskorú gyermekei Kálmánra, kiskorú Matkó Lajos és Ignác érsekcsanádi lakosok Marosira, kiskorú Brill György és Brüll Zsigmond baresi lakosok Bolgárra, Berger József és Ferencz budapesti lakosok Bodonyira, Löwinger Jakab budapesti lakos Lászlóra, Kamasz István gödöllői lakos Kovácsra, kiskorú Mra-csunya Lajos és László lévai lakosok Székelyre, Speig-

Károly szabolcsbányatelepi lakos Székelyre, Adlhofer Rozina budapesti lakos Kőszegre, Praeger Ernő budapesti lakos családi nevének Pórra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Néraszlatinán, Lippán és Szurdon postai ügynöki állásra, Szurdon egyuttal postamesteri állásra is június 27-ig; a zombori pénzügyigazgatóság-nál számtizti állásra, a máramaroszigeti pénzügyigazgatóság-nál adóvatali tisztii állásra 2 hét alatt; a nagyszombeni elmeegógyító-intézetnél főpolgári állásra július 8-ig; a macedzali járásbírósig-nál irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (június 15., június 17.), locations (Inn, Dunz, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latoros, Laboroz, Vág), and water levels (m éter) for various stations like Schárding, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Ujvidék, Pancsova, Orsova, Morvafala, Zala, Trenchos, Szécsény, Győr, Várasd, Zákány, Barcs, Eszék, M. Sierdah, Zágráb, Szécsény, Mitrovicza, Deés, Szatmár, Kraszna, Latoros, Laboroz, Perocseay.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap enyhe, száraz volt az idő, ma reggel azonban nyugatról megélénkült szelek és hűsülődés mellett eső indult meg, amely kiterjedt a Dunántulra és az Északi-Felföld nyugati felére és mennyisége helyenkint 10-20 mm. között változott. A hőmérséklet maximuma 27 C-fok volt Orsován és minimuma 8 C-fok Dobogókőn.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony idő várható, helyenkint, főleg délen, meg keleten esővel és lényegtelen hóváltozással.

Sürgönyprognózis: Változékony, sok helyütt csapadék, hűvös.

Weather forecast table with columns: Állomás, Légnyomás, Hőmérséklet, Sebesség, Felhőzet, Csapadék, Hőmérséklet. Lists stations like A-Szatina, Ungvár, Késmark, Losonc, Ogyalla, Budapest, Herény, Keszthely, Pécs, Zágráb, Fiume, Szeged, Gyoma, Nagyvárad, Kolozsvár, Nagyszombat, Szatmár, Eger, Arvaváralja, Salmezbánya, Komárom, Magyar-Óvár, Sopron, Eszék, Órkeny, Debrecen, Kecskemét, Orosháza, Arad, Zombolya, Versecz, Orsova.

MINDENKI

aki iródkában, hivatalokban, üzletekben a gyárakban a tisztaságot, kényelmet és czelszerűséget szem előtt tartja és...

AZ „A. B. C.”-NÉL

hygien. tisztított kölesöntőrukközöknek, portórukknak, padlórukknak bevezetését, nagyon olcsó kölesöntő mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg-

KEZDI.

„A. B. C.” Egyesült Fehérnemű Kölesöntő Vállalat, Eötvös-utca 30. szám, Telefon 46-86. Külön osztály vendéglők részére.

„EGYETERTÉS”

politikai naplap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS,

A FORTÉLYOSSÁG ÁTKA

— REGÉNY. —

IRTA: DR. FALK ZSIGMOND.

24

Ottónak jól esett régi jótévőjének őszintesége és baráti vonzalma. Biztatta újabb munkásságra, félrelékött tolla előkeresésére. Kérte: írnia meg az előre megalkudott darabot és kötelezte magát egy második darab hasonló árban való átvételére.

Olyasmit kaptok, hogy az egész ország fog rajta nevetni és vidékről fognak felutazni az emberek a „Kis mulató” csodálattára. — mondotta Németh János.

Ottó pedig lelkesen rázta meg a kezét és mielőbb kérte az ígért beváltását.

Immár egy évnél hosszabb időn át nem volt Németh János a műsoron és így biztosra vehette az újdonság ingerével ható sikert.

Az egyik darab nemsokára színre került. Az első két hét nagy sikerre engedett következtetni, de aztán hirtelen megcsappant az érdeklődés és alig tudták a hónap végéig kihuzni az előadását.

Németh János az első heti siker után írói büszkeségének tudatával elutazott külföldre és így a hamar bekövetkezett ellaposodásról nem szerzett tudomást.

Künn a különféle impressziók egészen átjárták lelkiületét. Nem dolgozott, nem írt semmit. Három hónap után tért csak haza és persze nem ütközött meg azon, hogy darabja a feledés homályába merült. A mai kor gyorsan meglát és még gyorsabban felejt. A szüntelen produkció tolja, taszítja az utból azt, ami volt és önmagát akarja észrevétni hamarosan. Lehetőleg azonnal, mert tán a következő nap már szerenesebb alkotás leszoríthatja. Ma nem respektálhatjuk a multat, mert nincs rá időnk. Nem törődhetünk a jövővel, mert a sok pályázó bizonytalanná teszi. Egyedüli menekvés a jelen, abba kell belekapaszkodnunk. Ami volt, az nincs, ami

lesz, az kétséges, ami van, ez a fő, ehhez kell ragaszkodni.

Németh János hozzáfogott az Ottónak ígért legújabb darab megírásához. Friissen, élénk elmével, sziporkázó szellemmel és mégis meggondolt kiszámítással dolgozott. Annyi volt az ötlet pihent agyában, amennyiből három darabra is tellett volna és mind ebbe az egybe akarta elhelyezni. Olyan slágert tervezett, amilyen még nem volt.

Két hónap alatt elkészült. Átadta legújabb művét Ottónak és annyira bizott a feltétlen sikerben, hogy a honoráriumot el sem fogadta, amíg ötvenszer egyfolytában nem ment a darab.

Tényleg fenomenális volt a hatás. A meghurczolt író brilláns elégtételt kapott. Kerek egy éven át nem vehették le a műsorról, mert ha egy héten át pihentették a szereplőket és nem adták Németh Jánosnak ezt a legújabb, „A kártyabarlangban” című darabját, üres volt a ház. Kicsöppent ugyan a mulató hallatlan jövedelmében való részesedéséből, de abszolte nem bánta, sőt szívesen odaadta volna még a maga honoráriumát a feletti lelkességében, hogy mégis csak az ő működése adta meg a „Kis mulató” messze jövőre kiható fellendülését.

A töképezés ezt a sohasem álmódott kolosszális eredményt már nem élte meg. Nem láthatta naponkint a hihetetlen bevételeket és nem élvezhette azt a sok dicséretet, amely a „Kis mulató”-ról — el lehet mondani — országsgzerte el volt terjedve.

Az utazó idegenek, ha csak egy napra jöttek a székesfővárosba, egyetlen estéjükét a „Kis mulató”-ban töltötték. Ezért aztán nagy ömlött a pénz, mintha arannyal mérnék fel az értékét.

III.

Elkapotottság.

Ottó fortélyossága kitünően tudta az emberek zsebéből kihuzni a nagy bankókat és a garasokat egyaránt. Ugy járt-kelt a

„Kis mulató” helyiségében és szinpadán, mint a felfújt páva. Nem bírt önmagával. Nem tudott elég módot találni a rengeteg pénz elköltésére.

Háztartása hasonlatos volt a hercegi udvarokéhoz. Naponta vendégség, állandóan nyitott ajtó volt nála. A gyermekekben kijutó bőséges áldást esztelenül alkalmazott szolgaszeméllyzettel tetézte. Volt inasa, két szobalánya, szakácsnéja, mosogatólánya és külön két nevelőnő és egy nevelő, állandóan a háznál; sőt utóbb még házveze-tőnőt is szerződtetett, nehogy feleségét a ház körüli munka fáradttá tegye a vendégek fogadására. Annyi pezsgő jött naponkint az asztalra, amennyi víz sem fogy rendszer háztartásban.

Évenkint újonnan rendezte be lakását és új edényt, meg új ezüstit vásárolt.

A saját személyére pedig az örülésig költött. Nem kevesebb, mint háromszáz öltönye, ugyanannyi pár cipője, inge és egyéb fehérneműje volt, mert naponta változtatás, más-másképp kívánt öltözködni.

Nem gondolt semmit a jövővel, nem biztosította öreg napjait. Bizott a saját fortélyosságában, amelyről azt vélte, hogy hatvan éves korában is csorbítatlan élénkséggel fog működni.

És amikor felesége öregedni kezdett, nem elégedett meg a meleg családi otthonnal; szerető, barátnő után nézett. Persze talált hamarosan nem is egyet. Akinél a pénz, annál a szerelmi mámor. Hogy ez hamiskás, csalékony, kigunyoló és meghurczoló: mit törődik azzal a megtántorodott vén gavallér.

És azután kezdett hivatalos elfoglaltság címén Ottó reggel hazatérni. Amikor éjfél után két-három órakor elvégezte le-számolását, elment a kávéházba; játékosok közé keveredett, akikkel verte a blattot pezsgő mellett. Ő fizetett, ő volt a gazdag.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1912. június 18-án.

VIGSZÍNHÁZ.

Csitri.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Pierre Veber és de Gorsae Henri. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:
Dalanoy Maurice Balassa
Vergnaud Ditrói
Alcide Tanay
Simoneau Szerényi
Sornin Pierre Kőrmendi
Piehános Vendrey
Colette Varsányi
Aglae Haraszthy
Valter Nancy Mézáros
Suberville k. a. Komlóssy

Kezdeté 1/8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Irta: Maros Ferenc és Bródy Miksa. Zenejét szerette: Jacobi Victor.

Személyek:
Harrison Boross
Harrisonné Erdei B.
Lucy, leánya Harmath L.
Hollenberg gróf Latabár
Fritz, fia Rátkai
Mírius Tom Király
Korcsmáros Sáfány
Haiskapitány Krácznai
Bessi, szobalány Berky L.
Sam. pincesz Dévényi

Kezdeté 8 órákor.

ANGOL-PARK.

Városliget. Hermina-ut 61-65.

A kontinens legnagyobb családi mulatóhelye. Ezer látvány és mulatság! Mindennap két koncertzenekar! A Japán-kert a legzebb hely!

Az Ujvári-Varietében

nagyszerű, új műsor: Az Americs-csoport! Sil Vios, a híres ugrócsoport. Luole Maorano kifütyített szépség rövid vendégtáncok, ezenkívül csupa gyönyörű színi!

A Péle-Méleben új műsor!

ennek slágere prof. Warmb, tableaux vivants en costumes d'Éve. A női szépség-revue! Szene-gali-néger falu: rendkívül érdekes! Csecsemő érlelő-intézet: anyák el nem mulaszthatják! A Kis-Varietében nagyszerű kinema-szkeccs Gyöngyi Izsó és Jolán felléptével.

Belépő-díj 20 fillér. Kedvezményes jegyek a trafikokban.

A magy. kir. Opera művészei, A magy. kir. Zene-Akadémia, A Nemzeti Zene, az ország legelőkelőbb zene-iskolák tanárai szívesen elismerik, hogy hegedűt **Reményi Mihály** olyant készít, mely bármely régi 2000 koronás hegedűvel a versenyt sikeresen kiállja. Reményi hangfokozógerendája által bármely rossz hangú hegedű sokkal jobb, erősebb és zesebb hangot kap. Sikerért kezeség minden egyes hangszernél. — Árjegyzéket kérjen REMÉNYI M. hegedű-készítési osztályától. **Budapest, Király-u. 58.**

A világ legjobb quintisztla hurjai csak REMÉNYINÉL.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A Frankfurtiak.

(Die fünf Frankfurter).

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Rössler Károly. Ford. Molnár F.

Személyek:
Gudna aszony T. Ferrai R.
Anselm Vágó
Náthán Szirmai
Salamon Sebestyén
Carl K. r. tánc
Jacob Potó
Charlotte Nagy T.
Gustav hercege Törzs
Christoph ögróf Dobi
Eveline hercegnő Tóth I.
Agordó herceg Pártos
A hercegnő Csatal J.
Abraueig gróf Papp

Kezdeté 8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZINKÓR)

Beregi Oszkár felléptével

Ármány és szerelom.

Szomorújáték 5 felvonásban. Irta: Schiller Frigyes.

Kezdeté 1/8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A férfi és a nő.

Kezdeté 1/8 órákor.

BUDAPESTI SZÍNHÁZ

Az asszonyfaló.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Stein Leo és Lindau K. Zenejét szerette: Eysler Edmund. Fordította: Mérey Adólf.

Személyek:
Maros Béla, örnagy Ferenczy
Mary White Szőlősi R.
Raffainé Szathmáryné
Tilda, leánya Balog B.
Camilo Fekete
Donogán báró Szabolcs
Lovászi Fenyvesy
Szirák báró Szász
Berekes L'arany

Kezdeté 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Végszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

1. Mozgófényképesség (heti aktualitások). 2. Lehmann ur Parisba érkezik (komédia). 3. A kigyók királya (dráma). 4. Tíróli képek. 5. A hü kutya (humoreszk). 6. Kedvenceink (állatkép). 7. A ravasz zsidó (amerikai humoreszk). 8. Küzdelem az aranyért (amerikai dráma 2 felvonásban). Előadások este 7 óratól folytatódólagosan. Előadások kezdeté egy hétköznapi napokon, mint vasár- és ünnepnapokon este 7 óratól folytatódólagosan.

CIRKUSZ-BEKETOV

Városliget. Telefon 107-40

Ma este 7/8 órákor

nagy előadás

Sohröder 20 jegesmedvéje. Rögoku Japán osodái. Csütörtök délután 4 órákor félhelyárak. — Vasárnap délután 4 órákor gyermekeknek félhelyárak.

Weinberger és Fodor

az 555785

sportcikkék áruhaza.

FOOTBALL

czikkékben az ország legnagyobb raktára.

IV., Hariszbazár 4.

Telefon 1:3-59.

Minden sportágról külföldi árjegyzék ingyen.

FEKETE MIHÁLY
BUDAPEST
JOSEF KÖRÜT

A legjobb minőségű hangszerek legolcsóbb beszerzési forrása. ::

Amerikai iker fagyaltgép

Egyszerre kétféle fagyalt és jegeskávét vagy parfajt készíthető. Kezelése egyszerű, kényelmes. Működése gyors és könnyű, kiállítása erős és tartós. Nélkülözhetetlen minden háztartásban, cukrászdában, kávéházban és vendéglőben. Liter tartalom:
2 3 liter
18.- 22.- kor.
4 6 liter
26.- 36.- kor.
Leírást és használati utasítást valamint nagy képes nyári árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld:

KERTÉSZ TÓDOR BUDAPEST, IV. KRISTÓFTÉR

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású még akkor is ha **vérzések** esete forog fenn

Megrendelhető: Édeskút L-nél Budapest és a forrás kezeléségnél Munkácsen.

ABBAZIA.

BRISTOL-SZÁLLODA

ELSŐRANGU HÁZ.

MÉRSEKELT ÁRAK.

CSILLAG BELA
SZÁLLODAS.

Közvetlen keleti behozatal.

Valódi **Perzsa és Smyrna** szőnyegek

nagy választékban kaphatók, budapesti lakóknak árfel-emelés nélkül **részletfizetésre is.**

SZŐNYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32.
(az udvarban.)

Teljes Butorkiárusítás

csak ez év augusztus 1-éig

Teljes lakberendezések, csillárok, szőnyegek, képek stb. stb. minden elfogadható áron.

kiárusítottak.

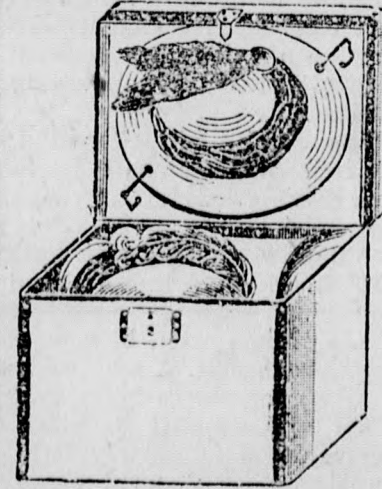
József-utca 4. II. em. 10. sz.

Mátyás király-kávéház

Rákóczi-ut 19. szám.

A főváros legegészségesebb terrasse-ja. Minden **Vörös Misi** muzsikál.

Uton is óvjuk finom kalapjainkat! Uti kalapdoboz

könnyű, cél-szerű, barna vitorlavá-szonból, bőrrel szegeve, vászonbélés-sel, rugós kalapszorítókkal, 4-6 kalap részére 50 cm. hosszú 13.- kor. 55 cm. hosszú 14.- kor. 60 cm. hosszú 15.- kor. Utazó cikke, bőröndök, lézi táskák, uti ruhakosarak, bot- és ernyőzsák, uti toilette cikkekről képe s nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

KERTÉSZ TÓDOR, BUDAPEST, KRISTÓFTÉR.

Heti műsor:

Junius hó	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Szinkór)	Uránia
19 Szerda	A golya - Toto	A gósát	A nagymama	Az asszonyfaló	Romeo és Julia	A férfi és a nő
20 Csütörtök	A golya - Toto	Leányvásár	Sárga lilom	Az asszonyfaló	A kis lord	A férfi és a nő
21 Péntek	A tolvaj	A csók-szanatórium	A nagymama	Az a szony aló	Monna Vanna	A férfi és a nő
22 Szombat	A golya - Toto	Leányvásár	A frankfurtiak	Asszonyfaló	Himlet	-
23 Vasárnap	Délután: Vizsgáló das Kétsz: A golya - Toto	János vitéz	A nagymama	Az asszonyfaló	Cigány szerelom	-

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.**

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegeség tucata 12. — korona. 3 tucatonál 20% engedmény. **• UTERUS-SPRAI** feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor. **• PESSAR-OCL.** orvosilag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. **! BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.** 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Több ezer db cliché
mind aktualitás, képes hetilapok számára
olcsón eladó.
Közlebbi felvilágosítást ad a kiadóhivatal
VI., Eötvös-utca 32. szám.

OLÁH GÁBOR:
KORUNK HÖSE
Verses regény.
Ára 3 korona.
Kiadja a
FRANKLIN-TÁRSULAT.
Kapható: **Lampel R.**
könyvkereskedésében
(Wodianer F. és fia) r.-t.)
Budapest, VI., Andrásy-ut 21.
és minden könyvkereskedésben.

Nők! **Férfiak!**
A legbiztosabb gyógyulást
heveny és krónikus **hugycső-folyások** ellen
nyújtják a
KASANTOL
gyógyszert. — Nőknél fehérfolyás, férfiaknál húgyvesztés, trípser ellen a leggyorsabban ható szer. — Orvosi-
lag ajánlja. — Üvegje 3 korona. — Kizárólag **Orkény**
Hugó gyógyszerárában, Budapest, **Tököly-ut 28.**
Depot 100. Postal szétküldés diszkrétan naponta.

DARANYI LEGJOBB MODELLO
Számoló
ÉS LÁTHATÓ IRASU
összeadógépei
nem szorulnak reklámra.
Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén.
Telefon 139-54.
DARANYI MIKSA
Első Magyar Számoló- és Összeadó-gép Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénytársaság árszabálya
Budapest, VI., Váci-körút 37.

FOGAK amerikai fogsorok a számban erősen beillesztve, természetes kivitelben 4 koronától feljebb. —
Mint különlegesség: Amerikai aranykoronák és hidak, a legideálisabb szájpadiás nélküli levehető fogpótlás. Rossz vagy törött fogsorok a legutányosabban lesznek átdolgozva. Fogorvítások rögtön elkészíthetők. **Fogtömések** (Plombák) arany, porcelán, ezüst és csementből fájdalom nélkül 3 koronától feljebb. — Foghúzás teljesen fájdalom nélkül (injekcióval). — részletfizetésre is 15 évi jótállással.
Dr. Kalinovszky L. fogorvos specialista száj- és fogbetegségek részére. Budapest, VII., Rákóczi-ut 62. i. em. 3. Hárfa-utca sarok. Házaságra és címre figyelni tessenek.

MAGYAR TÖRVÉNYER
A Franklin-Társulat zsebkiadásai.
Igen praktikus, zsebben hordható formátumban adja a legfontosabb magyar törvényeket.
UJ:
Egyes Igazságügyi szervezeti- és eljárás szabályok módosításáról szóló 1912: VII. törvény-czikk. A vonatkozó rendeletekkel, jegyzetekkel és utalásokkal. Ára köve 1 K 50 f.
E kiadás nemcsak a törvény szövegét adja, hanem a vonatkozó miniszteri rendeleteket is s fel van szerelve gondosan szerkesztési jegyzetekkel és utalásokkal, sőtval megadja a törvények magyar fordításához szükséges egész apparátust.
ELŐBBI KÖTETEK:
A büntettekről és vétségekről szóló 1878: V. törvény-czikk a módosító s kiegészítő törvényekkel és a vonatkozó joggyakorlattal. A büntettek és vétségekre nézve érvényben levő anyagi jogszabályok. Összeállította **Lengyel Aurél dr.** Ára köve 3 K 60 f.
A jogi életben leggyakrabban használt törvények egyike, melynek zsebbe való kiadása nagy segítsége minden gyakorlati jogásznak.
A polgári perrendtartás zsebkönyve. Ismerteti és magyarázza **dr. Láncki Jenő** budapesti ügyvéd. Ára köve 5 K
A törvény pontos és hiteles szövege, megfelelő magyarázatokkal és utalásokkal, az új perrendtartás elveit és újításait ismertető bevezetéssel.
A kereskedelmi törvény (1875: XXXVII. t.-cz.) és a reá vonatkozó joganyag. Összeállította **dr. Ngári Jenő** budapesti ügyvéd. Ára köve 3 K 60 f.
E kiadás közli a kereskedelmi törvényt, a vele kapcsolatos egyéb törvényeket, miniszteri rendeleteket s a bírósági joggyakorlatot, minden szükséges magyarázattal.
Kaphatók:
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és fia) r.-t.-nál
Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21. szám.
és minden könyvkereskedésben.

Részletfizetésre is!

UJLAKI BÉLA modern amerikai írodahatortelepe,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz.
Árjegyzék ingyen. Telefon 122-60.

Amerikai redőnyös-írászatok. — Összerakható könyvszekrények. — Angol börgarnitúrák. — Redőnyös aktaszekrények. — Teljes írodabarendezések.

Csokrok, koszorúk
kerti és egyéb díszítések a legszöbb kivitelben, mérsékelt áron készíttetnek
Kmoskó Mihály
virágkereskedése
Budapest, VI., Eötvös-utca 6. szám.
Növénytelep és kertészet
Budapest, I., Budafoki-ut 48. szám.
Alapított 1881. Telefon 99-72. sz.

A világhírű eredeti angol
The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harangcsapágyval és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 16 koronás részletre adjuk és kerékpár-alkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat láncokat, kónuszokat és esészeket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagybani eredeti gyári árban szállítunk vidékre is. **LÁNG JAKAB és FIA** kerékpár- és alkatrész nagykereskedők borbóva Budapest, VIII., kerület, József-körút 41. sz.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Márgit-körút 6. Diszárjegyzékünk 1300 képpel kerékpár- és alkatrészokról ingy-és bérn.

Nők és férfiak öröme
NEOSAN'-tabletták!
Törv. védve és szabadalmazva. Orvosok által is elismert legjobb hatású mindkét nem gyengeségi állapotainál. A férfierőt visszaadja és a legkésőbb korig fenntartja. Impotencia ellen nincs jobb szer az egész világon. A gyomrot nem rontja, káros hatásuk nincs. Egy doboz, mely 20 szemet tartalmaz 4 korona 50 fill. Postán szétküldi utánvétellel, diszkrét csomagolásban a főraktár Magyarország és Ausztria részére:
Szent Hermina gyógyszerár
Budapest, VII., Tököly-ut 28. szám, Depot 100.

Költözködés előtt.
A raktáromon levő órákat, evőeszközöket valódi 13 próbás ezüst valamint alpacca-ezüst dísz tárgyakat, arany ékszereket
gyári áron árusítom.
Polgár Kálmán műpás és ékszerész
Budapest, Erzsébet-körút 29., I. em.
Nagy képes album-árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

E hirdetés rovátban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovátban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V., Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákosszentimre 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Férjhez mennek
Igen csinos 19 éves dán hölgy 50.000 kor. hozománygyal, később még 200.000 korona örökség, fiatal amerikai kisasszony 120.000 dollár készpénz-hozománygyal és még sok száz vagyonos hölgy 5-500.000 K. hozománygyal. Urak, ha vagyontalanok is, de komoly számdékuak; forduljanak díjtalan felvilágosításért e címre: Fides, Berlin 18.

Gyorsírás és gyorsgépirás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamát lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legelőszőbb kiképzés gépirásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponként. Tan-díj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Károthek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összehad- és számológépek kezelése. Pár-huzamosan eseti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk **Blagowski és Társa**, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Még nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételekkel szállítunk háló-, ebéd-, uriszobák és szalonbutorokat, száloda-, kávéházberendezéseket, rézbutorokat, csillárokat, zongorákat helyben és vidékre. Butoralbum 1 korona. Butorhitel lakberendezési vállalat, VI., Király-utca 8. 12365

Négyszobás
urilakás, minden kényelemmel, kerthasználattal, gyönyörű kilátással a budai hegyekre, anguszturno 1-re kiadó. II. ker., Bimbó-utca 9. szám.

Méternöki
műszerek, festmények, régi érmek, olcsón eladó. V., Sziget-utca 4-6. II., 25. ajtó.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama, nyilvánossági joggal. Alapította Markovits Iván 1863-ban, Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Sándor-u. 7., saját épületben; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépeketől s más hirdetésünket utána újabb tanfolyamokról figyeljen. — Telefon 64-68.

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÖLLŐ-UT 123.
Telefon: 62-89.
Alapított 1886-ban

Csillárok
rézből és galvanizált, gaz- és villanyhasználatra a legújabb eljárás szerint gyártva, leg-újantóább aron szállít.
Schulz-csillárgyár
Rózsá-utca 109. Podmaniczky-utca mellett. Telefon 308-07.

Kitűnő fegyverek
öröknek, önvédelemre, vadászatra és szabadszútnak. Wernli gylagsági fegyver 5 kor., szarony hüvelygyal 1 K. Wernli lovassági karabély 16 korona, Kropatschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szaronygyal 25 K. fegyverszaj 1 korona, tölténydarabja 10 fill. Katonai puskaműves által kipróbált jó fegyverek. Tiller Mór és Társa udv. szállítóknál, Buda-pest, Váci-utca 35. Fegyver, árjegyzék kiváratra díjmentesen.

„Hungária
beszélő - gépek
tölosernélküliek is kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, rész-letfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4.
Kérjen árjegyzékot.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-darabokat rész-letfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Gerőczy-utca 7. sz.
Díjazás butoralbum 1 kor.

Delej
által gyógyítás szempontjából ki képes valakit mély álomba ejteni nagy honorárium fejében. Levelek a kiadóhivataltba küldendők „V. V.” jellegével.

Fiatalemler,
négy polgárit végzett, irodai gyakornoknak felvétetik. Jelenkezni 12-2-ig Kulcsár Sándor csillárgyárban, Dessozffy-utca 9-11. szám.

Fejeskáposzta
40 fillér, tök 70 fillér, kék-káposzta 6 fillér, karalábé 3 fillér, salátangorka óriás-nagy 36 fillér, kovászolandó ugorka 14 fillér, tölthető paprika 10 fillér darabonként. Új rózsaburgonya mázsáját 16 koronáért, vajbáb kilója 72 fillér, cukorboró 32 fillér, paradicsom 70 fillér utánvétellel szállítja „Agrarius” Bpest, Mátyás-utca 9.

Sziveseresznyét
hazai válogatottakat külön-ként 100, ananászper 220, erdei szamóca mézédés 200, zöld mandula 70, egres 50 fillér utánvétellel. Szállítja „Agrarius” Bpest, Mátyás-utca 9. sz.

Zálogcédulákat
veszek. Elszálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

Öreg
hamis fogakat, zálogcédulákat bármiről, butorokat és mindenféle tárgyakat vesz Wischogrod Jakob, Akácza-utca 45. I. 5. Levelezőlapra jövék.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 2. felmelet. Vétel és eladása használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol bérgekniterek és teljesen berendezett mintaszobák, köleti szőnyegek, csillárok.
Telefon 82-13. 28598

„OLLA”
bebizonyíthatóan a legjobb higiénikus gumi-különlégesség. 3 évi jóállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. „OLLA” gumi-gyárból Wien 11/117 Praterstrasse 57

VÉD JEGY
Dió-kivonat
az ősz hajnak festésére.
Régóta kipróbált tökéletesen ártalmatlan a díonak zöhd hajból készített hajfestőszer mely a korán őszült hajnak 15 perc alatt eredeti szöke, barna, fekete vagy posztelnyezsínát visszaadja. 1 palack dió-kivonat K 6 és 8, 1 skatula 6 próbapalackkal 7.50, diótej, hajrestorer K 6 és 8, diókenes vagy dióolaj K 4 és 2, dlócep a szakal festéshez K 6 és 4 káli-eróme, glicerinszappan legfinomabb tonlett-szappanok A 1 kor. Rendelhető a feltalálónál:

MACZUSKI A.
Wien, III/2. Erdöbergerlánde 2.
Raktárak Budapestben:
Török J. gyögyssz. Király-u. 12.
Vértess J. illatsz. Kristófer-tér 8. Neruda N. drogeria, Kossuth Lajos-u. 7. Bróder Rodanovits Baross-utca 1. Thalmszter & Seitz drogeria, Zrínyi-utca 3. Köh-méister Fr. m. drogeria, Hold-utca 3. sz. Molnár és Moser drogeria, Koronahertzeg-utca 11. szám.

Tátrai málnaszörp
5 kilós postakosarakban K 8. — Baria József konzervgyára Felka (Szepes-megye).

INGYEN
kald érdekes árjegyzék fényképezőgépek és kellékekről
Ghmura S.
optikai műintézet
Budapest,
IV., Ferenciek-tere 2. sz.

LEFKOVICS A.
Saját gyártmányú fürdőké-
dők 14 kor-tól felebb; fűthető
kádnak 60 kor-tól felebb. Elvál-
lakok mindenféle kúszószá-
nyak és házi vízvezeték-berendezé-
sre legolcsóbb aron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselenyi-u. 51/E.
Telefon 113-46. — Árjegyzék
ingyen és bérmentve.

Késpenzért
vagy hitelképes egy-
neknek kedvező felté-
telek mellett szállítok tel-
jes lakberendezéseket
vagy egyes darabokat és
biztosítom, hogy ilyen
olcsón
sehöl nem kap modern
háló-, ebéd-, uriszobák és szal-
on szobákat stb. Gyé-
zödjön meg, tekintse
meg saulót raktárat-
mat, itt jutányosan
vehet
a leggyorsabbtól a
legdrágább kivitelig
minden fajta
BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalat
özög
BUDAPEST,
Váci-körút 9. szám
(Bejárás Szereseu-utca
1., I. em.) Árjegyzék In-
gyen. Album 1 K.

Singer varrógépek
Kerekpárok,
grammofonok,
banglemezek
legolcsóbban
kaphatók

Haban József
Budapest, Almássy-tér 14.
javításokat olcsón készít. Ké-
pes árjegyzékét ingyen küld.

Feltalálók
Utmutatója szabadalmazás-
hoz értékesítéshez nélkül-
özhetetlen. Díjtalanul küldi
Aron és Molnár szabadalmi
és értékesítési osztálya
Budapest, József-körút 9.
földszint.

FATIME és SEMIRAMIS
övszer-különlégességek a
világ legkiválóbb minősé-
geit. Válogatott I-a para-
gummi gyártmányok. Elő-
fánlecsontszinben tartállyal
vagy anélkül. Fatime és
Semiramis feltűnően birtón-
ságot nyújtanak! Elszakít-
hatatlanok! Több évi rak-
tározó képességgel. Ár tuca-
tonként 6., 8., 12 kor.
20 koronát kitévő vásá-
rlással 20% rabatt. Szét-
küldés azonnali, titoktar-
tás mellett.
KELETI J.,
Budapest, IV., Korona-
herceg-utca 17. szám.

Tisztviselő-otthon
Penszó Budapest, Szent-
király-utca 22., I. em.
Lakás penzióval vagy csak
ellátás különösen tiszt-
viselőknak. Teljes penszó
135 kor. Ebéd 42 kor.
Vacsora 24 kor.

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR
legújabb kötete:
Csehovnak, a nagy orosz
írónak művészi finom-
sággal megírt legjobb
és legjellemzőbb elbe-
széléseit tartalmazza.
CSEHOV:
Az opvos felesége
és más
novellák
(384 old.) Ára
Eddig megjelentek:

KÓBOR TAMÁS: Komé-
diák. Nov. (424 old.)
BIRÓ LAJOS: Glória. No-
vellák (448 old.)
BALZAC: A számárbőr.
Regény (387 old.) For-
ditotta Harsányi K.
ZOLA: Pascal orvos. Reg.
(448 o.) Ford. Gerő A.
DICKENS: Két város. Reg.
Ford. Bálint M. (448 o.)
ANATOLE FRANCE: A Pin-
guinek szigete. Regény.
Ford. Böllöny Gy. (320 o.)

Sajtó alatt:
BÖLSCHÉ: Szerelem az
első világában.
TOLSZTOJ: Hadasi Murát.
Regény.
VOSS R.: A költő és az
asszony stb. stb.
Minden
kötet ára **1.90** fillér
Kapható minden könyvru-
sánál. • Kiadta az Athenaeum
irod. és nyomdai r.-társulat

Csipeverő
készülékek,
állványok,
fácskák és cernák
legújantóább arban.
Kérjen részletes ár-
jegyzékét.
Bérczi D. Sándor
kézimunka nagyipar
Budapest, VI., Dessozffy-utca 5.

ADORJÁN ANDOR
könyve:
SORSOK ÉS PÁLYÁK
Irodalmi arcképek
Ára 3 kor.

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál
Budapest, Andrássy-ut 21
és minden könyvkereskedésben.

Zálogcédulát,
briliántot, gyöngyöt,
ékszerket, aranyat, ezüst-
öt és régiségeket veszek.
Alt-Wien porcellánt,
régi bronz esonttár-
gyakat, szobrokat és
olajfestményeket ve-
szek Kertész ékszerész
és régiségkereskedő,
Király-utca 35. Telefon
95-45 Meghívásra jövék

UJ KÖNYVI!
GYULAI PÁL
KRITIKAI DOLGOZATOK
1854-1861.
Ára 5 korona.

Hét nagyobb kritikai essay
van e kötetben, Gyulai Pál
munkásságának az az iro-
dalmotörténeti fontosságú része,
melyet irodalmunk leghatál-
masabb kritikuskává és féltel-
metes polemikusává küzdötte
fel magát.

Megrendelhető:
LAMPEL R. könyv-
kereskedése (Wodianer F.
és Fiai) részvénytársaságnál
Budapest, Andrássy-ut 21,
valamint minden könyv-
kereskedésben.

— Soványosság —
Az egyedüli eredmén-
y-től kísért háziszor a
dr. William Hartly tanár
amerikai erőtáp-póra.
Soványosk tartós, szép
teit testidomokat nyer-
nek — Hölgyek remek
keblet. Hat hét alatt 20
kilo gyarapodásért jöt-
állást. Verszegényesség,
gyöngöcség, idegesség
ellen és gyomorba-
jósoknak nélkülözhetel-
ten tápszer. Kíttutette:
Chicago, Berlin, London
Hamburgban. Köszönő
levelek minden ország-
ból. Dobozonként 1 ffr
10 kr. Használati uta-
sítással. Főraktár Ba-
láz Mór E. Budapest,
VII., Isván-ut 11. II/2.
Telefon 156-89.